

Trivsel og tilknytning blandt erhvervsskoleelever

Hvad skaber god trivsel og en stærk tilknytning til skolen blandt erhvervsskoleelever?

Medfinansieret af
Den Europæiske Union

midt Region
Midtjylland

Indholdsfortegnelse

Introduktion	3
Executive summary	4
Baggrund og datagrundlag	5
Baggrund	6
Sådan har vi undersøgt trivsel	7
Spørgeramme	8
Datagrundlag og -behandling	9
De fire hovedområder	11
Databeskrivelse	17
Variable: Hvilke trivselsparametre undersøges?	18
Glæde ved skolen	19
Flertallet trives og er glade for deres skolegang	20
Kommentaranalyse: Elevernes glæde ved skolen	21
Trivselstrappen	24
Hovedområde	26
Hvad påvirker glæde ved skolen?	28
Forventning om at fortsætte	33
Forventning om at fortsætte: Et godt mål for tilknytning	34
Kommentaranalyse: Elevernes forventning om at fortsætte	35
Hovedområde	38
Hvad påvirker, om elever forventer at fortsætte?	40
Hvad øger trivsel og tilknytning mest?	45
De fem trivselsparametre	46
Glad for klassen	47
Positive relationer til lærere og vejledere	53
Undervisningsformen	59
Virkelighedsnær undervisning	66
Ro i maven til prøver	73
Effekter af udvalgte aktiviteter	81
Trivselspiloter	83
Preboarding	85
Udvikling af lærerroller og metoder	87
Godt i gang på GF2	89
Elevdrevne fællesskaber på GF1	91
Inklusion i gennem metodevariation	93
Godt i gang på GF1	95
Digital trivsel på GF1	97
Litteraturliste	102
Appendix	103

Introduktion

Trivsel blandt erhvervsskoleelever har de seneste år fået stor opmærksomhed – både politisk, i medierne, blandt virksomheder og på skolerne. Samtidig står uddannelseslandskabet i Danmark over for markante forandringer. Med nye reformer og etableringen af EPX (erhvervs- og professionsrettet gymnasium) ændres unges uddannelsesmuligheder og veje gennem uddannelsessystemet (Børne- og Undervisningsministeriet, 2025a).

Parallelt med disse ændringer forventes antallet af faglærte i arbejdsstyrken at falde med ca. 130.000 frem mod 2035, samtidig med at ungdomsårgangene falder (Dansk Arbejdsgiverforening, 2025; Børne- og Undervisningsministeriet, 2024). Det øger behovet for både at tiltrække flere unge til erhvervsuddannelserne og sikre, at de gennemfører deres uddannelse.

I denne sammenhæng spiller elevernes trivsel og tilknytning til uddannelsen en central rolle. Forskning viser, at elevernes trivsel har betydning for frafald, og at relationer, inklusion, støtte og oplevelsen af meningsfuld undervisning er centrale for, om de udvikler tilhørsforhold til uddannelsen (Mariager-Anderson et al., 2020; Slottved et al., 2020; Slottved et al., 2022; Hersom et al., 2019; EVA, 2021).

Når uddannelseslandskabet ændrer sig, bliver det derfor endnu vigtigere at forstå, hvad det er, unge faktisk trives i – og hvilke faktorer der skaber stærk tilknytning til skolen og uddannelsesforløbet.

Denne rapport har til formål at formidle et stærkt vidensgrundlag om trivsel blandt erhvervsskoleelever.

Indsigterne kan bruges til at udvikle indsatser, der styrker både elevernes trivsel og deres tilknytning til uddannelsen – og dermed bidrage til at sikre fremtidens faglærte arbejdskraft.

Rapporten tager udgangspunkt i mere end 57.000 såkaldte 'mikromålinger' indsamlet på tværs af 11 erhvervsskoler i Projekt Fastholdelse gennem Social Bæredygtighed på EUD (PSB). Her har eleverne 3–5 gange i løbet af GF1 og GF2 i perioden januar 2023 til og med december 2025 besvaret spørgsmål vedrørende deres faglige, sociale og personlige trivsel. Derudover er analysen beriget med baggrundsvariable om løbende frafald, køn, holdstørrelser og alder, som gør det muligt at undersøge, hvordan det påvirker elevernes trivsel, tilknytning og i sidste ende gennemførelse.

Sideløbende med mikromålingerne har de 11 skoler igangsat en række trivselsfremmende aktiviteter, hvoraf udvalgte er beskrevet og effekten af dem vurderet, så andre med fordel kan overføre de succesfulde tiltag til egen skole.

Datasættets omfattende størrelse – som også inkluderer mere end 131.000 elevkommentarer – giver med andre ord et helt unikt og detaljeret indblik i elevernes oplevelse af bl.a. uddannelsen, skolen, klasse miljøet og underviserne. Analysen kan derfor også ansues som en aktuel "temperaturmåling", der tager læseren helt tæt på den nuværende generation af erhvervsskoleelever og deres bekymringer og begejstringer om skolelivet.

Medfinansieret af
Den Europæiske Union

midt Region
Midtjylland

Rapporten er medfinansieret af EU og Region Midtjyllands Uddannelsespulje.

Hvem er CompanYoung?

Rapporten er udarbejdet af CompanYoung, som er et konsulenthus specialiseret i tiltrækning og tilknytning af unge til uddannelsesinstitutioner, virksomheder og brancher.

Hvert år foretager CompanYoung omfattende undersøgelser af unges valg af uddannelse og karriere. Vidensgrundlaget danner grundlag for både rådgivning og eksekvering af projekter inden for tiltrækning, rekruttering, tilknytning og mindsket frafald blandt elever, lærlinge og medarbejdere.

CompanYoung har udviklet platformen StudentPulse, som er brugt til at indsamle data (mikromålinger) i denne rapport. Derudover har CompanYoung leveret rådgivning og træning i anvendelsen af mikromålinger på de deltagende erhvervsskoler i PSB-projektet.

Executive summary

Intro og baggrund

Rapporten bygger på et usædvanligt stærkt datagrundlag fra PSB-projektet, hvor 11 erhvervsskoler i Region Midtjylland har arbejdet med løbende mikromålinger af elevernes sociale, faglige og personlige trivsel. Analysen omfatter 57.522 besvarelser, 131.703 elevkommentarer og baggrundsdata om blandt andet frafald, køn, alder og holdstørrelse fra perioden 2023–2025. Det giver et solidt og aktuelt billede af, hvad der styrker trivsel og tilknytning blandt erhvervsskoleelever, og hvad der udfordrer dem i hverdagen.

Hvad skaber trivsel og glæde ved skolegangen?

Rapportens hovedresultat er klart: Det stærkeste greb til at øge elevernes trivsel er klassens sociale dynamik. Når elevernes glæde ved klassen øges, stiger sandsynligheden markant for, at de også er glade for skolen som helhed. Derudover har undervisningsformen, relationerne til lærere og vejledere, virkelighedsnær undervisning og ro omkring prøver tydelig betydning.

Samlet tegner analysen et overvejende positivt billede: 45 % af EUD-eleverne er grundlæggende "begeistrede" for at gå på deres skole og trives godt, mens 40 % af eleverne er "tilfredse" og fremhæver enkelte forbedringspunkter. 15 % af eleverne er "skeptiske" og fremhæver en række negative elementer, som gør, at de ikke er glade for skolen og ikke trives.

Tendenser fra 130.000 elevkommentarer

Elevkommentarerne viser, at mistrivsel især hænger sammen med støj og uro i undervisningen, manglende lærerstøtte og uklare rammer i hverdagen. Omvendt peger de positive kommentarer på, at trivsel vokser, når eleverne oplever et trykt klassefællesskab, engagerede og tilgængelige lærere samt undervisning, der er varieret og tydeligt koblet til praksis.

Kommentarerne peger samlet på, at trivsel ikke skabes af enkeltstående tiltag alene, men af en hverdag med ro, struktur, respektfulde relationer og et velfungerende fællesskab.

Aktiviteter der øger trivslen og gennemførelse

I løbet af PSB-projektet har de deltagende skoler udviklet og afprøvet en række aktiviteter med det formål at styrke elevernes faglige, sociale og personlige trivsel. Ved at koble data om aktiviteter, mikromålinger og frafald har vi nu en unik mulighed for at identificere de hold, der har deltaget i en aktivitet, og undersøge, om deres trivselsscore og frafald udvikler sig anderledes end i det øvrige datasæt.

Effektivrunderingen peger på, at nogle aktiviteter skiller sig tydeligt positivt ud. Særligt 'Preboarding', 'Godt i gang på GF2' og 'Udvikling af lærerroller og metoder' er forbundet med højere trivsel og større forventning om at fortsætte uddannelsen. 'Trivselspiloter' viser også lovende resultater, men bygger på et meget lille deltagerantal og skal derfor tolkes mere forsigtigt. Samtidig viser frafaldsanalysen, at flere aktiviteter hænger sammen med lavere løbende frafald, især 'Digital trivsel på GF1', 'Godt i gang på GF1' og 'Trivselspiloter'. Samlet peger resultaterne på, at aktiviteter med fokus på den gode opstart, lærerpraksis og hverdagsnær støtte ser ud til at have størst effekt.

Perspektivering

Resultaterne giver vigtig viden ind i en tid, hvor den kommende EPX vil ændre uddannelseslandskabet markant. Hvis erhvervsrettede uddannelser også fremover skal være attraktive og fastholde flere unge, peger rapporten på noget centralt: Trivsel skal tænkes ind i selve uddannelsesdesignet som en grundlæggende del af, hvordan uddannelsen organiseres.

Analysen viser tydeligt, at elevernes trivsel og tilknytning i høj grad formes af klassens sociale dynamik, tydelige rammer i undervisningen, tilgængelige lærere og undervisning, der opleves som meningsfuld og praksisnær. Det er faktorer, der skabes i den daglige struktur omkring undervisningen og i lærerens pædagogiske praksis – ikke gennem enkeltstående trivselsindsatser.

Hvis EPX skal lykkes med at samle en bredere og mere sammensat elevgruppe - og samtidig tilknytte flere unge til uddannelsen - sætter rapportens resultater to tykke streger under vigtigheden af stabile klassefællesskaber, stærke lærer-elev-relationer og en undervisning, der tydeligt kobler teori og praksis.

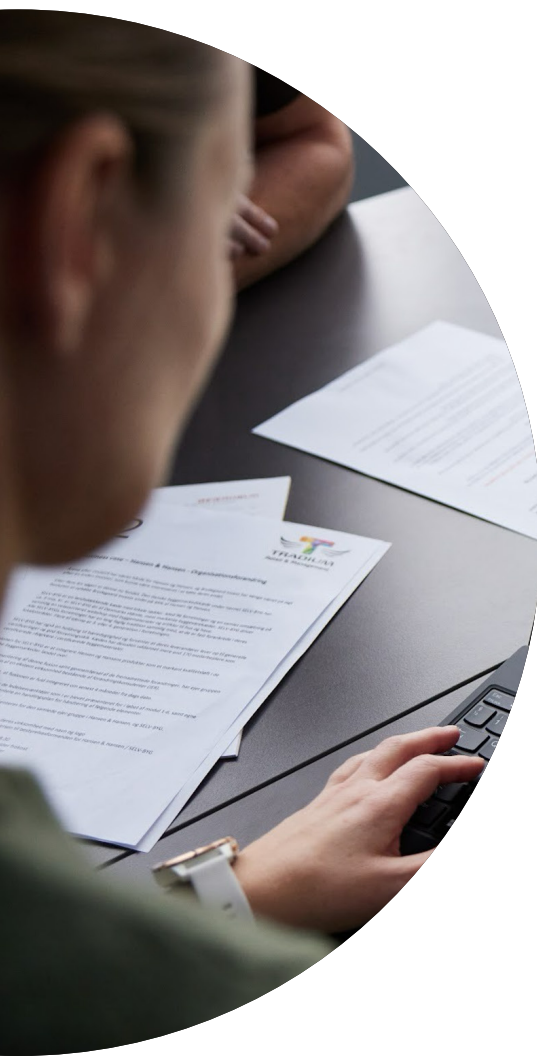
 57.522 besvarelser

 131.703 kommentarer

 412.329 datapunkter

Analysen baserer sig på et omfattende datasæt indsamlet blandt GF1 og GF2-elever på tværs af 11 erhvervsskoler.

Baggrund og datagrundlag

Baggrund

Kort introduktion til PSB-projektet

Hovedformålet med Projektet Fastholdelse gennem Social Bæredygtighed på EUD (PSB) er at øge gennemførelsen på GF1 og GF2 på erhvervsuddannelserne i Region Midtjylland. Projektet fokuserer bl.a. særligt på de elever, som ikke modtager SPS-støtte, men som også kan stå over for personlige, sociale og/eller faglige udfordringer. Partnerskolerne er College360, Den Jyske Håndværkerskole, Herningsholm, Learnmark, Mercantec, Skive College, Tradium, UddannelsesCenter Ringkøbing Skjern, Uddannelsescenter Holstebro, Viden Djurs og AARHUS TECH. Tilsammen har de ca. 72 % af Region Midtjyllands EUD-elever (baseline 2020/2021). PSB arbejder med en kombination af løbende mikromålinger på trivsel, igangsættelse af trivselsfremmende tiltag, kompetenceudvikling af undervisere og et fælles ansvar for social bæredygtighed, som sikrer lige muligheder for kvalitetsuddannelse.

Rapport 2 af 2: Hvad er nyt i denne udgave?

I starten af 2025 udgav CompanYoung den første rapport, som baserede sig på data indsamlet i perioden januar 2023 til og med juni 2024 i PSB-projektet (i alt ca. 29.000 besvarelser). I denne rapport er der tilføjet tre større elementer:

For det første indeholder rapporten nu *al* data for hele PSB-projektet, dvs. perioden januar 2023 til og med december 2025 og dermed ca. den dobbelte datamængde.

For det andet er rapporten beriget med baggrundsdata om løbende frafald, køn, holdstørrelser og alder, som gør det muligt at undersøge, hvordan det påvirker elevernes trivsel, tilknytning og i sidste ende gennemførelse.

For det tredje indeholder denne rapport beskrivelser og effektvurderinger af den række aktiviteter, som er igangsat sideløbende med mikromålingerne i PSB-projektet. Pga. det omfattende datasæt, hvor der løbende over tid er indsamlet mikromålinger, er det nu muligt at isolere deltagerholdene og sammenligne deres besvarelser med den øvrige gruppe og dermed vurdere effekten af aktiviteterne.

Hvad er mikromålinger?

Mikromålinger er korte og målrettede surveys indsamlet med værktøjet StudentPulse. Det bruges til at opnå løbende indsigt i elevernes trivsel og i modsætning til traditionelle surveys (fx ETU'en, som udføres årligt), foretages mikromålinger *løbende* ca. 1 gang hver måned for at kunne reagere hurtigt på elevernes input.

Formålet med mikromålinger er at få en umiddelbar forståelse af elevernes trivsel i realtid og dermed identificere, hvad der fungerer godt, og spotte udfordringer, inden de udvikler sig til alvorlige problemer og risiko for frafald.

Mikromålingerne giver skolerne mulighed for at målrette indsatser mod elever eller grupper, der viser tegn på mistrivsel, og at skabe et mere dynamisk og responsivt læringsmiljø, hvor "elevernes stemme" høres løbende, og støtte gives, når behovet opstår.

Spørgsmålsformuleringerne i mikromålingerne er udvalgt i samarbejde med de deltagende skoler i PSB-projektet med henblik på *handling her og nu*. Spørgsmålene er med andre ord ikke udvalgt med denne analyse for øje - analysen er underlagt de potentialer og udfordringer, som datagrundlaget indeholder.

Sådan har vi undersøgt trivsel blandt erhvervsskoleelever

I analysen fokuserer vi på trivsel i en uddannelseskontekst, og her peger flere undersøgelser på, at særligt *sociale*, *faglige* og (hvad vi har valgt at kalde) *personlige* aspekter har betydning for elevernes samlede trivsel (EVA, 2019; EVA, 2021).

Det sociale aspekt dækker over de fællesskaber, som eleverne kan være en del af. *Det faglige aspekt* dækker over undervisningsformen, elevens evne til at forstå og følge med i undervisningen samt dens anvendelighed i praksis. *Det personlige aspekt* dækker over adgangen til støtte og vejledning samt følelsen af 'ro i maven' op til prøver.

Trivselsmodellen nedenfor illustrerer de tre trivselsaspekter og de underliggende fænomener, der konkret er spurgt ind til i mikromålingerne. De sociale, faglige og personlige aspekter af trivsel vil tilsammen give en bred indsigt i elevernes generelle trivsel, og de påvirker alle tre elevernes glæde ved at gå på skolen. Derudover spørges der også ind til elevernes forventninger om at fortsætte på uddannelsen. De konkrete spørgsmål anvendt i mikromålingerne findes under afsnittet 'Spørgeramme'. Se også afsnittet 'Variable: Hvilke trivselsparametre undersøges?' for en illustration af sammenhængen mellem de undersøgte trivselsparametre.

Figur 1. Trivselsmodellen med de undersøgte trivselsparametre

Spørgeramme

Spørgsmålsformuleringerne i mikromålingerne er udvalgt i samarbejde med de deltagende skoler i PSB-projektet med henblik på *handling her og nu* over for eleverne. Derfor er der blandt andet justeret i formuleringerne undervejs i projektet (markeret med grøn skrift) for at øge elevernes forståelse og omsætteligheden af deres input til handling.

Skalaen er angivet i kursiv, og de opfølgende spørgsmål med mulighed for at uddybe i åbent felt er angivet under hvert hovedspørgsmål. Bemærk, at det opfølgende spørgsmål afhænger af scoren angivet på hovedspørgsmålet.

Spørgeramme, forår og efterår 2023

Jeg er glad for at gå på [skolenavn]

0-10 (*Slet ikke - fuldt ud*)

0-6: Kunne [skolenavn] gøre noget anderledes, der ville gøre dig gladere for at gå i skole hos os?

7-10: Kan du beskrive en særlig årsag til, at du er glad for at gå på (org)?

Jeg forventer at fortsætte på hovedforløbet

0-10 (*Helt uenig - helt enig*)

0-6: Hvad er den primære årsag til at du ikke i højere grad forventer at fortsætte?

7-8: Hvad skal der til for, at du i højere grad forventer at fortsætte?

Jeg er glad for min klasse

0-10 (*Helt uenig - helt enig*)

0-6: Hvad skal der til for, at du får det endnu bedre med din klasse?

Jeg føler, at jeg kan gå til en lærer, hvis jeg har brug for hjælp eller støtte

0-10 (*Helt uenig - helt enig*)

0-6: Hvad er den primære årsag til dette?

Måden undervisningen foregår på, gør det nemt for mig at lære og forstå de ting vi gennemgår

0-10 (*Helt uenig - helt enig*)

0-6: Hvordan skal undervisningen ændres, så det bliver nemmere for dig?

7-8: Hvad skal der til, for at undervisningen bliver endnu bedre?

9-10: Kan du uddybe, hvad du finder særligt godt?

Det, jeg lærer i undervisningen, kan jeg bruge i mit kommende arbejdsliv

0-10 (*Helt uenig - helt enig*)

Jeg har ro i maven ift. de kommende prøver

0-10 (*Helt uenig - Helt enig*). Eleverne spørges kun til dette på måling 4 og 5.

0-6: Kan du uddybe, hvorfor du ikke har ro i maven?

Justeret spørgeramme, forår 2024

Justeringer er markeret med rød skrift.

Jeg er glad for at gå på (org)

0-10 (*Slet ikke - fuldt ud*)

0-6: Kunne (org) gøre noget anderledes, der ville gøre dig gladere for at gå i skole hos os?

7-10: *Hvorfor er du glad for at gå på (org)?*

Jeg forventer at starte i en læreplads efter grundforløbet eller EUX

0-10 (*Slet ikke - fuldt ud*)

0-6: *Hvorfor er du ikke sikker på, om du starter i en læreplads?*

7-8: *Hvad kunne gøre dig mere sikker på, om du starter i en læreplads?*

Jeg er glad for min klasse

0-10 (*Helt uenig - helt enig*)

0-6: Hvad skal der til for, at du får det endnu bedre med din klasse?

Jeg føler, at jeg kan gå til en lærer eller vejleder, hvis jeg har brug for hjælp eller støtte

0-10 (*Slet ikke - fuldt ud*)

0-6: *Hvad er grunden til dette?*

Den måde, undervisningen foregår på, passer godt til mig

0-10 (*Slet ikke - fuldt ud*)

0-8: *Hvad kunne gøre undervisningen endnu bedre?*

9-10: *Hvad fungerer særligt godt i undervisningen?*

Det, jeg lærer i undervisningen, kan jeg bruge på en kommende læreplads

0-10 (*Slet ikke - fuldt ud*)

Jeg har ro i maven ift. de kommende prøver

0-10 (*Helt uenig - Helt enig*). Eleverne spørges kun til dette på måling 4 og 5.

0-6: Kan du uddybe, hvorfor du ikke har ro i maven?

Datagrundlag og -behandling

Mikromålinger

Der er indsamlet i alt 57.522 besvarelser fra elever i perioden januar 2023 til og med december 2025. I samme periode er der indsamlet 131.703 kommentarer fra eleverne.

Resultaterne deles op i seks halvår. Hvert halvår svarer til ét forløb på enten grundforløb 1 (GF1) eller grundforløb 2 (GF2). Samtidig ser vi på udviklingen over tid, efterhånden som mikromålingerne bliver en fast del af skolernes arbejde. Det giver skolerne mulighed for løbende at tage handling på elevernes trivsel.

Mikromålingerne er besvaret som illustreret i figuren herunder: Op til fem gange på GF2 og tre gange på GF1. På GF2 har måling 2 og 4 været frivillige at gennemføre, hvorfor der som minimum er svaret tre gange i løbet af GF2. Disse falder som måling 1, 3 og 5 for at sikre at hele forløbet er dækket ind. Dette afspejles i antallet af besvarelser, som er højest på disse tre målinger.

Alle halvår i projektet har opnået god tilslutning, hvilket sikrer et validt datagrundlag. Besvarelserne er forholdsvis ligeligt fordelt mellem de seks målingsperioder - dog med størst volumen i efteråret. Der ses en stabil fordeling mellem antal besvarelser og tilgang på skolerne i de pågældende perioder (Børne- og Undervisningsministeriet, 2025).

Volumen af elever på GF2 er væsentligt større end på GF1, hvilket også afspejles i besvarelserne, idet 42.213 af besvarelserne stammer fra elever på GF2, hvor de resterende 15.309 stammer fra elever på GF1.

Studieadministrativt data (baggrundsvariable)

Mikromålingerne er beriget med studieadministrativt data på holdniveau og det benyttes til at beskrive centrale karakteristika på de hold, eleverne går på samt frafald for de enkelte hold. Konkret er hvert svar koblet til data om holdstørrelse, kønsfordeling, gennemsnitsalder og gennemsnitligt frafald siden seneste måling (antal) samt antal mænd/kvinder som grundlag for kønsfordelingen. Opdelingen i køn er foretaget af skolernes studieadministrative systemer og sendt til Companyoung ifm. udarbejdelse af analysen.

Formålet er at undersøge, om disse baggrundsforhold har betydning for de mønstre, vi ser i trivselsdata. Mere konkret bruges berigelsen til:

- 1) at undersøge, om udviklingen i trivsel og frafald ser anderledes ud, hvor der er gennemført aktiviteter.
- 2) at undersøge, om trivsel og frafald varierer med holdstørrelse, køn, alder og frafald.

 57.522 besvarelser

 131.703 kommentarer

 412.329 datapunkter

Der er indhentet studieadministrativt data fra 10 ud af 11 skoler for hele projektperioden (2023-2025). I alt er der koblet studieadministrative oplysninger på 35.409 besvarelser. Den primære årsag til manglende kobling er fejlagtige eller inkonsistente angivelser af holdnavne. Datakvaliteten vurderes som tilfredsstillende, idet koblingsgraden er høj, og bortfaldet ikke systematisk knytter sig til bestemte skoler, perioder eller hovedområder. Det styrker analysens validitet og giver et solidt grundlag for at identificere mønstre og forskelle på tværs af organisatoriske enheder. Det studieadministrative data er opgjort på holdniveau og indhentet i samme periode, som trivselsmålingerne er gennemført på den enkelte skole, hvilket sikrer tidsmæssig sammenhæng mellem de to datakilder.

Når de studieadministrative data indgår i analyserne, kategoriseres holdstørrelse og kønsfordeling ud fra kvartiler. Nedre kvartil (0-25. percentil), midterinterval (25.-75. percentil) og øvre kvartil (75.-100. percentil), svarende til en 25-50-25-fordeling. Alder er opdelt i tre kategorier (under 18 år, 18-24 år og 25 år eller derover), og løbende frafald er opdelt i tre grupper ud fra tertiler (Nederste, midterste og øverste tredjedel).

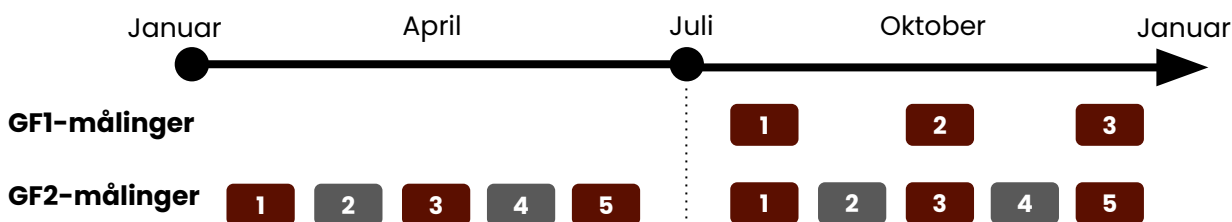
Interviews

I oktober 2024 blev der afholdt i alt 5 fokusgruppeinterviews med elever, som går på grundforløb på en af de 11 deltagende erhvervsskoler. Ét af disse fokusgruppeinterviews er med elever fra GF1.

De fire øvrige fokusgruppeinterviews er med elever fra GF2 fra hver af de fire fagretninger. De er gennemført online, og grupperne bestod af 2 til 6 elever fra samme fagretning, men fra forskellige skoler og uddannelser.

I februar 2026 er der gennemført 5 enkeltinterviews med projektledere og undervisere, som har deltaget i de udvalgte trivselsfremmende aktiviteter.

Figur 2. Illustration af indsamlingstidspunkter for mikromålinger

Databehandling

Rapporten baseres på kvantitativ databehandling, som afdækker tendenser i trivselsparametrene og deres udvikling over tid. Derudover benyttes lineære og logistiske regressionsmodeller til at afdække interne afhængigheder mellem trivselsparametre, hvilket kan være et medvirkende værktøj i prioriteringen og forståelsen af elevernes trivsel og tilknytning til skolen.

Når der i rapporten står stjerner (*) ved et resultat, viser de, om en forskel er statistisk signifikant. Jo flere stjerner, desto større statistisk sikkerhed for, at forskellen ikke skyldes tilfældigheder.

Ud over den kvantitative dataanalyse foretages omfattende analyser vha. AI af de skriftlige kommentarer, som eleverne har givet i forbindelse med deres besvarelser af mikromålingerne.

Kommentarerne er af høj kvalitet og giver os desuden mulighed for at validere deres forståelse for de enkelte trivselsparametre og deres relevans for eleverne.

Tabel 1 viser fordelingen af besvarelser på de enkelte mikromålinger (1-5) inden for hvert halvår og forløb (GF1/GF2).

For GF2 ligger besvarelserne primært på måling 1, 3 og 5, fordi disse målinger var obligatoriske at gennemføre i PSB-projektet. Måling 2 og 4 var frivillige og er derfor gennemført i færre tilfælde, hvilket giver et lavere antal besvarelser.

For GF1 ses det, at måling 2 og 4 har 0 besvarelser. Det skyldes, at GF1-forløb kun omfattede tre målinger pr. halvår, og at måling 2 og 4 derfor ikke indgår.

Tabel 1. Antal besvarelser, pr. måling og halvår

Antal besvarelser	Måling 1	Måling 2	Måling 3	Måling 4	Måling 5	I alt	Kommentarer
Forår 2023 (GF2)	1.945	1.919	1.929	1.813	1.379	8.985	15.848
Efterår 2023 (GF1)	1.880	-	1.627	-	1.330	4.837	8.498
Efterår 2023 (GF2)	1.540	1.284	1.365	1.187	927	6.303	13.539
Forår 2024 (GF2)	2.993	1.105	2.409	830	1.886	9.223	25.661
Efterår 2024 (GF1)	1.964	-	1.475	-	1.480	4.919	12.727
Efterår 2024 (GF2)	1.855	311	1.401	229	1.283	5.079	13.355
Forår 2025 (GF2)	2.836	752	2.117	239	2.022	7.966	20.733
Efterår 2025 (GF1)	2.196	-	1.845	-	1.511	5.552	9.820
Efterår 2025 (GF2)	1.865	287	1.226	226	1.053	4.657	9.199

Kilde: Egen tilvirkning

De fire hovedområder

Der er betydelig forskel på elevgrupperne og uddannelsesforløbenes struktur på tværs af erhvervsuddannelserne. Derfor opdeles rapportens nøgletal i de fire hovedområder, som er defineret af Undervisningsministeriet. Da der ikke er krav om, at grundforløbets første del følger den officielle opdeling,

behandles ikke-kategoriserbare forløb uden tilknyttet hovedområde. Data behandles også i én samlet pulje i de tilfælde, hvor det er relevant at vise en samlet forståelse for elevernes oplevelse af de forskellige trivsels- og tilknytningaspekter til skolen.

Kontor, handel og forretningsservice

Herunder ligger de uddannelser, som handler om økonomi, salg, administration, kundeservice og planlægning af events.

Uddannelserne kan både være tilpasset kontorfunktioner og onsite funktioner inden for handel, finans eller økonomi.

Teknologi, byggeri og transport

Herunder er en lang række erhvervsuddannelser, som er kendetegnet ved håndværk, teknikker og teknologier.

Uddannelserne er målrettet transport, byggeri og industri indenfor eksempelvis maskiner og biler. Derudover er der uddannelser, som er målrettet teknologier inden for IT eller medier og kommunikation. Slutteligt rummer kategorien uddannelser målrettet rengøring eller vagt.

Fødevarer, jordbrug og oplevelser

Herunder ligger de uddannelser, som beskæftiger sig med tilblivelsen af madvarer. Uddannelserne strækker sig fra fremstillingen af råvarer, bearbejdning af fødevarer til tilberedning og servering.

Yderligere rummer kategorien uddannelser målrettet at skabe oplevelser og at yde service.

Omsorg, sundhed og pædagogik

Herunder ligger de uddannelser, som retter sig mod arbejdet med mennesker.

Uddannelserne kan både henvende sig til pleje og sundhed, pædagogiske opgaver samt arbejdet med velvære som eksempelvis pleje af hud og hår.

Svarfordeling på tværs af hovedområderne

Fordelingen på tværs af hovedområderne afspejler den reelle fordeling af eleverne på de deltagende skoler. Her er der et stort overtal af elever, der går på uddannelser inden for Teknologi, byggeri og transport. Næstflest besvarelser kommer fra hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice, mens Fødevarer, jordbrug og oplevelser udgør den næstmindste gruppe. Da SOSU-skolerne ikke er en del af PSB-projektet, indgår relativt få elever fra hovedområdet Omsorg, sundhed

og pædagogik, hvor der på tværs af de seks halvår blot indgår 1.901 besvarelser. Resultaterne fra dette hovedområde er derfor underlagt en større usikkerhed.

Analysens datagrundlag anses som repræsentativ for erhvervsskoleelever i Danmark ekskl. landbrug og SOSU-området.

Tablet 2. Fordelingen af besvarelser på hovedområde på GF1 og GF2 sammenholdt med elevfordeling landsplan

	Samlet antal besvarelser	Fordeling af besvarelser	Faktisk tilgang (ekskl. SOSU)
Teknologi, byggeri og transport	42.569	76 %	60 %
Kontor, handel og forretningsservice	9.017	16 %	19 %
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	2.400	4 %	13 %
Omsorg, sundhed og pædagogik	1.901	3 %	8 %

Kilde: Egen tilvirkning på baggrund af Børne- og Undervisningsministeriet (2025b), Uddannelsesstatistik.

Tablet 3 viser fordelingen af besvarelser på hovedområder fordelt mellem GF1 og GF2. På tværs af hovedområderne kommer størstedelen af besvarelserne fra elever på GF2. Andelen af besvarelser fra GF2 er særligt høj inden for Fødevarer, jordbrug og oplevelser, hvor 84 % af

besvarelserne stammer fra GF2, efterfulgt af Teknologi, byggeri og transport med 76 % og Kontor, handel og forretningsservice med 68 %. Den mest jævne fordeling ses inden for Omsorg, sundhed og pædagogik, hvor 41 % af besvarelserne kommer fra GF1 og 59 % fra GF2.

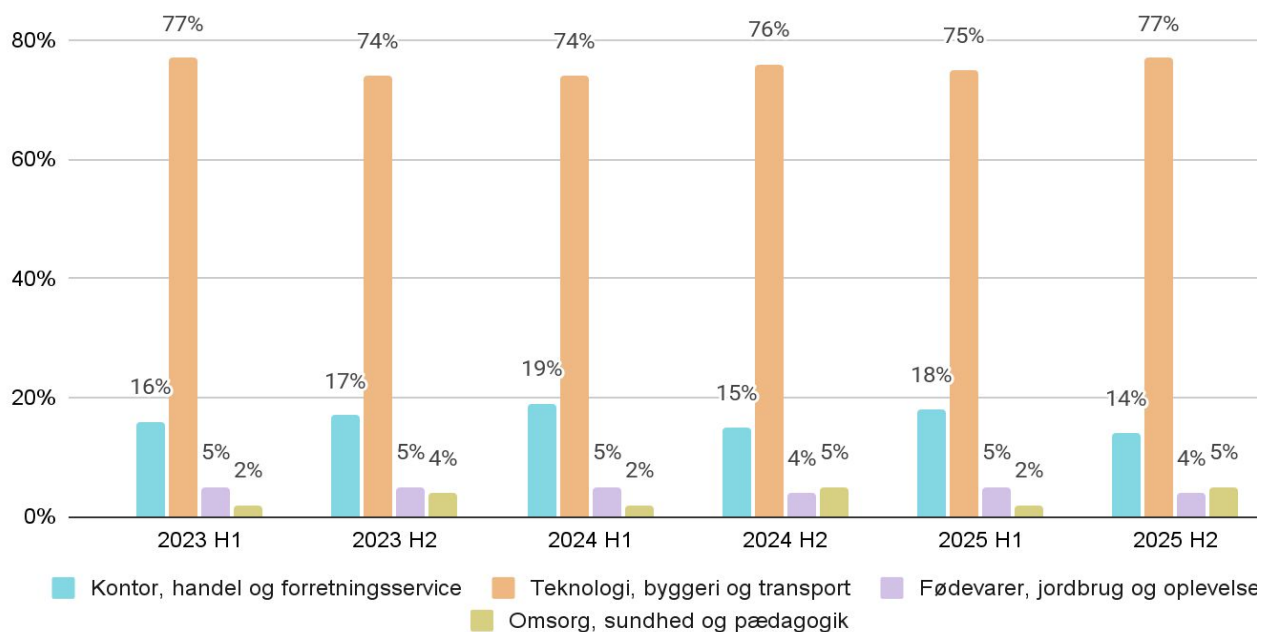
Tablet 3. Fordelingen af besvarelser på hovedområde på GF1 og GF2, pct.

	GF 1	GF 2
Teknologi, byggeri og transport	24 %	76 %
Kontor, handel og forretningsservice	32 %	68 %
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	16 %	84 %
Omsorg, sundhed og pædagogik	41 %	59 %

Anm.: N = 55.887 besvarelser
Kilde: Egen tilvirkning

Svarfordeling på tværs af hovedområderne

Figur 3. Fordelingen af besvarelser på hovedområde for hver periode, pct.

Ann.: N = 55.887 besvarelser
Kilde: Egen tilvirkning

Figur 3 viser fordelingen af besvarelser på de fire hovedområder for hver målingsperiode fra første halvår (H1) 2023 til andet halvår (H2) 2025. Figuren viser en høj grad af stabilitet i fordelingen over tid. Teknologi, byggeri og transport udgør i alle perioder den klart største andel af besvarelserne og ligger stabilt omkring tre fjerdedele af det samlede datagrundlag (74–77 %). Kontor, handel og forretningsservice udgør den næststørste andel og varierer i perioden mellem 14 og 19 %.

Den stabile fordeling styrker analysens sammenlignelighed på tværs af målingsperioder, idet ændringer i de målte resultater i mindre grad kan tilskrives forskydninger i datagrundlagets sammensætning mellem hovedområder. Dermed øges sandsynligheden for, at observerede udviklinger i højere grad afspejler reelle ændringer i elevernes oplevelser frem for variationer i, hvilke hovedområder der indgår i besvarelserne i de enkelte perioder.

Den stabile fordeling styrker analysens sammenlignelighed på tværs af målingsperioder, idet ændringer i de målte resultater i mindre grad kan tilskrives forskydninger i datagrundlagets sammensætning mellem hovedområder. Dermed øges sandsynligheden for, at observerede udviklinger i højere grad afspejler reelle ændringer i elevernes oplevelser frem for variationer i, hvilke hovedområder der indgår i besvarelserne i de enkelte perioder.

Tabel 4 viser et samlet overblik over, hvordan eleverne på de fire hovedområder samt på grundforløbene fordeler sig på de studieadministrative parametre, samt gennemsnittet på tværs.

Gennemsnitsalderen varierer betydeligt på tværs af hovedområder. Teknologi, byggeri og transport har den højeste gennemsnitsalder (25,9 år), mens Kontor, handel og forretningsservice (19,1 år) samt Omsorg, sundhed og pædagogik (19,9 år) har de yngste elevgrupper. Det samlede gennemsnit på tværs af hovedområder er 24,2 år. Ser man på grundforløbene, er eleverne på GF1 naturligvis markant yngre (16,8 år), mens eleverne på GF2 er har en gennemsnitsalder på 26,8 år.

Holdstørrelserne ligger på omkring 24–31 elever i gennemsnit. De største hold findes i Teknologi, byggeri og transport (30,6), mens Fødevarer, jordbrug og oplevelser har de mindste (15,2). GF1 og GF2 ligger i den højere ende af intervallet med gennemsnitlige holdstørrelser på henholdsvis 27,4 og 30,1 elever.

Der er store forskelle i **kønsfordelingen**. Teknologi, byggeri og transport er markant mandsdomineret (89 % mænd).

Omsorg, sundhed og pædagogik er tilsvarende kvinde-domineret (86 % kvinder). Kontor, handel og forretningsservice samt Fødevarer, jordbrug og oplevelser har en mere balanceret kønsfordeling, dog begge med en svag overvægt af mænd (hhv. 52 % og 56 %). På grund forløbene er kønsfordelingen relativt ensartet, idet mænd udgør 77 % af eleverne på GF1 og 80 % på GF2.

Det gennemsnitlige **løbende frafald**, som er det gennemsnitlige procentvis frafald siden seneste mikromåling, ligger mellem 5,1 % og 10,7 %. Fødevarer, jordbrug og oplevelser har det højeste procentvise frafald (10,7 %), mens Kontor, handel og forretningsservice har det laveste (5,1 %). På grundforløbene ligger det løbende frafald på et tilsvarende niveau med 6,5 % på GF1 og 6,6 % på GF2.

Det **endelige frafald** er det gennemsnitlige frafald, der sker i løbet af halvåret. Frafaldet er størst hos eleverne på hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser (22,3 %) og mindst blandt eleverne på Kontor, handel og forretningsservice (11,2%). På grundforløbene er det endelige frafald højere på GF2 (17,5 %) end på GF1 (11,5 %).

Tabel 4. Gennemsnitsværdier for holdkarakteristika opdelt i hovedområder og grundforløb

	Alders-gennemsnit	Gennem-snitlig holdstørrelse	Gennem-snitligt antal kvinder	Gennem-snitligt antal mænd	Løbende frafald Gennemsnitligt procentvis frafald siden seneste mikromåling	Endelige frafald
Kontor, handel og forretningsservice	19,1	28,8	13,7 (48 %)	15,1 (52 %)	5,1 %	11,2 %
Teknologi, byggeri og transport	25,9	30,6	3,5 (11 %)	27,1 (89 %)	6,5 %	16,3 %
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	22,1	15,2	6,7 (44 %)	8,5 (56 %)	10,7 %	22,3 %
Omsorg, sundhed og pædagogik	19,9	24,0	20,6 (86 %)	3,4 (14 %)	6,8 %	19,4 %
GF1	16,8	27,4	6,4 (23 %)	21,0 (77 %)	6,5 %	11,45 %
GF2	26,8	30,1	6,0 (20 %)	24,1 (80 %)	6,6 %	17,5%
Samlet gennemsnit	24,2	29,5	6,1 (21 %)	23,4 (79 %)	6,5 %	15,9 %

Anm.: n = 35.409 besvarelser.

Kilde: Studieadministrativ data leveret af skolerne. Frafall er opgjort ud fra antal personer, der har afbrudt uddannelsen under et GF1- eller GF2-forløb frem til forløbets afslutning sammenholdt med antal personer optaget på samme forløb.

Udvikling i frafald: Flere elever gennemfører

Tabel 5. Gennemsnitligt procentvis frafald på hold fordelt på de fire hovedområder, GF1 og GF2 , 2023-2025

	2023	2024	2025
Kontor, handel og forretningsservice	12,0 %	10,0 %	11,8 %
Teknologi, byggeri og transport	17,5 %	17,9 %	14,1 %
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	19,2 %	23,8 %	23,4 %
Omsorg, sundhed og pædagogik	26,2 %	11,7 %	20,1 %
Gns. på tværs af hovedområder	16,8 %	16,7 %	14,4 %
GF1	11,0 %	12,7 %	10,8 %
GF2	18,6 %	18,0 %	16,1 %

Anm.: n = 35.409 besvarelser.

Kilde: Studieadministrativ data leveret af skolerne. Frafall er opgjort ud fra antal personer, der har afbrudt uddannelsen under et GF1- eller GF2-forløb frem til forløbets afslutning sammenholdt med antal personer optaget på samme forløb.

Tabellen viser udviklingen i det gennemsnitlige frafald på hold på tværs af de fire hovedområder i perioden 2023-2025. Samlet set er frafaldet faldet fra 16,8 % i 2023 til 14,4 % i 2025, svarende til et fald på 2,4 procentpoint over projektperioden. Resultaterne indikerer dermed, at det er lykkedes at reducere frafaldet i løbet af PSB-projektet.

Udviklingen varierer mellem hovedområderne. Inden for Teknologi, byggeri og transport ses et tydeligt fald i frafaldet fra 17,5 % i 2023 til 14,1 % i 2025, hvilket bidrager markant til den samlede positive udvikling, da denne gruppe elever er størst. For Kontor, handel og forretningsservice falder frafaldet fra 12,0 % i 2023 til 10,0 % i 2024, men stiger igen lidt til 11,8 % i 2025. Niveauet i 2025 ligger dog fortsat en smule under udgangspunktet i 2023.

Inden for Omsorg, sundhed og pædagogik ses en mere svingende udvikling, hvor frafaldet falder markant fra 26,2 % i 2023 til 11,7 % i 2024, hvorefter det stiger til 20,1 % i 2025. Selvom niveauet i 2025 fortsat ligger under niveauet i 2023, viser udviklingen, at frafaldet varierer fra år til år.

For Fødevarer, jordbrug og oplevelser ses der derimod en stigende tendens gennem perioden, hvor frafaldet stiger fra 19,2 % i 2023 til 25,4 % i 2025. Dette hovedområde skiller sig dermed ud ved at have haft en mindre positiv udvikling end de øvrige.

Samlet set peger resultaterne på en positiv udvikling i løbet af projektperioden. På tværs af hovedområderne er det gennemsnitlige frafald faldet fra 16,8 % i 2023 til 14,4 % i 2025. Selvom udviklingen varierer mellem hovedområderne, viser resultaterne, at flere områder har bidraget til den samlede nedgang i frafaldet.

For både GF1 og GF2 ses der ligeledes en nedgang i frafaldet i løbet af perioden. På GF1 ligger frafaldet relativt stabilt omkring 11-13 % i perioden, med et mindre fald fra 2024 til 2025. På GF2 er frafaldet generelt højere end på GF1, men også her ses et fald gennem perioden fra 18,6 % i 2023 til 16,1 % i 2025. Resultaterne peger dermed på, at den samlede reduktion i frafaldet kan genfindes på tværs af både GF1 og GF2.

Resultaterne viser, at det i løbet af projektperioden er lykkedes at mindske frafaldet.

Et særligt indblik i fire uddannelser

**Kontor, handel og
forretningsservice**

Detailhandel

**Teknologi, byggeri
og transport**

Tømrer

**Fødevarer, jordbrug
og oplevelser**

Gastronom

**Omsorg, sundhed og
pædagogik**

Frisør

For hvert hovedområde er der i løbet af rapporten udvalgt én uddannelse, som undersøges mere detaljeret for hvert af parametrene. Udvælgelsen af netop disse fire uddannelser er foretaget med henblik på at sikre, at analysen tager udgangspunkt i uddannelser, som både er relativt store og udbredte på tværs af skoler. Samtidig er uddannelserne valgt, fordi de repræsenterer centrale og velkendte erhvervsuddannelser inden for hvert hovedområde. Kategoriseringen af elever på de udvalgte uddannelser er foretaget på baggrund af de angivne holdnavne. I de tilfælde, hvor holdnavnet entydigt henviser til en bestemt uddannelse, er holdet kategoriseret

under den pågældende uddannelse. Holdnavne, der indikerer, at holdet omfatter flere uddannelser, er derimod ikke inkluderet i de uddannelses-specifikke analyser. Det gælder eksempelvis hold med betegnelser som "Tandklinik og frisør". Da det i sådanne tilfælde ikke er muligt at adskille elever fra de enkelte uddannelser i data, indgår disse hold ikke i kategorien Frisør (eller andre uddannelsesspecifikke kategorier) i analysen. Denne afgrænsning er foretaget for at sikre, at analyserne af de enkelte uddannelser kun baserer sig på hold, hvor elevernes uddannelse kan identificeres entydigt.

Dataforståelse

Elevernes scores

I målingerne er eleverne blevet bedt om at vurdere en række udsagn (spørgsmål), samt i hvor høj grad de er enige i disse. Samtlige spørgsmål er blevet vurderet på en skala fra 0-10, hvor en score på 0 indikerer, at eleven *slet ikke* er enig, mens en score på 10 indikerer at eleven *i høj grad* er enig.

Jeg er glad for min klasse.

Vælg en score

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

0 - Slet ikke I høj grad - 10

Valget af 0-10-skalaen er truffet på baggrund af indledende tests blandt elever, der fremhæver skalaens intuitivitet, samt en indledende analyse af variation i datasættet på det enkelte parameter.

Ligeledes er det værd at bemærke, at samtlige spørgsmål har været "positivt vinklet" for at undgå forvirring eller misforståelser, når eleverne skal anvende 0-10-skalaen. En lav score på et givet parameter indikerer dermed, at eleven ikke er tilfreds eller ikke trives, mens en høj score vil indikere det modsatte.

Uddybende kommentarer fra eleverne

På udvalgte spørgsmål er eleverne blevet stillet et opfølgende spørgsmål, hvor de har haft mulighed for at uddybe baggrunden for, hvorfor de har valgt en given score. De opfølgende spørgsmål stilles både ved angivelse af høje og lave scores for både at indsamle information om det, eleverne er tilfreds med, og som skaber god trivsel, samt årsager til mistrivsel.

Hvad skal der til for, at du får det (endnu) bedre med din klasse?

Uddyb venligst

Skriv her

OK

Gruppering af elever

Undervejs i analysen er elevernes besvarelser opdelt i tre grupperinger for at supplere de gennemsnitlige scores med et læsevenligt overblik over fordelingen bag gennemsnittet. Fordelingen er lavet som illustreret til højre:

Score	Gruppering
0-6	Skeptiske Ikke tilfredse og vil ofte pege på væsentlige mangler og forbedringsmuligheder.
7-8	Tilfredse Forventninger er indfrie og grundlæggende behov dækket. Elever vil pege på mindre mangler og forbedringsmuligheder.
9-10	Begejstrede Høj grad af tilfredshed og positivitet. Elever peger oftest på ting der bidrager positivt.

Forståelse af skalaen er verificeret af elever

Elevernes forståelse af skalaen og opdelingen i de tre grupperinger er undersøgt i fokusgruppeinterviews med elever (CompanYoung, 2024). De gennemførte interviews bekræfter, at eleverne forstår 0-10 skalaen på samme måde, som inddelingen i de tre grupperinger indikerer: Eleverne forstår fx en score på 6 eller derunder som udtryk for en vis skepsis, og at der er noget, der kan forbedres.

Tilfredshedsfordeling

I forlængelse af grupperingen af besvarelser anvendes der i analysen en score for *tilfredshedsfordelingen*. Tilfredshedsfordelingen skal ses som en opsummering af den relative fordeling mellem ydergrupperne (skeptiske vs. begejstrede): To grupper kan have samme gennemsnitlige score på 0-10 skalaen, men forskellig tilfredshedsfordeling. Tilfredshedsfordelingen giver derfor et mere nuanceret billede af fordelingen mellem stærkt positive og mere kritiske elever.

Scoren er bredt anvendt i diverse undersøgelser og tilfredshedsanalyser (NPS). I udregningen udgår andelen af tilfredse elever, hvorefter andelen af *skeptiske* fratrækkes andelen af *begejstrede*. Dermed vil laveste teoretiske score være -100 (100 % er skeptiske) mens højeste score vil være +100 (100 % er begejstrede).

Opsamling: Sådan skal resultaterne læses

I rapporten præsenteres resultaterne som:

1. **Gennemsnit** på 0-10-skalaen
Dette viser det samlede vurderingsniveau.
2. **Tilfredshedsfordeling** (-100 til +100)
Dette viser balancen mellem begejstrede og skeptiske.

Det er vigtigt at bemærke, at en gennemsnitlig vurdering på 8,0 kan være udtryk for en overvejende positiv oplevelse. En tilfredshedsfordeling på 26 betyder, at andelen af begejstrede overstiger andelen af kritikere med 26 procentpoint, hvilket er et tydeligt positivt billede.

Variable: Hvilke trivselsparametre undersøges?

I løbet af de seks halvår er eleverne kontinuerligt blevet stillet de samme 6-7 spørgsmål, som alle fungerer som indikatorer for relevante trivselsparametre. Figur 4 giver et samlet overblik over, hvilke variable der indgår i analysen, og hvordan de forventes at hænge sammen.

For enkelte parametre fremgår to versioner af samme spørgsmål. Det skyldes enten, at formuleringen er tilpasset elever på henholdsvis GF1 og GF2, eller at spørgsmålet er blevet justeret undervejs for at forbedre forståelighed og relevans. I analyserne behandles versionerne som udtryk for det samme underliggende parameter.

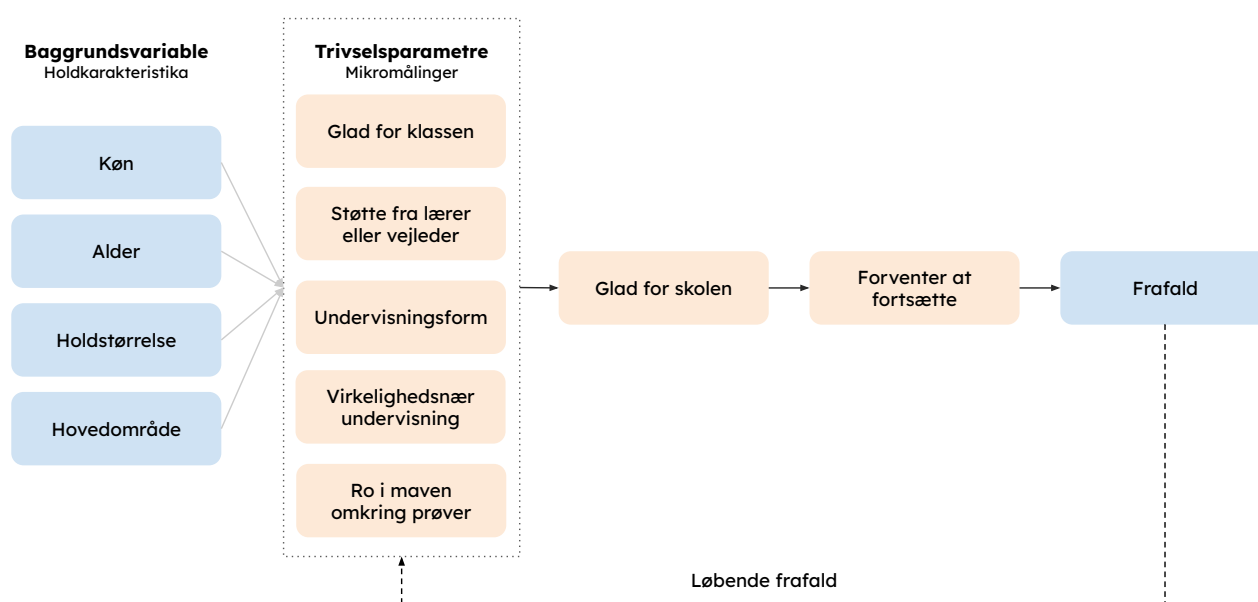
Figur 4 viser den logik, som analyserne tager udgangspunkt i. Elevernes oplevelse af forskellige aspekter af skolen (for eksempel klassefællesskab, støtte fra lærer eller vejleder, undervisningsform, virkelighedsnær undervisning og ro omkring prøver) forventes at påvirke, hvor glade de er for at gå på skolen. Skoleglæden forventes igen at hænge sammen med, om eleven forventer at fortsætte, og i sidste ende med frafald. Pilene i figuren viser den retning, som analyserne undersøger sammenhænge i.

Figuren viser også, at frafald ikke kun kan forstås som et resultat. Når elever falder fra i en klasse, kan det ændre rammerne for de tilbageværende elever - for eksempel ved at påvirke fællesskabet, dynamikkerne i klassen og roen i undervisningen. Frafald kan derfor påvirke de trivselsparametre, der måles løbende, og dermed være med til at forstærke eller dæmpe udviklingen over tid.

Figuren inkluderer desuden baggrundsvariable fra det studieadministrative data (køn, alder, holdstørrelse og hovedområde). De bruges til at undersøge, om trivsel og frafald varierer mellem forskellige elev- og holdtyper, og til at kvalificere fortolkningen af de mønstre, der ses i trivselsdata.

Figur 4 bruges som en analytisk ramme for rapporten. Den skal tydeliggøre, hvilke sammenhænge der undersøges, og hvordan de centrale variable forstås i relation til hinanden. Derfor er fokus i analyserne at belyse, *om* og *i hvilken grad* de enkelte trivselsparametre hænger sammen med skoleglæde og forventning om at fortsætte, og om mønstrene går igen på tværs af hold og hovedområde.

Figur 4. Kausalmodel for sammenhænge mellem holdkarakteristika, trivselsparametre, skoleglæde, forventning om at fortsætte og frafald

Glæde ved skolen

Hvad påvirker, om eleverne generelt er glade for deres skolegang og trives?

Flertallet trives og er glade for deres skolegang

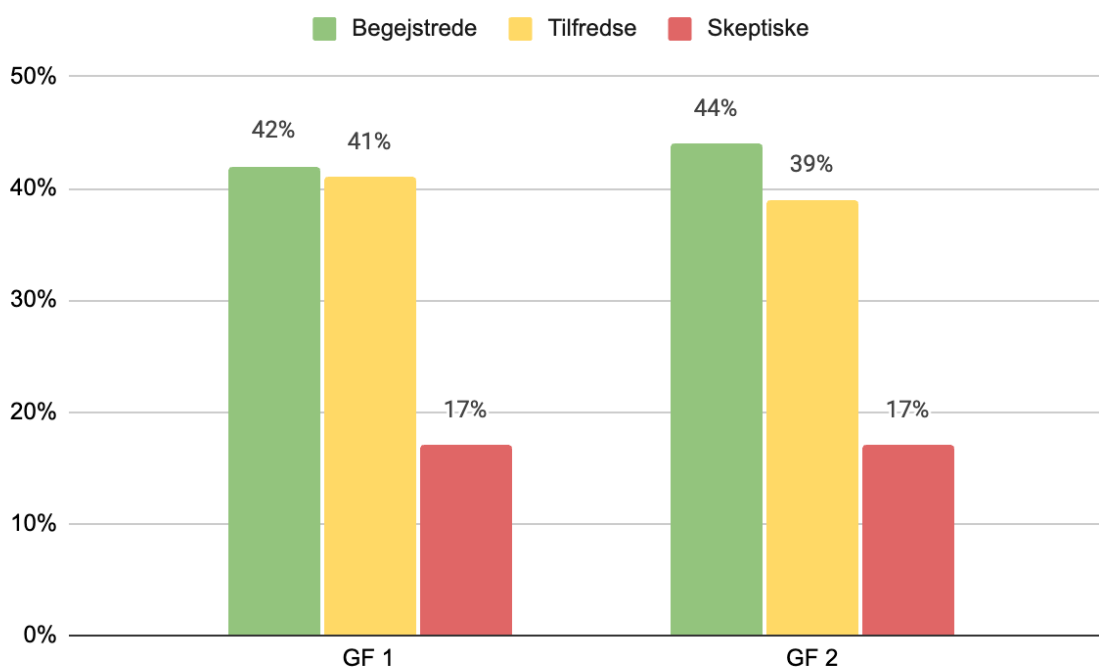
Parameteret "glæde ved skolen" bruges som et mål for elevernes generelle trivsel. Generel trivsel anses for at dække over tre centrale dimensioner af trivsel: social, faglig og personlig trivsel og giver derfor et helhedsbillede af elevernes generelle trivsel i forbindelse med deres skolegang.

På tværs af de seks målingsperioder opnås et gennemsnit på 8,0 på dette parameter. Generelt ligger mange elever i den positive ende af skalaen, hvilket er udtryk for, at mange

elever er glade for at gå på deres skole. Samlet set opnår skolerne en tilfredshedsfordeling på 26 på skalaen fra -100 til +100, hvilket betyder, at der er en betydeligt større andel begejstrede elever end skeptiske elever.

Figur 5 viser fordelingen for GF1 og GF2. Fordelingerne ligner hinanden meget, og tilfredshedsfordelingen er stort set identisk for de to grupper (25 for GF1 og 26 for GF2). Det tyder på, at elevernes overordnede glæde for deres skole er stabil på tværs af grundforløbets to dele.

Figur 5. Fordelingen af, om eleverne er glade for skolen på GF1 og GF2, pct.

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg er glad for at gå på [skolenavn]*. Andelen af begejstrede, tilfredse og skeptiske på henholdsvis GF1 og GF2 ud fra den samlede score over de seks halvår.
Kilde: Egen tilvirkning

Glad for skolen

Indikatorvariablen for generel trivsel er dannet ud fra spørgsmålet "*Jeg er glad for at gå på [skolenavn]*". Eleverne har svaret på en skala fra 0-10, hvor 0 er defineret som "Slet ikke" og 10 er defineret som "Fuldt ud".

Alle elever har haft mulighed for at knytte en kommentar til deres svar.

Kommentaranalyse: Elevernes glæde ved skolen

Dette afsnit sammenfatter elevernes kommentarer til udsagnet "Jeg er glad for at gå på [skolenavn]" fordelt på skeptiske (0-6), tilfredse (7-8) og begejstrede (9-10) svar. For hver gruppe præsenteres de mest fremtrædende tendenser i kommentarerne.

Tabel 6. Gennemgående tendenser i elevkommentarer vedrørende generel trivsel på tværs af grupper

Skeptiske	Tilfredse	Begejstrede
Støj og uro Manglende lærerstøtte Manglende struktur	God klassedynamik Mere variation i undervisningen Bedre koordination ml. lærere	Stærkt klassefællesskab Varieret undervisning Engagerede lærere

Skeptiske elever (0-6): 15 %

Opfølgende spørgsmål: "Kunne [skolenavn] gøre noget anderledes, der ville gøre dig gladere for at gå i skole hos os?"
Antal kommentarer: 4.936

Klassemiljø med støj og uro

Kommentarerne blandt de skeptiske elever (score 0-6) viser, at støj og uro i undervisningen er et af de mest gennemgående temaer for elevernes glæde ved skolen. Eleverne beskriver, at der ofte tales hen over undervisningen og at andre elever afbryder læreren, hvilket gør det svært at koncentrere sig, følge med og få noget ud af timerne. Flere fremhæver, at uroen får lov at fortsætte, fordi lærere ikke griber ind tidligt nok, eller fordi der mangler en tydelig og ensartet linje for, hvad der sker, når elever forstyrrer gentagne gange.

Derudover beskriver nogle en klassekultur præget af negativitet og kommentarer, som forstærker uroen i klassen og gør stemningen dårlig.

Elevernes samlede ønske handler om et læringsmiljø med klare regler og mere konsekvent klasserumsledelse, så undervisningen kan gennemføres med ro, og eleverne kan være til stede uden at blive forstyrret.

"De fleste lærere "tør" ikke eller "magter" ikke, at påtale den upassende adfærd som mange elever har. Der mangler konsekvenser ved ikke at lave sine ting, ikke at komme til tid, at forstyrre i timen, være flabet overfor lærerne, sove på gulvet i undervisningen, hører TikTok videoer højtlydt imens teori bliver gennemgået."

Udvalgt elevkommentar (score: 3)

Manglende lærerstøtte og respekt

En væsentlig del af kommentarerne fra de skeptiske elever handler om deres relation til lærerne. Eleverne beskriver, at de ofte står alene, når de går i stå med opgaver, enten fordi hjælpen er svær at få fat i, fordi der er for få undervisere, eller fordi de må vente længe på at blive set. Det gør, at eleverne mister motivationen eller giver op på opgaven.

Når eleverne søger hjælp – både til opgaver og til mere generelle udfordringer – beskriver flere, at de ikke bliver mødt med den forståelse og respekt, de har brug for. Oplevelsen er, at deres situation bliver negligeret eller helt afvist, så de ikke føler sig taget seriøst eller hørt, når de henvender sig. Enkelte fortæller i den sammenhæng om episoder med en hård eller nedladende tone, grin eller oplevelser af forskelsbehandling. Flere elever skriver også, at når de har haft en dårlig oplevelse med at række ud, så har de ikke har lyst til at gøre det igen.

Samlet efterspørger eleverne bedre relationer til lærerne, mere tilgængelighed og forståelse for den enkelte elev. De ønsker, at lærere hjælper mere undervejs i undervisningen og møder elever på en respektfuld måde, så det føles trygt at være i tvivl og lære noget nyt.

"Mine lærere er ligeglade med mig, jeg bliver grint af når jeg stiller spørgsmål i timen. Hvis jeg udtrykker at jeg er utilfreds med noget, får jeg af vide at "det er jo snart ferie" hvilket ikke hjælper mig overhovedet. Jeg er mega demotiveret til at gå i skole, og det er primært mine læreres skyld alle tre."

Udvalgt elevkommentar (score: 0)

Manglende struktur skaber frustration

Mange kommentarer fra de skeptiske elever omhandler også hverdagens rammer, herunder organisering, planlægning og kommunikation. Rammerne opleves af nogle elever som utydelige og ustabile, hvilket påvirker deres glæde ved at gå på skolen.

Eleverne beskriver, at det kan være svært at skabe overblik, fordi skemaer ændrer sig, timer flyttes eller aflyses, og beskeder kommer sent. Flere peger på, at information og forventninger er inkonsistente fra lærer til lærer, så det bliver uklart, hvad man skal nå, hvordan opgaver skal løses, og hvornår afleveringer forventes lavet. Samlet set peger kommentarerne på behov for en mere forudsigelig hverdag med klare planer, tydelige mål, rettidig besked ved ændringer og en konsekvent kommunikationskanal, så undervisningen opleves sammenhængende og lettere at navigere i.

“Bedre hensyn til folk der har behov for struktur i sin hverdag og har behov for at vide, hvad de skal dagen efter. Bare mere åbenhed generelt, så man kan snakke om hvad der fungerer/ikke fungerer.”

Udvalgt elevkommentar (score: 3)

Tilfredse elever (7-8): 40 %

Opfølgende spørgsmål: “Kan du beskrive en særlig årsag til, at du er glad for at gå på (org)? | Hvorfor er du glad for at gå på [skolenavn]?”

Antal kommentarer: 13.452

Godt klassefællesskab, men begrænset på tværs

For de tilfredse elever (score 7-8) er fællesskabet en væsentlig grund til, at de er glade for at gå på skolen. Mange beskriver, at de hurtigt får venner, og at andre elever er venlige og inkluderende, hvilket skaber tryghed og gør det lettere at møde op og tage uddannelsen seriøst.

Samtidig påpeger flere, at fællesskabet især udfolder sig i klassen. Nogle savner flere muligheder for at være sammen i pauserne og på tværs af hold, blandt andet fordi der kan mangle opholdsrum eller aktiviteter. Enkelte peger også på, at negativ stemning, brok eller en svag arbejdskultur kan trække ned og gøre fællesskabet mere sårbart.

Samlet tyder det på, at fællesskabet står stærkt i klasserne, men at flere fælles aktiviteter på tværs kan styrke det yderligere, der hvor klassedynamikken allerede er god.

“Fordi der er en god energi på holdet, folk hjælper hinanden og har god humor.”

Udvalgt elevkommentar (score: 8)

Vigtigt med variation og klarhed i undervisning

Kommentarerne viser, at undervisningen er en vigtig grund til, at eleverne er glade for at gå på skolen. Mange oplever, at indholdet giver mening og at de lærer noget, der er tydeligt knyttet til det, de skal kunne i praksis.

Grunden til, at eleverne ikke scorer 9 eller 10, handler især om afviklingen af undervisningen. Nogle elever oplever for meget skriftligt arbejde eller for lidt variation i arbejdsformerne. Andre peger på, at læreres forklaringer kan være svære at forstå, og det skaber tvivl om, hvad man skal, og hvordan man lykkes med opgaven. Flere ønsker, at opgaver og begreber bliver brudt mere ned, så de kan følge med hele vejen.

Samlet viser det, at undervisningsindholdet er godt, men kan forbedres ved at sikre variation i undervisningsformer og gøre mål, opgaver og forventninger tydelige.

“Lærerne er gode til og lære fra sig og forsøge at lære en på forskellige måder da det ikke er de samme måder vi lærer på som elever”

Udvalgt elevkommentar (score: 8)

Gode lærere, men behov for fælles linje på tværs

Kommentarerne viser, at relationen til lærerne har stor betydning for elevernes tilfredshed med skolen. Mange beskriver undervisere som dygtige, imødekommende og støttende, og flere fremhæver, at det gør det trygt at stille spørgsmål og få hjælp undervejs.

Samtidig peger nogle elever på, at kvaliteten opleves ujævn på tværs af lærere. De beskriver forskelle i tempo, forventninger og forklaringsniveau, som gør det svært at fastholde overblikket og forstå, hvad der konkret skal til for at lykkes med opgaverne. Enkelte nævner også perioder med manglende struktur eller koordinering mellem underviserne, som kan give spildtid og skabe frustration selv blandt elever, der grundlæggende trives godt.

Samlet set viser kommentarerne, at lærerrelationerne er en stor styrke, men at eleverne efterlyser mere ensartet formidling og tydeligere rammer på tværs, så de opnår en mere effektiv faglig udvikling.

“Nogle lærer mangler forberedelse ... man får en del forskellige ting af vide af forskellige lærer”

Udvalgt elevkommentar (score: 7)

Begejstrede elever (9-10): 45 %

Opfølgende spørgsmål: "Kan du beskrive en særlig årsag til, at du er glad for at gå på (org)? | Hvorfor er du glad for at gå på [skolenavn]".

Antal kommentarer: 15.306

Stærkt klassefællesskab

Mange begejstrede elever forklarer deres skoleglæde med, at de oplever et stærkt fællesskab i klassen og på skolen. De beskriver, at de har fået venner hurtigt, at man kan tale med hinanden på tværs, og at stemningen er positiv og tryk. Flere peger på, at et godt klassemiljø ikke kun handler om hygge, men også om at være en del af en gruppe, hvor man arbejder sammen og tager uddannelsen seriøst. Når der er ro, humor og en kultur, hvor man hjælper hinanden, bliver det lettere at møde op, deltage og holde motivationen.

Elevernes glæde ved at gå på skolen hænger sammen med en følelse af at høre til i et inkluderende fællesskab med gensidig respekt, hvor det føles naturligt både at være social og at være seriøs, og hvor man kan være sig selv uden at blive sat udenfor.

"Det virker som et sted, hvor der plads til alle slags mennesker. Hyggelige omgivelser, rare og hyggelige undervisere, fantastiske og hjælpsomme medstuderende"

Udvalgt elevkommentar (score: 10)

Spændende og praktisk undervisning med variation

Mange begejstrede elever beskriver, at deres skoleglæde hænger sammen med en undervisning, der føles både interessant og brugbar. De fortæller, at de har fundet en skole hvor de lærer noget, de kan bruge i virkeligheden og det skaber en følelse af, at det giver mening at følge undervisningen.

Flere peger samtidig på, at det afgørende ikke kun er, hvad der undervises i, men hvordan dagen er bygget op. Undervisningen fungerer bedst, når den varierer, så man ikke skal sidde stille en hel dag, men kan skifte mellem kort gennemgang af teori og derefter opgaver, hvor man afprøver det i praksis. Når teori og praksis hænger tæt sammen, bliver det lettere at holde fokus og lære, fordi eleverne kan se en klar sammenhæng mellem det, der gennemgås, og det arbejde, de skal kunne udføre.

Elevernes glæde ved at gå i skole afhænger med andre ord i høj grad af, at undervisningens formål er tydelig, at den veksler mellem forskellige aktiviteter og at den giver mulighed for at lære gennem praksis.

"Jeg arbejder hver dag med mine hænder, lære noget nyt om at arbejde hverdag og står op og glæder mig at skulle ud og arbejde/lære hver dag"

Udvalgt elevkommentar (score: 10)

Engagerede og støttende lærere

De begejstrede elever nævner ofte lærerne som en væsentlig grund til, at de er glade for at gå på skolen. Mange elever påpeger, at lærerne er søde, støttende og dygtige, og at det gør skoledagen lettere at være i.

Både fagligt og socialt føler de sig hjulpet og mødt af både lærere og elever, når der opstår udfordringer. For flere handler støtten om, at lærerne forklarer på en måde, der gør stoffet lettere at forstå, og at hjælpen kommer i tide, så små problemer ikke vokser. Det giver en oplevelse af, at lærerne er engagerede og oprigtig interesserede i elevens læring og udvikling.

Nogle elever kobler desuden den gode oplevelse til relationen mellem lærere og elever generelt, hvor der er en venlig og respektfuld tone og en oplevelse af, at både lærere og elever møder hinanden ordentligt. Det gør det både trygt at deltage aktivt i undervisningen, men også at sige til, når noget er svært, uden at blive mødt med en afvisende reaktion.

Samlet viser kommentarerne, at eleverne trives bedst med undervisere, der både har styr på det faglige og er lette at komme i kontakt med, så hjælp, dialog og støtte er let tilgængeligt.

"Det er et rart sted at være, lærerne er gode og har et godt forhold med hinanden og eleverne, og der er mulighed for at få hjælp, hvis man har brug for det"

Udvalgt elevkommentar (score: 10)

Trivselstrappen

Hvad skal der til for at gøre elever begejstrede for deres skolegang? Det kan vi nu tegne et tydeligt billede af ud fra de 33.694 kommentarer, eleverne har givet til udsagnet "Jeg er glad for at gå på [skolenavn]".

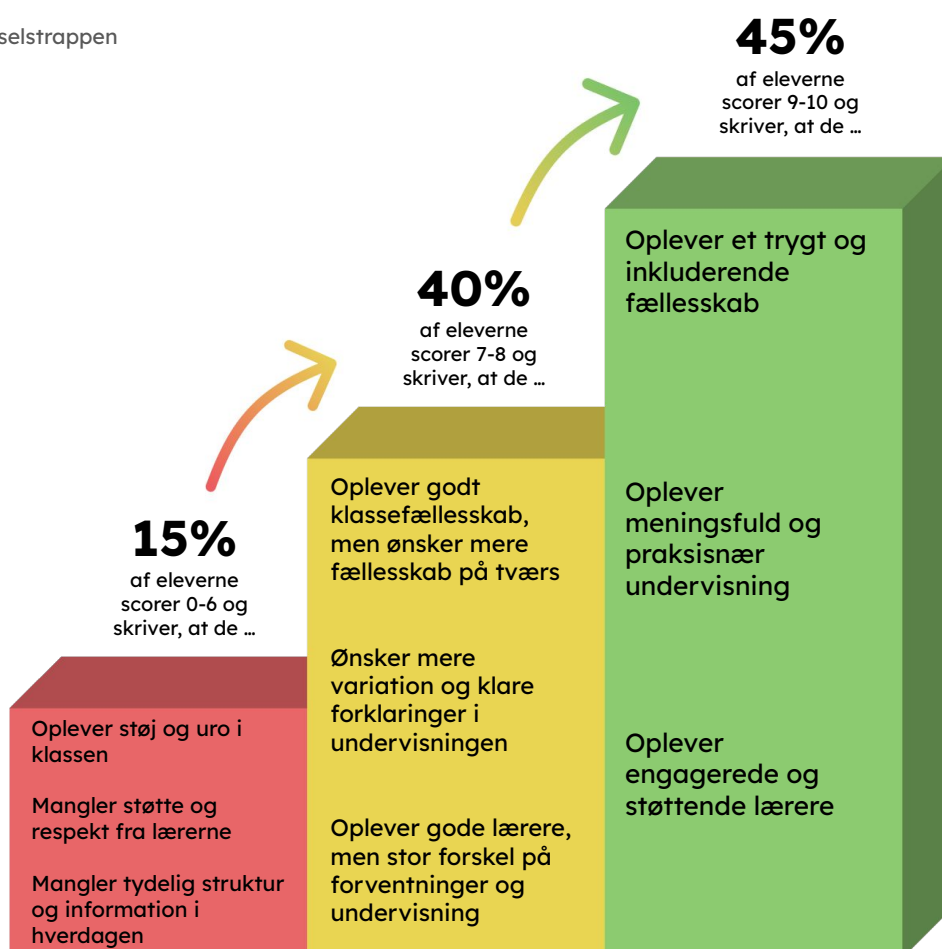
For at elever kan bevæge sig fra at være skeptiske til tilfredse, skal nogle grundlæggende forhold være på plads. Der skal være ro og orden i klassen, lærerstøtten skal være tilgængelig og respektfuld, og hverdagen skal være præget af tydelig struktur og klar kommunikation om undervisning og forløb.

Når disse basale behov er opfyldt, flytter elevernes opmærksomhed sig. De tilfødse elever peger i højere grad på ønsker om mere variation i undervisningen, tydeligere og mere sammenhængende rammer på tværs af lærere samt flere muligheder for sociale fællesskaber på tværs af klasser. For denne gruppe er klassedynamikken grundlæggende velfungerende, og derfor opstår der også et større overskud til at efterspørge faglig udvikling og bredere sociale fællesskaber.

De begejstrede elever, som udgør den største gruppe i undersøgelsen, beskriver et stærkt klassefællesskab, hvor der er plads til både seriøsitet og sjov. De oplever tryghed i klassen, ro til at deltage og en undervisning, der er meningsfuld, varieret og tæt koblet til praksis. Samtidig fremhæver de lærere, som er engagerede, tilgængelige og respektfulde, og som formår at skabe et læringsmiljø, hvor eleverne både bliver støttet og motiveret.

Pointerne er illustreret i trivselstrappen herunder, som skal læses dynamisk (se Figur 6). For at skabe begejstrede elever kan man ikke springe et trin på trappen over. De udfordringer, som skeptiske elever oplever på trin et, skal forbedres, før de bliver tilfredse og kan fokusere på det faglige indhold og fællesskaber på tværs. Og når det også fungerer, ser vi stærke klassefællesskaber med plads til både seriøsitet og sjov. Her er klasserumsledelsen stærk, og eleverne oplever generelt et højt engagement, god støtte og positive relationer til deres undervisere.

Figur 6. Trivselstrappen

Positiv udvikling i elevernes glæde ved skolen

Tabel 7. Udviklingen i gennemsnitlig score og tilfredshedsfordeling for, om eleverne er glade for skolen, 2023-2025

	H1 2023	H2 2023		H1 2024	H2 2024		H1 2025	H2 2025	
	GF2	GF1	GF2	GF2	GF1	GF2	GF2	GF1	GF2
Gns. (0-10)	7,7	7,9***	8,0***	8,1	8,1	8,1	8,0	7,9***	8,1***
Tilfredshed sfordeling	18	22	27	27	30	30	29	21	29

Anm.: n = 57.522 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg er glad for at gå på [skolenavn]*. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

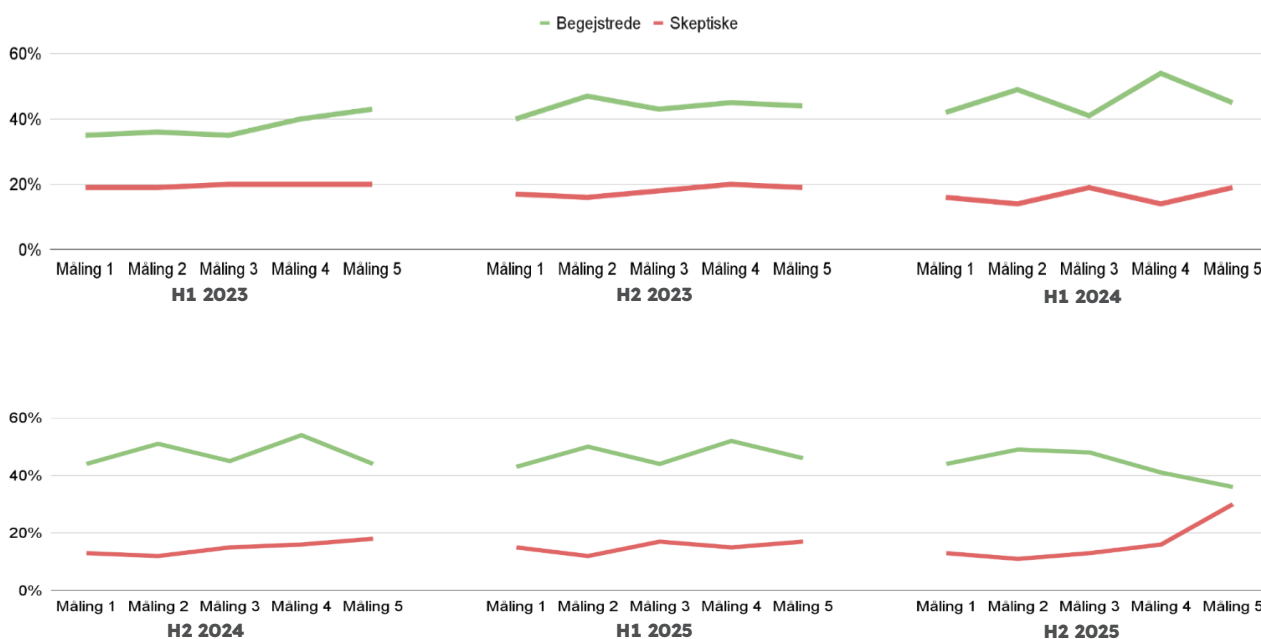
I løbet af de seks halvårige målingsperioder ses generelt en signifikant positiv udvikling i elevernes glæde for deres skole (Tabel 7).

I takt med, at gennemsnittet generelt er steget fra 2023 til 2025, er andelen af begejstrede også steget, mens andelen af skeptiske er faldet. Tendensen til en stigende tilfredshed med skolen er tiltagende, da den generelt bevæger sig opad sammenlignet med første måling i 2023. Resultaterne viser også, at for hvert halvår har der været stadig flere elever, som har været glade for skolen i måling 1.

I forhold til skeptiske elever ses den modsatte bevægelse, men i mindre udtalt grad. Her ses således, at andelen af elever, som i hver periodes begyndelse ved måling 1 er skeptiske, er blevet en smule mindre fra år til år med mindre udsving.

Ved måling nummer 5 i andet halvår af 2025 ses en stigning i andelen af skeptiske. I denne måling er andelen af skeptiske det højeste, den har været i alle seks målingsperioder med 30 % skeptiske mod 36 % begejstrede elever.

Figur 7. Udvikling i andelen af begejstrede og skeptiske elever over tid, 2023-2025

Anm.: n = 55.887 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg er glad for at gå på [skolenavn]*. Ophold i kurven er udtryk for, at der skiftes forløb, og at respondentgruppen derfor er en anden end foregående måling.
Kilde: Egen tilvirkning

Hovedområde: Ét hovedområde skiller sig ud fra de andre i glæden ved skolen

Tabel 8. Gennemsnitlig score og tilfredshedsfordeling for, om eleverne er glade for skolen fordelt på hovedområder

Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
gns. 7,3 tilfredshedsfordeling 1	gns. 8,1 tilfredshedsfordeling 30	gns. 8,0 tilfredshedsfordeling 28	gns. 8,1 tilfredshedsfordeling 31

Anm.: n = 55.887 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg er glad for at gå på [skolenavn]*
Kilde: Egen tilvirkning

Elever inden for Kontor, handel og forretningsservice udtrykker markant mindre glæde ved skolen end elever inden for de øvrige hovedområder. En mulig forklaring er, at andelen af EUX-elever er markant højere på kontorhovedområdet. I skoleåret 2024/2025 er 46 % af eleverne på Kontor, handel og forretningsservice EUX-elever, mens andelen på de tre øvrige hovedområder ligger væsentligt lavere, mellem 6 og 16 % (Børne- og Undervisningsministeriet, 2025b).

Omsorg, sundhed og pædagogik samt Teknologi, byggeri og transport placerer sig omvendt højest og en smule bedre end fødevarer, jordbrug og oplevelser.

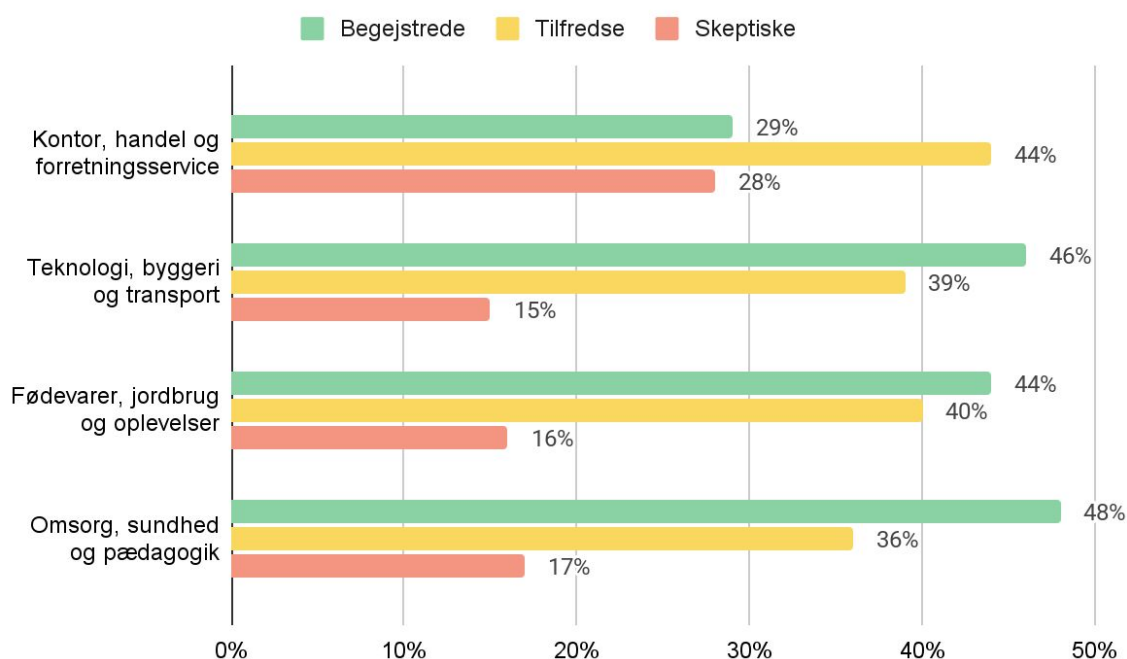
Tendensen afspejles også i tilfredshedsfordelingen, som varierer markant mellem hovedområderne. Inden for Kontor, handel og forretningsservice er der næsten lige så

mange begejstrede som skeptiske, hvilket betyder, at tilfredshedsfordelingen ligger tæt på 0. De øvrige hovedområder har derimod en tydeligt positiv tilfredshedsfordeling omkring 30, hvilket indikerer en klart større andel begejstrede end skeptiske.

Figur 8 viser samtidig, at Kontor, handel og forretningsservice skiller sig ud ved at have flere tilfredse end begejstrede elever, mens det også er her, den største andel af skeptiske elever findes. Omsorg, sundhed og pædagogik er det område der har den største andel begejstrede elever.

Endelig viser figuren, at fordelingen mellem begejstrede, tilfredse og skeptiske er meget ens inden for Teknologi, byggeri og transport og Fødevarer, jordbrug og oplevelser.

Figur 8. Andel af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ift. glæde ved skolen på hvert hovedområde på tværs måleperioder.

Anm.: n = 55.887 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg er glad for at gå på [skolenavn]*.
Kilde: Egen tilvirkning

Glæde ved skolen udvikler sig forskelligt over tid for hovedområderne

I perioden fra første halvår 2023 til andet halvår 2025 stiger gennemsnittet for den generelle trivselsscore fra 7,7 til 8,0 (se Figur 9).

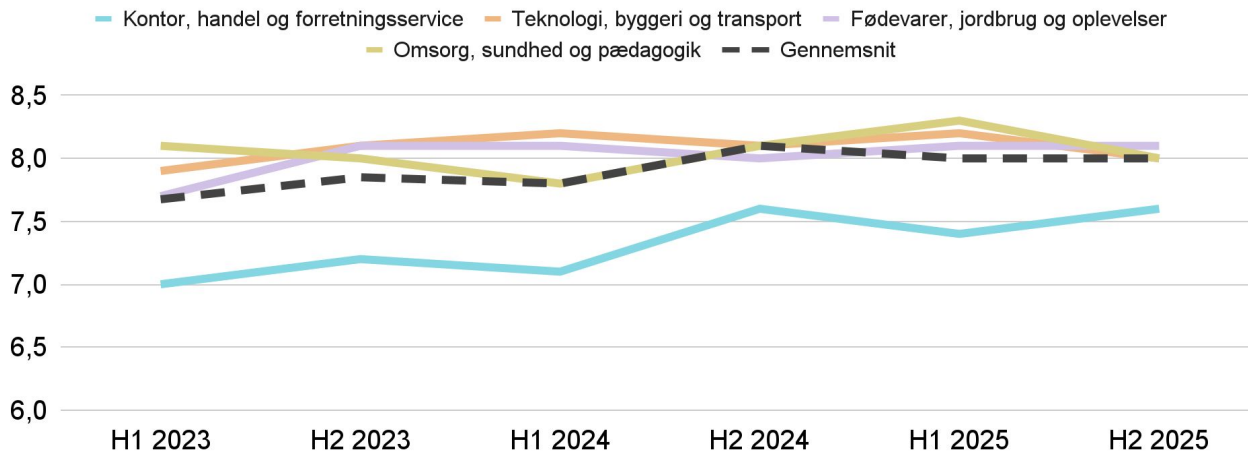
Overordnet ligger hovedområdernes gennemsnit tæt på hinanden. Den tydelige undtagelse er Kontor, handel og forretningsservice, som har et markant lavere gennemsnit i alle seks målingsperioder. Udviklingen er generelt stabil fra første halvår 2023 til første halvår 2024. Herefter ses en moderat stigning frem mod andet halvår 2025, med et mindre midlertidigt fald i første halvår 2025.

Inden for Teknologi, byggeri og transport ses en tydelig stigning i de første tre måleperioder. Gennemsnittet stiger fra 7,9 i første halvår 2023 til 8,2 i første halvår 2024, og stigningerne mellem perioderne er signifikante. Derefter ligger niveauet relativt stabilt med mindre udsving, indtil gennemsnittet falder til 8,0 i andet halvår 2025.

For gennemsnittet for hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser ses en signifikant stigning fra 7,7 i første halvår af 2023 til 8,1 i andet halvår af 2023. Herefter er niveauet stabilt omkring 8,1 gennem resten af perioden, med et enkelt mindre udsving til 8,0.

Inden for Omsorg, sundhed og pædagogik ses først et fald fra 8,1 i første halvår 2023 til 7,8 i første halvår 2024. Denne del af udviklingen skal dog tolkes med forbehold, da området er lavt repræsenteret i netop disse perioder, hvilket øger usikkerheden. Fra første halvår 2024 til første halvår 2025 ses derimod en stigning fra 7,8 til 8,3, som er det højeste gennemsnit på tværs af hovedområder og perioder. I andet halvår 2025 falder gennemsnittet igen til 8,0.

Figur 9. Den gennemsnitlige trivselsscore pr. halvår fordelt på de fire hovedområder, 2023-2025

Anm.: n = 55.887 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg er glad for at gå på [skolenavn]*. Skalaen går fra 0 til 10, hvor 0-6 angiver "skeptiske", 7-8 "tilfredse" og 9-10 "begejstrede" elever.
Kilde: Egen tilvirkning

Hvad påvirker glæde ved skolen?

Dette afsnit undersøger, hvilke trivselsparametre der påvirker elevernes glæde ved skolen. Resultaterne fremgår af Tabel 9 og bygger på en multipel lineær regression og en multipel logistisk regression. Variablen om elevens forventning om at fortsætte inddrages ikke i denne model, da den betragtes som afhængig variabel og ikke som forklarende.

Den første analyse er en multipel lineær regression, hvor "glæde ved skolen" behandles som en skala fra 0 til 10. Resultatet viser, hvor meget "glæde ved skolen" forventes at ændre sig, når én af de øvrige trivselsparametre stiger med 1, mens de øvrige parametre holdes konstante.

I den logistiske model opdeles "glæde ved skolen" i to grupper, hvor elever, der svarer 9-10, sammenlignes med elever, der svarer 0-8. Modellen viser, hvordan en stigning på 1 point i et trivselsparameter hænger sammen med elevens sandsynlighed for at være i gruppen med høj skoleglæde (9-10), når de øvrige parametre holdes konstante.

Forklaringsgraden afspejler, hvor meget af variationen i trivselsparametrene tilsammen forklarer. Det betyder således, at der er flere faktorer på spil end de målte.

Tabel 9. Effekten af trivselsparametre på elevernes glæde ved skolen

Trivsel (glæde ved skolen)	Lineær regression: Hædningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
Glad for klassen	0.30***	↑ 54 %***
Relation til lærer	0.19***	↑ 29 %***
Undervisningsform	0.22***	↑ 34 %***
Virkelighedsnær undervisning	0.14***	↑ 21 %***
Ro i maven op til kommende prøver	0.04***	↑ 7 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	52 %	31 %

Anm.: n = 55.887 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Klassen er den vigtigste faktor for skoleglæde

Begge statistiske modeller viser først og fremmest, at alle parametrene har en signifikant sammenhæng med elevernes samlede skoleglæde.

I begge modeller ses det, at klassen har størst påvirkning på elevernes glæde ved skolen, mens undervisningsformen og relationen til lærere og vejledere ligger næststærkest. Virkelighedsnær undervisning hænger også positivt og statistisk sikkert sammen med skoleglæde, men sammenhængen er svagere end for de øvrige parametre.

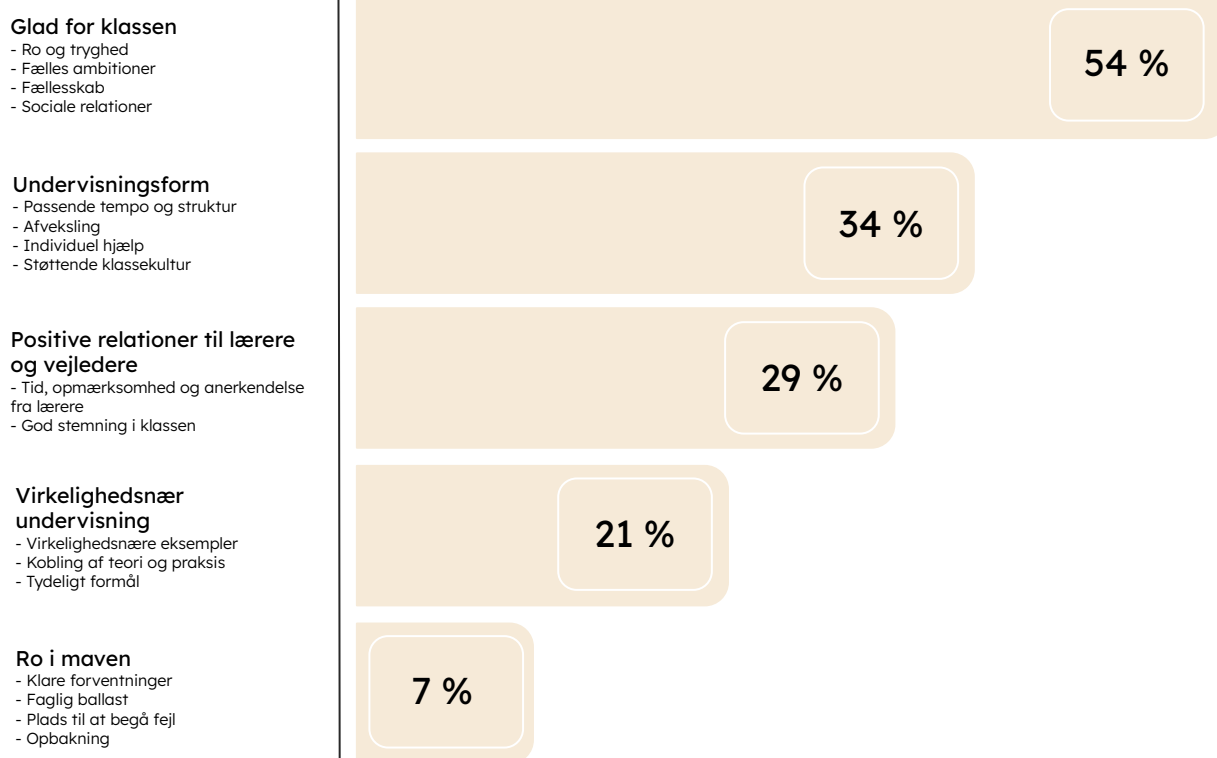
Forskelle mellem hovedområder

I appendix (s. 118-119) ses tabeller over multiple lineære og logistiske regressionsmodeller for hvert hovedområde. Her ses det, at der i de logistiske modeller findes en ny relativ fordeling mellem parametrenes betydning indenfor de to ovennævnte hovedområder.

Den mest markante lighed mellem hovedområderne er betydningen af glæden for klassen. At være glad for klassen er i alle fire områder den stærkeste forklarende faktor. Koefficienterne ligger gennemgående højt, og viser, at sandsynligheden for høj trivsel stiger med mellem 41 og 57 procent, når elevens vurdering af klassen stiger. Effekten er særligt stærk inden for Kontor, handel og forretningservice.

Relationen til læreren viser et andet tydeligt fællestræk. Her er effekten stabil og signifikant på tværs af alle hovedområder og har en tydelig sammenhæng med skoleglæde, men gennemgående lidt mindre end glæde for klassen. Undervisningsformen udgør ligeledes en gennemgående stærk faktor.

Figur 10. Effekten af trivselsparametre på, om eleverne er glade for skolen, pct.

Anm.: n = 55.887 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning

Virkelighedsnær undervisning betyder mest for Sundhed, omsorg og pædagogik

Den største forskel mellem hovedområderne handler om betydningen af virkelighedsnær undervisning. Inden for Omsorg, sundhed og pædagogik er sammenhængen stærkest, hvor sandsynligheden for høj trivsel øges med hele 65 procent, når elevernes vurdering af virkelighedsnær undervisning stiger. Effekten er også tydelig inden for Fødevarer, jordbrug og oplevelser, mens den fremstår mere moderat inden for Teknologi, byggeri og transport samt Kontor, handel og forretningsservice.

Opsummering

Samlet set peger resultaterne på, at skoleglæde hænger sammen med flere forhold. Klassen, relation til lærer og vejledere, undervisningsform og oplevelsen af virkelighedsnær undervisning bidrager alle til forklaringen af variation i skoleglæde. På tværs af hovedområderne går mønstret overordnet igen, men styrken varierer, særligt for virkelighedsnær undervisning.

Figur 10 er en visualisering af parametrenes indflydelse på elevernes glæde ved skolen. Den bygger på den logistiske regressionsmodel, hvor høj skoleglæde er defineret som svar 9-10, sammenlignet med svar 0-8.

Resultaterne viser, at hvis en elev øger sin glæde ved klassen med 1 på skalaen fra 0-10, vil sandsynligheden for, at de placerer sig som begejstrede i forhold til glæden ved skolen, øges med 54 % i forhold til udgangspunktet. Det peger på, at indsatser, der styrker klasstrivsel og samspillet i klassen vil være mest effektive, hvis man skal øge elevernes generelle trivsel og glæde ved deres skolegang.

De næststærkeste sammenhænge ses for undervisningsformen og relationen til lærere og vejledere. En stigning med 1 på skalaen i vurderingen af undervisningsformen er forbundet med en højere sandsynlighed for høj skoleglæde på 34 %, og en tilsvarende stigning i relationen til lærere og vejledere er forbundet med 29 %, når der kontrolleres for de øvrige parametre.

Virkelighedsnær undervisning har også en tydelig og statistisk sammenhæng, men er samlet set den svageste af parametrene i modellen. Når oplevelsen af virkelighedsnær undervisning stiger med 1 på skalaen, øges sandsynligheden for høj skoleglæde med 21 %.

Oplevelsen af at have ro i maven til prøver har en positiv effekt på elevernes glæde ved skolen. En stigning med 1 på skalaen er forbundet med en højere sandsynlighed for høj skoleglæde på 7 %, når de øvrige parametre holdes konstante.

Kønsfordeling og holdstørrelse påvirker skoleglæden

Tabel 10. Tilfredshedsfordeling for glæde ved skolen på baggrund af varierende holdkarakteristika

Trivsel (glæde ved skolen)	Begeistrede (%)	Tilfredse (%)	Skeptiske (%)	Tilfredshedsfordeling (ratio)
Aldersgennemsnit*				
Under 18 år	43	40	17	26
18 - 24 år	44	39	17	27
25 år eller derover	46	39	16	30
Kønsfordelingen i klassen***				
Overvægt af kvinder	38	40	22	16
Ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder	45	39	16	29
Overvægt af mænd	48	38	14	34
Holdets størrelse***				
Lille hold (0-16 elever)	48	36	15	33
Mellem hold (17-35 elever)	43	40	18	25
Stort hold (36+ elever)	42	41	17	24
Løbende frafald***				
Laveste tredjedel (0 %)	44	41	16	28
Midterste tredjedel (2 %)	43	40	17	26
Øverste tredjedel (16 %)	46	37	17	29

Anm.: n = 35.409 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 10 viser, at flere holdkarakteristika har betydning for elevernes glæde ved skolen, men at styrken af sammenhængen varierer.

Holdstørrelse påvirker i høj grad

Elever på små hold er mere begejstrede og mindre skeptiske end elever på mellemstore og store hold. Det peger på, at der kan være forhold ved mindre hold, som hænger sammen med højere skoleglæde, for eksempel tættere relationer i klassen, lærerkontakt i undervisningen og mulighed for støtte.

Kønsfordeling har også stor betydning

Kønsfordelingen i klassen viser en stærk sammenhæng med glæde ved skolen. Her ses den største variation i hele tabellen. Klasser med overvægt af mænd har mere end dobbelt så høj tilfredshedsfordeling som klasser med overvægt af kvinder. Det kan indikere, at kønsbalancen påvirker klassesdynamik, sociale relationer eller undervisningsmiljøet.

Særligt bemærkelsesværdigt er det, at klasser med lige fordeling også ligger relativt højt med en score på 29. Dette kan tyde på, at balance i sig selv kan have en positiv effekt, eller at mænd generelt er mere begejstrede, og kvinder er mere skeptiske.

Alder har mindre betydning

Aldersprofilen viser en mindre, men gennemgående tendens. Tilfredshedsfordelingen stiger svagt med alderen, og andelen af skeptiske falder en smule. Det indikerer, at ældre elever samlet set har en lidt højere skoleglæde, men forskellen er moderat sammenlignet med de øvrige faktorer.

Løbende frafald har ikke betydning

En interessant pointe er, at hold med det højeste løbende frafald også har den højeste tilfredshedsfordeling (29), tæt efterfulgt af hold i den laveste tredjedel (28). Forskellene mellem grupperne er statistisk signifikante, hvilket peger på en systematisk sammenhæng mellem graden af frafald og elevernes vurdering af klassen.

Der er stor forskel, når man ser på udvalgte uddannelser

Figur 11. Andel af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ift. glæde ved skolen fordelt på fire udvalgte uddannelser.

Figuren viser svarfordelingen på spørgsmålet “Jeg er glad for at gå på [skolenavn]” for de fire udvalgte uddannelser: Detailhandel, Tømrer, Gastronom og Frisør. Fordelingen for de fire udvalgte uddannelser er sammenholdt med øvrige uddannelser under samme hovedområde for at have den bedst mulige kontrolgruppe. Hvis den enkelte uddannelse er signifikant forskellig fra resten af hovedområdet, er det angivet i tabellen.

Detailhandel skiller sig negativt ud

Figuren viser, at Detailhandel adskiller sig markant fra de tre øvrige uddannelser. Her er kun 16 % begejstrede for skolen, mens 42 procent er skeptiske. Det giver en negativ tilfredshedsfordeling på -26, hvilket betyder, at andelen af skeptiske overstiger andelen af begejstrede med 26 %. Sammenlignet med elever på hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice fremstår glæden for skolen således væsentligt svagere på Detailhandel. Her er andelen af begejstrede 29 % og andelen af skeptiske 28 %.

For de tre øvrige uddannelser ses det modsatte billede med en klart større andel begejstrede end skeptiske. På Tømrer er 45 % begejstrede og 15 % skeptiske, hvilket giver en positiv tilfredshedsfordeling på 30. Tømrernes glæde for skolen ligger på niveau med øvrige elever på hovedområdet Teknologi, byggeri og transport.

Gastronom og Frisør skiller sig positivt ud

På Gastronom er 51 % begejstrede og 15 % skeptiske, svarende til en tilfredshedsfordeling på 36. Også her ligger uddannelsen højere end hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser samlet set, hvor andelen af begejstrede er 45 %.

Den stærkeste positive fordeling ses på Frisør, hvor 53 % er begejstrede og kun 14 % skeptiske, hvilket giver en tilfredshedsfordeling på 39. Frisøruddannelsen fremstår dermed som den uddannelse med den mest positive vurdering af skolen blandt de fire.

Opsummering

Samlet set viser figuren, at glæde ved skolen varierer betydeligt mellem konkrete uddannelser, også inden for samme hovedområde. Uddannelserne Tømrer, Gastronom og Frisør er kendetegnet ved en høj andel begejstrede og en lav andel skeptiske, mens Detailhandel skiller sig ud med en relativt høj grad af skeptiske og en negativ samlet balance.

Det indikerer, at glæde ved skolen ikke alene kan forklares på hovedområdeniveau, men i høj grad varierer mellem de enkelte uddannelser.

Opsummering af glæde ved skolen

Variabel: Glad for skolen

Gennemsnitlig score: 8,0

Tilfredshedsfordeling: 26

Udvikling over tid: Generelt positiv udvikling

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske tilkendegivelser** - støj og uro, manglende lærerstøtte og uklare rammer og struktur i hverdagen.
- **Tilfredse tilkendegivelser** - god klassesdynamik, ønske om mere variation i undervisningen og bedre koordination mellem lærere.
- **Begeistrede tilkendegivelser** - Stærkt klassefællesskab, varieret undervisning og engagerede lærere.

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har lille betydning for glæde ved skolen.
- **Kønsfordeling:** Har stor betydning for glæde ved skolen. Ligevægt mellem kønnene eller overvægt af mænd øger glæde ved skolen.
- **Holdstørrelse:** Har stor betydning for glæde ved skolen. Jo mindre holdet er, desto højere er glæden ved skolen.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning for glæde ved skolen.

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport samt Omsorg sundhed, og pædagogik (8,1)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,3)

Forventning om at fortsætte

Hvad påvirker elevernes lyst til at fortsætte deres uddannelse?

Forventning om at fortsætte: Et godt mål for tilknytning

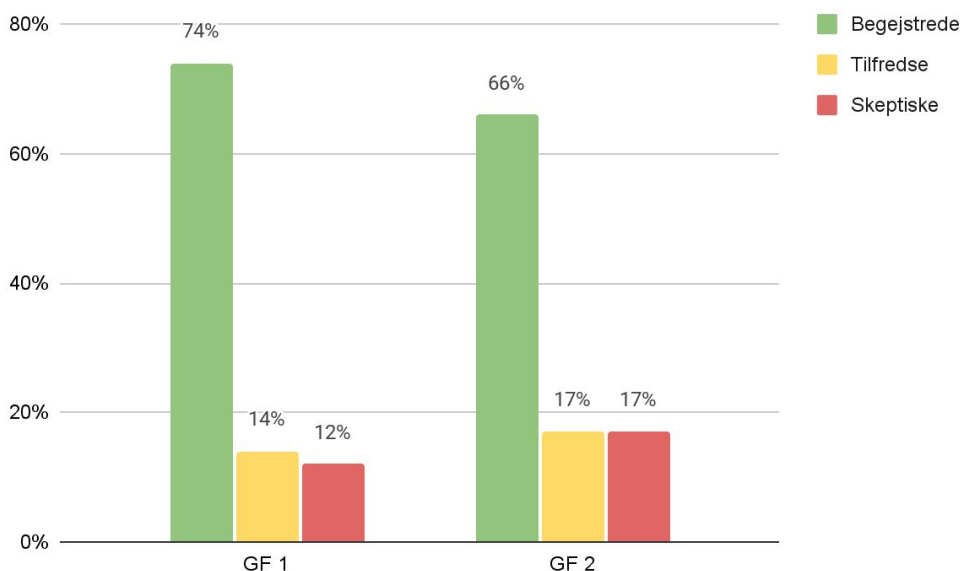
Parameteret "forventning om at fortsætte" bruges som et mål for elevernes tilknytning til skolen. Tilknytning afspejler elevernes motivation og lyst til at blive på uddannelsen og anses som resultatet af elevernes generelle trivsel (se kausalmodel s. 18).

Samlet set er gennemsnittet 8,5 på dette parameter. Mere end halvdelen af eleverne ligger i den positive ende af skalaen, hvilket indikerer, at de fleste elever forventer at fortsætte deres uddannelse. Samlet er tilfredshedsfordelingen 52, hvilket er markant højere end tilfredshedsfordelingen for skoleglæde, der ligger på 26. Det peger på, at elevernes forventning om at fortsætte generelt er stærk - også i perioder hvor skoleglæden varierer.

Figur 12 viser forskelle i forventning om at fortsætte mellem GF1 og GF2. Elever på GF1 har en højere tilfredshedsfordeling på 62, mens GF2 ligger på 49. Andelen af skeptiske er størst på GF2, hvor 17 % er skeptiske, mod 12 % på GF1. Samtidig ligger en mindre del i den tilfredse gruppe (7-8), med 14 % på GF1 og 17 % på GF2.

Samlet peger resultaterne på, at eleverne generelt har en høj forventning om at fortsætte uddannelsen. At denne indikator ligger højere end skoleglæde, kan samtidig pege på, at tilknytning ikke kun handler om trivsel, men også kan være påvirket af andre forhold. Dette undersøges i følgende afsnit.

Figur 12. Fordelingen af, om eleverne forventer at fortsætte på GF1 og GF2, pct.

Anm.: n = 54.695 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg forventer at fortsætte på GF2 efter GF1 eller Jeg forventer at starte i en læreplads efter grundforløbet eller EUX*, alt efter om der er tale om GF 1-elever eller GF 2-elever. Andelen af begejstrede, tilfredse og skeptiske på henholdsvis GF1 og GF2 er ud fra den samlede score over de seks halvår.

Kilde: Egen tilvirkning

Forventer at fortsætte

Indikatorvariablen for tilknytning er dannet ud fra spørgsmålene "*Jeg forventer at fortsætte på GF2 efter GF1*" eller "*Jeg forventer at starte i en læreplads efter grundforløbet eller EUX*", alt efter om der er tale om GF1-elever eller GF2-elever. Eleverne har svaret på en skala fra 0-10, hvor 0 er defineret som "Slet ikke" og 10 er defineret som "Fuldt ud". Denne spørgsmålsformulering er justeret efter første halvår, hvor ordlyden var: "*Jeg forventer at starte på hovedforløbet*".

Tilfredse og skeptiske (svar mellem 0 og 8) har haft mulighed for at knytte en kommentar til deres svar.

Kommentaranalyse: Elevernes forventning om at fortsætte

Når eleverne uddyber deres svar på spørgsmålet om at fortsætte, peger kommentarerne på, at det påvirkes af flere forskellige forhold. Denne kommentaranalyse tager udgangspunkt i elevernes besvarelser til spørgsmålet "Jeg forventer at starte i en læreplads efter grundforløbet eller EUX". I foråret og efteråret 2023 blev spørgsmålet stillet i en anden formulering, og disse kommentarer indgår derfor ikke her (se tidligere rapport udgivet i 2025). I det følgende præsenteres de mest udbredte begrundelser blandt elever, der ikke forventer at fortsætte. Overblikket baserer sig på kommentarer fra skeptiske (0-6) og tilfredse elever (7-8).

Skeptiske elever (0-6): 11,5 %

"Hvorfor er du ikke sikker på, om du starter i en læreplads?"

Antal kommentarer: 855

Utilfredshed med skolen eller undervisningen

Mange skriver, at de ikke er glade for skolen, at undervisningen opleves utilfredsstillende, eller at uddannelsen ikke er tilrettelagt på en god måde.

"Fordi hvis skolen bliver ved med, at vise sig fra alle deres dårlige sider, er det ikke sikkert jeg har lyst til, at fortsætte på denne skole, når man kun oplever skolen negativ"

Skifter til en anden skole eller uddannelse

En stor gruppe vil videre til en anden skole, et andet sted eller en anden uddannelse, som passer dem bedre.

"Fordi jeg vil på en anden uddannelse"

Problemer med at finde en læreplads

Kommentarer om manglende læreplads eller ønske om at skifte praktiksted fylder meget. Her er flere usikre på om de finder en god læreplads eller ej.

"Er ved at bestemmer mig for, om jeg hellere vil til udlandet og finde læreplads, og hvornår"

Manglende motivation

Nogle elever skriver, at de har mistet lysten, interessen eller motivationen for uddannelsen, som gør at de ikke længere forventer at fortsætte.

"Går muligvis ned på EUD i stedet for EUX, grundet manglende lyst."

"Har ikke fundet ud af hvad der interesserer mig endnu. Er ikke sikker på om elektriker er noget, der dur for mig."

Manglende information om det videre forløb

En markant del af usikkerheden handler om, at eleverne mangler viden om, hvad der ske efter grundforløbet, og hvilke muligheder der findes i forhold til læreplads og videre forløb.

"Generelt mangler der info og overblik over uddannelsen."

Usikkerhed om uddannelsesvalget

Kommentarer der udtrykker tvivl: "ikke sikker", "ved ikke om det er det rigtige", "vil noget andet", hvor eleverne endnu ikke ved, om den uddannelse, som de har valgt, er noget for dem.

"Ved ikke om det er den rigtige vej, som jeg er gået"

"Jeg er stadig lidt i tvivl om, hvad jeg vil"

Helbredsmæssige årsager

En mindre, men tydelig gruppe nævner sygdom eller andre helbredsmæssige forhold som årsag til, at de ikke forventer at fortsætte.

"Mit mentale helbred er ikke stabilt nok til, at kunne fungere på en uddannelse lige foreløbig. Jeg håber at jeg kan færdiggøre gf1, men jeg ender nok med droppe ud før jeg bliver færdig på grund af stress."

Flytning og geografiske forhold

Nogle forventer ikke at fortsætte, fordi de flytter væk fra uddannelsesstedet, så det geografisk ikke længere giver mening, at fortsætte på uddannelsen.

"Jeg flytter, så jeg fortsætter ikke på samme skole"

Tilfredse elever (7-8): 14 %

"Hvad kunne gøre dig mere sikker på, om du starter i en læreplads?"

Antal kommentarer: 967

Flere praktiske og relevante arbejdsopgaver

Flere efterspørger flere "rigtige" opgaver, der giver indblik i, hvad man faktisk laver i faget, så de kan blive be- eller afkræftet i, at uddannelsen passer til dem.

"At jeg kan få love til, at arbejde mere på værkstedet."

Motivation og lyst til faget

Nogle skriver direkte, at de mangler motivation, så de kunne godt bruge nogle mere engagerende opgaver, som kunne styrke lysten til faget.

"At jeg finder noget jeg elsker meget"

Støtte, hjælp og vejledning undervejs

Der ønskes hjælp både fra skolen, mester og omgivelser. De efterspørger tydelig vejledning, hjælp i processen, og bedre forklaringer af, hvad næste skridt indebærer.

"Mulighed for ekstra hjælp til de svære ting"

Transport og geografisk afstand

For nogle spiller det en rolle, om lærepladsen er tæt på, eller om transporten bliver for besværlig.

"Hvis nu alle tingene man kunne prøve, var i Horsens"

En konkret aftale om læreplads

Flere vil også gerne have en fast læreplads eller en klar aftale, så de ved, hvad de går ind til og kan forvente.

"At finde ud af, hvor jeg skal have praktik henne"

"Det kommer helt an på om jeg finder en elevplads, hvor jeg kan begynde med det samme, men vil helst blive på hovedforløbet"

Økonomi

Få nævner økonomi direkte, men for nogle indgår løn og økonomisk sikkerhed som en del af overvejelsen om at fortsætte.

"At jeg også bliver betalt for at gå i skole og jeg ville gerne have muligt for at prøve at komme ud og arbejde"

Sociale aktiviteter

Nogle peger på, at sociale aktiviteter og et stærkere fællesskab kan gøre skolelivet mere positivt og dermed øge lysten til at fortsætte.

"Mere socialt med de andre klasser mens man er sammen med ens venner"

Motivation og behov er vidt forskellig for de to grupper

Motivationen i de to grupper har forskellige fortegn. For de skeptiske er motivationen ofte tabt, og barriererne for fortsættelse er ofte eksistentielle eller fundamentale. De kæmper med tvivl om selve studievalget og udtrykker direkte usikkerhed om, hvorvidt de overhovedet har valgt den rigtige hylde. Her hersker også mistro eller en følelse af, at skolen ikke lever op til forventningerne. For dem handler usikkerheden om, hvorvidt de overhovedet ser en fremtid i faget, hvilket gør vejen til en læreplads diffus og fjern.

De tilfredse elever befinder sig et helt andet sted. De har allerede købt ind på faget, men efterspørger "rigtige" opgaver. Deres usikkerhed er ikke et spørgsmål om "hvorvidt", men om "hvordan". De har accepteret deres fagvalg, men efterspørger mere konkrete værktøjer og tryk i overgangen fra skole til læreplads. For denne gruppe er behovet for mere værkstedstid, tydeligere vejledning og økonomisk sikkerhed det, der skal til for at fjerne den sidste rest af tvivl.

For tilfredse er barriererne dermed mest **udefrakommende**, da de har et grundlæggende ønske om at fortsætte, mens der for skeptiske i højere grad er tale om **indefrakommende** barrierer, hvor ønsket om en læreplads er mindre udtalt.

En sammenhæng med frafald?

Når man sammenholder andelen af skeptiske elever, som svarer 0-6 på forventningen om at fortsætte, og andelen af frafald på hhv. GF1 og GF2 ser der ud til at være en sammenhæng: 12 % er skeptiske på GF1 og 10,4 % ender med at falde fra. For GF2 er det tilsvarende 17 % der er skeptiske og 16,9 % ender med at falde fra.

Vi kan ikke koble individers svar i mikromålingerne med frafaldsdata på personniveau, hvorfor vi ikke med sikkerhed kan påstå, at elevernes forventning om fortsættelse faktisk kan forklare eller forudsige det endelige frafald. Men der ser ud til at være en sammenhæng. Datasættet er så stort, at de gennemsnitlige scores ikke kan siges at være udtryk for tilfældige udsving.

Tablet 11 Andelen af elever, der svarer i den skeptiske kategori (0-6) på forventning om fortsættelse og frafald

	GF1	GF2
Andel skeptiske	12%	17%
Frafald	10,4%	16,9%

Kilde: Egen tilvirkning og studieadministrativ data.

Hovedområde: Ét hovedområde skiller sig igen ud fra de andre på forventning om fortsættelse

Tabel 12. Gennemsnitlig score og tilfredshedsfordeling for, om eleverne forventer at fortsætte fordelt på hovedområder

Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
gns. 7,7 tilfredshedsfordeling 31	gns. 8,7 tilfredshedsfordeling 57	gns. 8,6 tilfredshedsfordeling 53	gns. 8,4 tilfredshedsfordeling 47

Anm.: n = 54.695 besvarelser. I første halvår af 2023 blev formuleringen *Jeg forventer at fortsætte på hovedforløbet* benyttet. Fra andet halvår af 2023 og frem blev det ændret til *Jeg forventer at starte i en læreplads efter grundforløbet eller EUX*.
Kilde: Egen tilvirkning

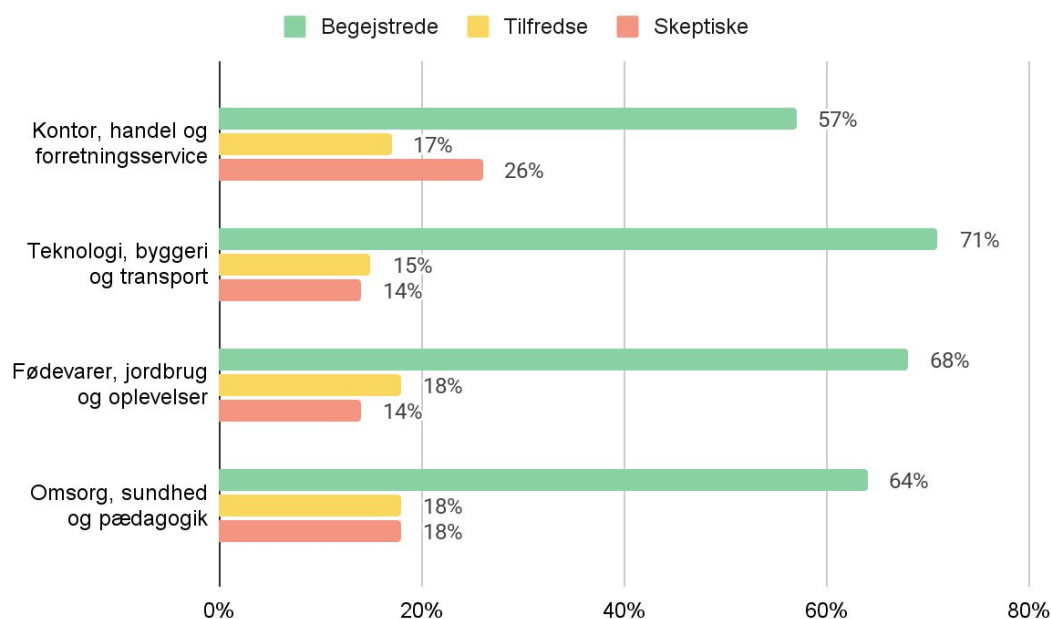
Tabel 12 viser, at der er tydelige forskelle mellem hovedområderne. Kontor, handel og forretningsservice ligger signifikant lavere end de øvrige hovedområder, mens Teknologi, byggeri og transport ligger højere end de øvrige. Fødevarer, jordbrug og oplevelser samt Omsorg, sundhed og pædagogik ligger mellem de to yderpunkter.

Mønstret følger dermed i store træk det samme billede som for skoleglæde, hvor Kontor, handel og forretningsservice også skiller sig ud med et lavere niveau. Forskellene ses også i tilfredshedsfordelingen. Kontor,

handel og forretningsservice ligger lavest med 31, mens de øvrige hovedområder ligger markant højere, fra 47 til 57, hvilket viser en større overvægt af begejstrede end skeptiske.

Figur 13 uddyber dette ved at vise fordelingen af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever inden for hvert hovedområde. Kontor, handel og forretningsservice har den laveste andel begejstrede med 57 %, mens Teknologi, byggeri og transport har den højeste med 71 %. Andelen af tilfredse ligger relativt stabilt på tværs af hovedområderne og spænder fra 15 til 18 %.

Figur 13. Andel af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ift. forventning om at fortsætte på hvert hovedområde på tværs måleperioder.

Anm.: n = 54.695 besvarelser. I første halvår af 2023 var spørgsmålsformuleringen *Jeg forventer at fortsætte på hovedforløbet* benyttet. Fra andet halvår af 2023 og frem blev det ændret til *Jeg forventer at starte i en læreplads efter grundforløbet eller EUX*.
Kilde: Egen tilvirkning

Stabil udvikling over tid på hovedområderne i forhold til forventning om fortsættelse

Den gennemsnitlige forventning om at fortsætte ligger overordnet stabilt gennem perioden, og stiger kun svagt fra 8,5 i starten af 2023 til 8,6 i slutningen af 2025 (se Figur 14). De mindre udsving undervejs bliver tydeligere, når resultaterne opdeles på hovedområder. Her fremgår det, at det samlede gennemsnit af forventning om at fortsætte især drives af Kontor, handel og forretningsservice.

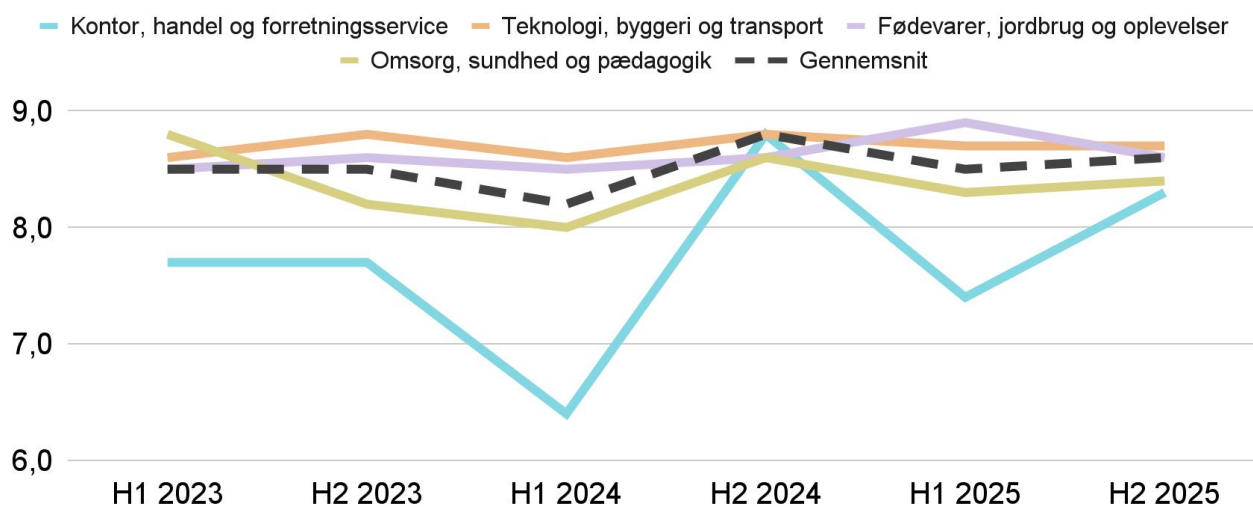
Kontor, handel og forretningsservice har overordnet set det laveste gennemsnit og opnår et signifikant lavere gennemsnit i første halvår af 2024 end i de tidligere halvår. Kontor, handel og forretningsservice viser dermed en mere svingende udvikling og periodevise fald, som i høj grad forklarer de negative udsving, der ses i det samlede gennemsnit i første halvår 2024 og første halvår 2025.

For Teknologi, byggeri og transport samt Fødevarer, jordbrug og oplevelser er udviklingen af forventning om at fortsætte mere stabil på tværs af de seks måleperioder, med kun mindre variationer fra halvår til halvår.

For hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik ses det, at forventningsscoren var højest i første målingsperiode af projektet, hvorefter scoren faldt markant i andet halvår af 2023 og første halvår af 2024. Efter mindre udsving stabiliserer scoren sig og ligger på 8,4 i andet halvår 2025.

Samlet viser resultaterne, at forventningen om at fortsætte er stabil på tværs af hovedområder, men at Kontor, handel og forretningsservice skiller sig ud med større udsving og et lavere niveau.

Figur 14. Den gennemsnitlige forventningsscore pr. halvår fordelt på de fire hovedområder, 2023-2025

Anm.: n = 54.695 besvarelser. I første halvår af 2023 var spørgsmålsformuleringen *Jeg forventer at fortsætte på hovedforløbet* benyttet. Fra andet halvår af 2023 og frem blev det ændret til *Jeg forventer at starte i en læreplads efter grundforløbet eller EUX*. Skalaen går fra 0 til 10, hvor 0-6 angiver "skeptiske", 7-8 "tilfredse" og 9-10 "begejstrede" elever.
Kilde: Egen tilvirkning

Hvad påvirker, om elever forventer at fortsætte?

I Tabel 13 undersøges, hvilke variable der påvirker elevernes forventning om at fortsætte. Resultaterne bygger på en multipel lineær regression og en multipel logistisk regression. Her indgår trivselsvariablen “glad for skolen” som en forklarende variabel, fordi skoleglæde i rapportens model forstås som tæt forbundet med elevernes tilknytning og forventning om at fortsætte (se kausalmodel på s. 14).

I den lineære regression behandles “forventer at fortsætte” som en skala fra 0 til 10. Resultaterne viser,

hvor meget scoren typisk ændrer sig, når en forklarende variabel stiger med 1 på skalaen, mens de øvrige variable holdes konstante.

I den logistiske regression opdeles “forventer at fortsætte” i to grupper, hvor elever, der svarer 9–10, sammenlignes med elever, der svarer 0–8. Resultaterne viser, hvordan en stigning med 1 i en forklarende variabel hænger sammen med sandsynligheden for at være i gruppen med høj forventning om at fortsætte, alt andet lige.

Tabel 13. Effekten af trivselsparametre på elevernes forventning til at fortsætte

Tilknytning (Forventer at starte i en læreplads)	Lineær regression: Hædningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
Glad for skolen	0,17***	↑ 28 %***
Glad for klassen	0.06***	↑ 6 %***
Relation til lærer	0.07***	↑ 5 %***
Undervisningsform	0.05***	↑ 8 %***
Virkelighedsnær undervisning	0.20***	↑ 16 %***
Ro i maven op til kommende prøver	0.10***	↑ 9 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	12 %	7 %

Anm.: n = 54.695 besvarelser, hvor “fortsætte på hovedforløbet” baseres på 7.832 besvarelser og “Starte i læreplads” baseres på 14.248 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001. Validering af modeller: Grundet de interne afhængigheder er modellerne testet for multikollinearitet (stærk korrelation mellem forklarende variable). Disse tests viser, at de interne sammenhænge ikke er problematiske i modellens resultater. For at kompensere for heteroskedasticitet (variation i standardfejlene) benyttes robuste standardfejl, der gør modellen mere konservativ og dermed giver mere pålidelige resultater.

Kilde: Egen tilvirkning

Tabel 13 viser, at alle trivselsparametre har en positiv sammenhæng med forventningen om at fortsætte i begge modeller. Det betyder, at elever, der vurderer trivselsparametrene højere, også typisk er mere sikre på, at de vil fortsætte.

Glæden for skolen er den vigtigste faktor for tilknytning

I begge modeller har især glæden ved skolen og oplevelsen af virkelighedsnær undervisning størst betydning for elevernes forventning om at fortsætte.

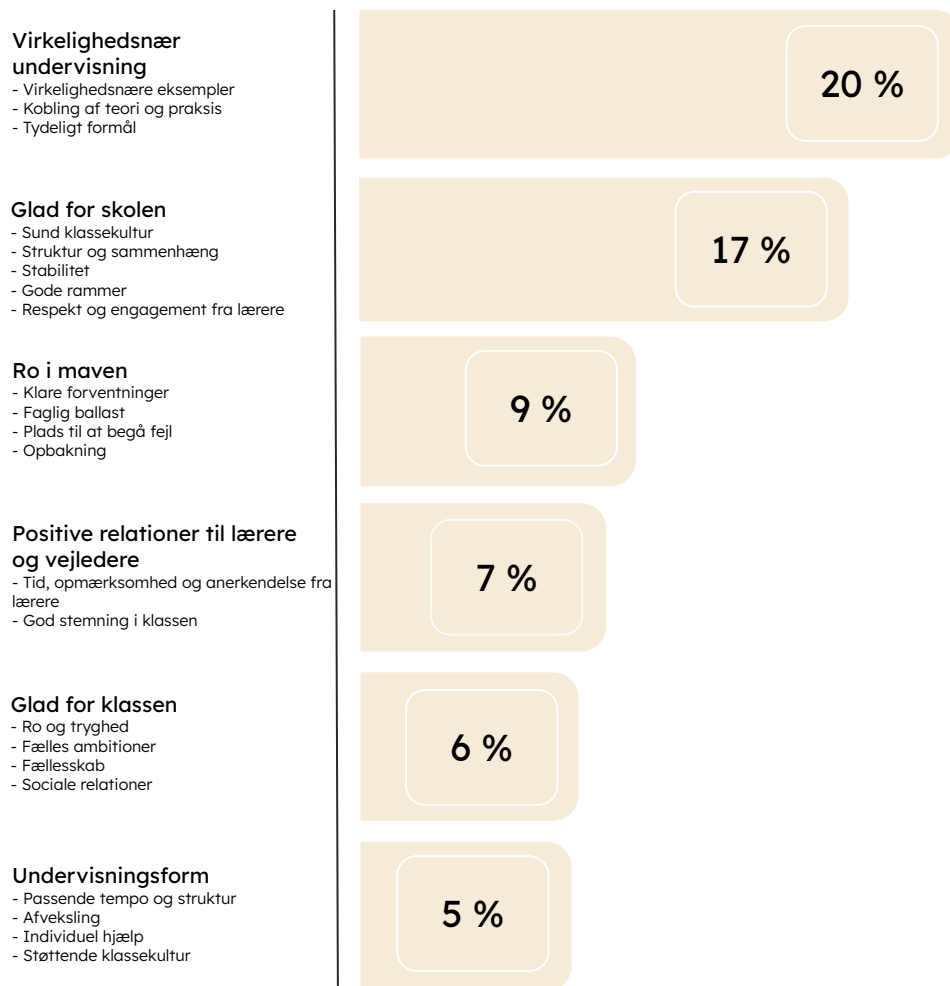
I den lineære model er virkelighedsnær undervisning den stærkeste sammenhæng med en signifikant hædningskoefficient på 0,20. Det betyder, at en stigning med 1 på skalaen i oplevelsen af virkelighedsnær undervisning er forbundet med en stigning på 0,20 skalapoint i forventningen om at fortsætte.

I den logistiske model er glæde ved skolen det stærkeste parameter. En stigning med 1 på skalaen i “glæde ved skolen” er forbundet med en 28 % højere sandsynlighed for at svare 9 eller 10 på forventning om at fortsætte, når de øvrige parametre holdes konstante. En tilsvarende stigning i oplevelsen af virkelighedsnær undervisning er forbundet med en stigning på 16 %. De øvrige parametre har mindre, men stadig positive sammenhænge på 5–8 %.

Modellernes forklaringsgrader viser samtidig, at en væsentlig del af variationen i elevernes forventning om at fortsætte ikke kan forklares af de målte trivselsparametre alene, men at de forklarer en mindre del af variationen. Det peger på, at andre forhold også spiller ind. De kvalitative kommentarer fra eleverne tyder for eksempel på, at usikkerhed om lærepladssøgning, usikkerhed på uddannelsesvalg og ønsket om pause har stor indflydelse på tilknytningen, hvilket alle er kategorier, som ikke direkte måles i mikromålingerne.

Hvad giver eleverne lyst til at fortsætte på uddannelsen?

Figur 15. Effekten af trivselsparametre på elevernes lyst til at fortsætte, pct.

Anm.: n = 54.695 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning

Ovenstående Figur 15 er en visualisering af parametrenes indflydelse på elevernes forventning om at fortsætte. Den bygger på den logistiske regressionsmodel, hvor høj forventning om at fortsætte er defineret som svar 9-10, sammenlignet med svar 0-8.

Det er særligt oplevelsen af virkelighedsnær undervisning og glæden ved skolen, der har betydning for, om eleverne forventer at fortsætte. For virkelighedsnær undervisning viser resultaterne viser, at hvis en elev øger sin vurdering af det med 1 på skalaen fra 0-10, øges sandsynligheden for, at eleven placerer sig i gruppen med høj forventning om at fortsætte, med 20 %, når de øvrige parametre holdes konstante. Det peger på, at undervisning, der opleves som tæt koblet til faget og den kommende praksis, hænger sammen med en stærkere tilknytning til uddannelsen.

Virkelighedsnær undervisning kan også formodes at påvirke elevernes evner til at søge elevplads og vurdere egne kompetencer og sætte dem i relation til arbejdsmarkedet.

Elevernes glæde ved skolen øger som sagt også sandsynligheden for, at man har lyst til at fortsætte på uddannelsen. Resultaterne viser, at hvis en elev øger sin glæde ved skolen med 1 på skalaen fra 0-10, øges sandsynligheden for at placere sig i gruppen med høj forventning om at fortsætte med 17 %, når de øvrige parametre holdes konstante. Elever, der er glade for skolen og eksempelvis oplever gode rammer og stabilitet, oplever også en større tilknytning til uddannelsen.

Det, at have ro i maven til prøver, har en positiv effekt på elevernes tilknytning. Her ses det, at det at få eleverne rykket en enhed op på skalaen vil øge sandsynligheden for tilknytning med 9 %.

Betydningen af holdkarakteristika for forventning om at fortsætte

Tabel 14. Tilfredshedsfordeling for forventningen om at fortsætte på baggrund af studieadministrative data.

Forventning om at fortsætte	Begejstrede (%)	Tilfredse (%)	Skeptiske (%)	Tilfredshedsfordeling (ratio)
Aldersgennemsnit***				
Under 18 år	75	13	12	63
18 - 24 år	66	16	19	47
25 år eller derover	70	14	16	54
Kønsfordelingen i klassen***				
Overvægt af kvinder	61	17	22	39
Ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder	71	14	16	55
Overvægt af mænd	74	13	12	62
Holdets størrelse**				
Lille hold (0-16 elever)	70	14	16	54
Mellem hold (17-35 elever)	68	15	17	51
Stort hold (36+ elever)	69	16	15	54
Løbende frafald***				
Laveste tredjedel (0 %)	71	15	14	57
Midterste tredjedel (2 %)	67	15	18	49
Øverste tredjedel (16 %)	68	14	17	51

Anm.: n = 35.409 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 14 viser, at forventningen om at fortsætte generelt ligger højt på tværs af alle grupper. På tværs af holdkarakteristika ses de tydeligste forskelle i relation til alder og kønsfordeling.

Aldersgennemsnittet i klassen viser i nogen grad en sammenhæng med forventningen om at fortsætte. De yngste elever har den højeste andel begejstrede med 75 % og den laveste andel skeptiske med 12 %. Gruppen på 18-24 år har den laveste tilfredshedsfordeling og den højeste andel skeptiske med 19 %. Elever i klasser med en højere gennemsnitsalder på 25 år eller derover ligger mellem de to øvrige grupper. Samlet peger resultaterne på, at forventningen om at fortsætte er højest blandt de yngste, mens usikkerheden er størst i gruppen 18 til 24 år.

Kønsfordelingen viser også en tydelig sammenhæng. I klasser med overvægt af mænd er 74 % begejstrede og kun 12 % skeptiske. I klasser med overvægt af kvinder er andelen af skeptiske elever markant højere på 22 %, og tilfredshedsfordelingen er væsentligt lavere. Det peger på, at kønssammensætningen på holdniveau hænger sammen med, hvor sikre eleverne er på at fortsætte.

Holdstørrelsen har ikke en markant betydning for forventningen om at fortsætte.

For frafald ses der signifikante forskelle, hvor tilfredshedsfordelingen er højest i de klasser, hvor det løbende frafald er i den laveste tredjedel, samtidig med, at det også er de klasser, som har flest begejstrede (71 %) og færrest skeptiske elever (14 %).

Forventningen om at fortsætte fordelt på de fire udvalgte uddannelser

Figur 16. Andel af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ift. forventningen om at fortsætte fordelt på fire udvalgte uddannelser.

Figuren viser svarfordelingen på spørgsmålet om forventningen om at fortsætte for de fire udvalgte uddannelser: Detailhandel, Tømrer, Gastronom og Frisør. Hvis fordelingen for den enkelte uddannelse er signifikant forskellig fra resten af hovedområdet, er det angivet under uddannelsen.

Figuren viser, at Detailhandel igen adskiller sig fra de tre øvrige uddannelser. Forskellen er dog mindre markant end i figuren om glæde ved skolen (s. 34). På Detailhandel er 45 % begejstrede for at fortsætte, mens 39 % er skeptiske. Det giver en tilfredshedsfordeling på 6, hvilket betyder, at der kun er en lille overvægt af elever med høj forventning om at fortsætte, sammenlignet med andelen, der er skeptiske. Sammenlignet med hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice samlet set, hvor tilfredshedsfordelingen er 31, fremstår tilknytningen på Detailhandel dermed relativt svag.

For de tre øvrige uddannelser ses det modsatte billede med en klart større andel begejstrede end skeptiske. For Tømrer er 68 % begejstrede og kun 14 % skeptiske, hvilket giver en tilfredshedsfordeling på 54. Forventningen om at fortsætte fremstår her tydeligt stærkere end blandt øvrige elever på hovedområdet Teknologi, byggeri og transport.

Et endnu stærkere mønster ses på Gastronom, hvor hele 73 % er begejstrede for at fortsætte, mens 13 % er skeptiske. Med den højeste tilfredshedsfordeling på 60 fremstår Gastronom som den uddannelse med den stærkeste forventning om fortsættelse blandt de fire.

Frisør placerer sig mellem Detailhandel og de to øvrige uddannelser. Her er 56 % begejstrede og 20 % skeptiske, hvilket giver en tilfredshedsfordeling på 36. Her er også en tydelig positiv balance med overvægt af begejstrede elever, men ikke på samme niveau som hos Tømrer og Gastronom.

Samlet set viser figuren, at forventningen om at fortsætte varierer betydeligt mellem konkrete uddannelser, også inden for samme hovedområde. Tømrer, Gastronom og Frisør er kendetegnet ved en høj andel begejstrede og en lav andel skeptiske, mens Detailhandel skiller sig ud med en mere skrøbelig balance, hvor andelen af skeptiske næsten matcher andelen af begejstrede. Det indikerer, at elevernes tilknytning og forventning om at fortsætte ikke alene kan forstås på hovedområdeniveau, men i høj grad også varierer mellem de enkelte uddannelser.

Opsummering af forventning om at fortsætte

Variabel: Forventning om at fortsætte

Gennemsnitlig score: 8,5

Tilfredshedsfordeling: 52

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske tilkendegivelser** - utilfredshed med undervisningen eller skolen, skifter skole, usikkerhed, problemer med læreplads
- **Tilfredse tilkendegivelser** - Flere praktiske opgaver, støtte, sociale aktiviteter, transport, motivation

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Mindre betydning. Yngre elever forventer i højere grad at fortsætte.
- **Kønsfordeling:** Stor betydning. På hold med overvægt af mænd er der flere elever der forventer at fortsætte.
- **Holdstørrelse:** Ikke markant betydning.
- **Løbende frafald:** Har betydning. Elever på hold med lavere frafald forventer i højere grad at fortsætte.

Udvikling: Overordnet stabilt men med en nedadgående tendens i 3. halvår

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport (8,7)

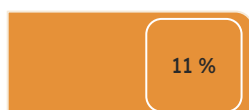
Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,6)

Opsummering: Hvad øger trivsel og tilknytning mest?

Figur 17. Sammenhængen mellem trivselsparametre og elevernes trivsel og tilknytning til skolen, pct.

Glad for skolen

- Sund klassekultur
- Struktur og sammenhæng
- Stabilitet
- Gode rammer
- Respekt og engagement fra lærere

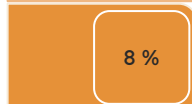

Glad for skolen

Forventer at fortsætte i en læreplads

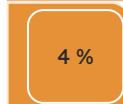
Glad for klassen

- Ro og tryghed
- Fælles ambitioner
- Fællesskab
- Sociale relationer

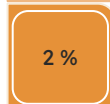
Positive relationer til lærere og vejledere

- Tid, opmærksomhed og anerkendelse fra lærere
- God stemning i klassen

Undervisningsform

- Passende tempo og struktur
- Variation
- Individuel hjælp
- Støttende klassekultur

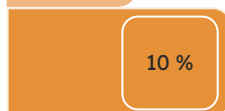
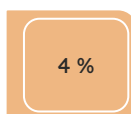
Virkelighedsnær undervisning

- Virkelighedsnære eksempler
- Kobling af teori og praksis
- Tydeligt formål

Ro i maven til prøver

- Forventningsafstemning
- Klare mål
- Undervisningsform
- Faglighed

Anm.: n= 54.695 besvarelser. Figuren illustrerer ændringen i sandsynligheden for, at eleverne svarer 9 eller 10 på henholdsvis "Glad for skolen", "Forventer at fortsætte i en læreplads efter grundforløbet eller EUX", for hver gang scoren på det pågældende parameter stiger med 1.
Kilde: Egen tilvirkning

De fem trivselsparametre

Hvad er karakteristisk for de fem trivselsparametre, der påvirker elevernes trivsel og tilknytning?

Glad for klassen

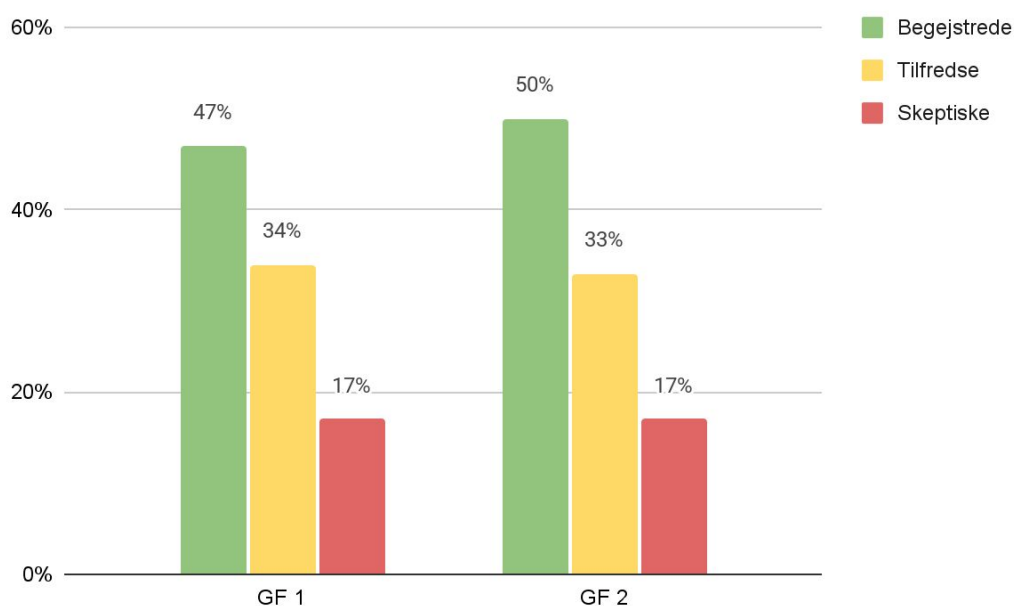
Parameteret "glad for klassen" bruges som et mål for elevernes sociale trivsel. Her forstås social trivsel som elevernes oplevelse af klassefællesskabet, herunder følelsen af at høre til, at være en del af et inkluderende fællesskab og at opleve trykthed og opbakning i hverdagen.

På tværs af hele perioden ligger gennemsnittet på 8,1. Omkring halvdelen af eleverne placerer sig i den begejstrede kategori med svar 9-10, mens 17 % ligger i den skeptiske kategori med svar 0-6. Det er samtidig vigtigt at bemærke, at de mest negative vurderinger forekommer sjældent. En stor del af de skeptiske svar ligger i den øvre ende af kategorien, idet 11 % har svaret 5 eller 6, mens kun 2 % har svaret 0-2. Samlet peger fordelingen derfor på, at social trivsel i klassen generelt vurderes højt, og at udtalt mistrivsel er begrænset.

Figur 18 sammenligner GF1 og GF2 og viser et overordnet positivt billede i begge grupper. Fordelingen er en smule mere positiv på GF2, hvor 50 procent er begejstrede, sammenlignet med 47 procent på GF1, men forskellen er relativt lille.

Sammenlignet med skoleglæde vurderes glæden for klassen mere positivt. Andelen af begejstrede elever er højere for "glad for klassen" end for "glad for skolen". For skoleglæde er 43 % begejstrede, mens andelen for klassefællesskab ligger omkring 50 %. Det kan indikere, at mange elever oplever et velfungerende fællesskab i klassen, også når deres samlede vurdering af skolen er mere moderat.

Figur 18. Fordelingen af, om eleverne er glade for klassen på GF1 og GF2, pct.

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg er glad for min klasse*. Andelen af begejstrede, tilfredse og skeptiske på henholdsvis GF1 og GF2 ud fra den samlede score over de tre halvår.
Kilde: *Egen tilvirkning*

Glad for klassen

Variablen er dannet ud fra spørgsmålet "*Jeg er glad for min klasse*". 0 er defineret som "*Slet ikke*" og 10 er udtryk for "*Fuldt ud*".

Elever, der har svaret mellem 0 og 6, har haft mulighed for at knytte en kommentar til deres svar.

Variablen fungerer som en af flere forklarende variable, der kan påvirke elevernes generelle trivsel på skolen og deres forventning for at fortsætte uddannelsen.

Kommentaranalyse: Glad for klassen

Elever som svarer mellem 0 og 6 i deres vurdering af, om de er glade for klassen, stilles det uddybende spørgsmål: "Hvad skal der til for, at du får det endnu bedre med din klasse?". Her ser vi, at der er væsentlige forskelle på tværs af GF1 og GF2, hvorfor den følgende kommentaranalyse er opdelt i GF1 og GF2.

Skeptiske elever (0-6): 17 %

"Hvad skal der til for, at du får det endnu bedre med din klasse?"

Antal kommentarer: 574 (GF1) & 1.651 (GF2)

GF1

Støj, uro og manglende sammenhold

Mange af eleverne peger på problemer i klassemiljøet, herunder manglende sammenhold, konflikter mellem elever og en generel følelse af uro i undervisningen. Flere beskriver, at støj og forstyrrelser gør det svært at koncentrere sig, hvilket påvirker både læring og motivation negativt.

Nogle få elever peger dertil på behovet for større faglig og personlig støtte, f.eks. støtte til ordblindhed. De få elever giver dertil udtryk for, at i nogle tilfælde mangler opfølgning, når de giver udtryk for hjælp.

Struktur af undervisning

Eleverne fremhæver et ønske om mere tydelig struktur i undervisningen. Uklarhed omkring forventninger, skiftende rammer og manglende planlægning opleves som et pres og skaber utryghed; særligt for elever, der i forvejen har svært ved at finde fodfæste på uddannelsen. Nogle elever efterlyser mere konsekvent klasseledelse og tidligere indgriben fra lærernes side, når konflikter eller mistrivsel opstår.

GF2

Støj og uro

Et gennemgående tema er støj og uro i klassen. Mange beskriver, at der er "meget snak og larm", at enkelte eller grupper fylder, afbryder og gør undervisningen useriøs. Flere efterspørger mere ro og tydeligere rammer, herunder konsekvent klasseledelse, så der sættes tydeligere rammer, at læreren ikke afbrydes, og at der bliver grebet ind over for gentagne forstyrrelser. Uroen kobles også til oplevelsen af manglende respekt, både for underviseren og for hinanden. Nogle nævner også en hård tone, bagtaleri og drama, som skaber utryghed og gør det svært at koncentrere sig.

Tryghed og fællesskab

Kommentarerne peger på udfordringer med det sociale miljø. Flere oplever klassen som værende opdelt i klikker, flere føler sig udenfor, og at der mangler relationer på tværs af klasser. Som mulige løsninger foreslås flere fælles aktiviteter, ryste-sammen-forløb og indsatser, der hjælper eleverne med at lære hinanden at kende på tværs. Flere peger desuden på, at fri gruppedannelse tidligt i forløbet kan fastholde klikker, og at mere styret gruppesammensætning kan styrke relationer og sammenhold.

Alderssammensætning

En gennemgående tendens handler om forskelle i alder og modenhed i klassen. En del elever efterlyser flere jævnaldrende eller bedre hensyn til, at en klasse kan spænde fra midt-teenagere til voksne. For nogle gør forskellene gruppearbejde tungt og øger konflikter og misforståelser. Her oplever de ældre elever, at de yngre elever ikke tager skolen seriøst, og modsat oplever de yngre elever at blive belært af de ældre elever.

Klassetrivslen varierer mellem hovedområder og topper typisk i efteråret

Tabel 15. Gennemsnitlig score og tilfredshedsfordeling for elevernes tilfredshed med klassen fordelt på hovedområder

Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
gns. 7,4 tilfredshedsfordeling 9	gns. 8,3 tilfredshedsfordeling 39	gns. 8,0 tilfredshedsfordeling 28	gns. 7,7 tilfredshedsfordeling 20

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg er glad for min klasse.*
Kilde: *Egen tilvirkning*

Når vi kigger nærmere på klassetrivslen, ses det, at den varierer på tværs af hovedområder. Tabel 15 viser de gennemsnitlige scores for hvert hovedområde, og mønstret følger de tidligere resultater. Teknologi, byggeri og transport ligger højest, mens Kontor, handel og forretningsservice ligger lavest. For alle hovedområder er tilfredshedsfordelingen positiv, hvilket betyder, at der på alle hovedområder er flere begejstrede end skeptiske besvarelser på spørgsmålet om glæden ved deres klasse.

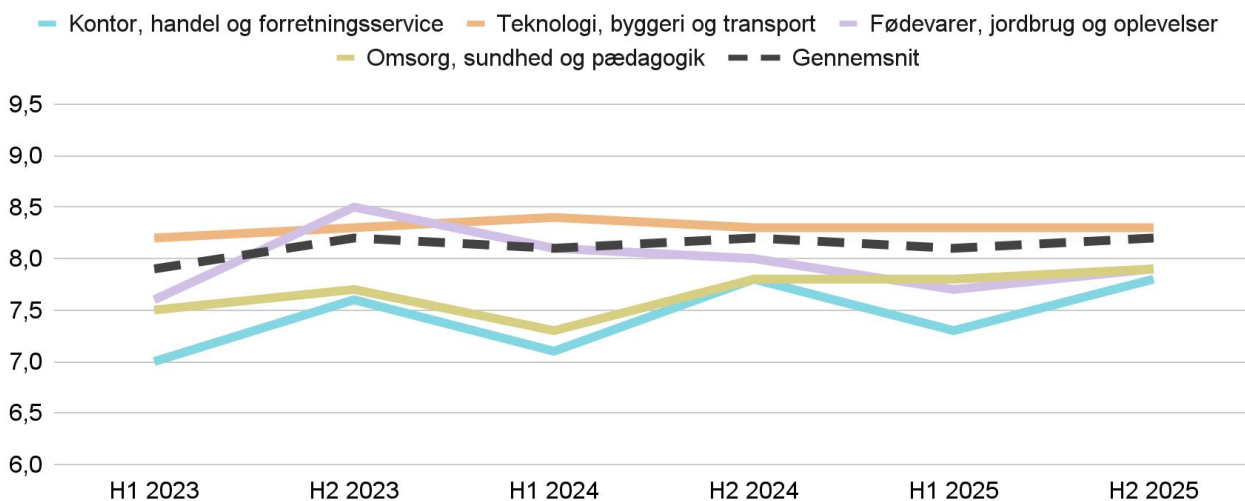
Udviklingen i klassetrivsel over de seks målingsperioder ser også forskellig ud mellem hovedområder. Figur 19 viser denne udviklingen, og her er der en tendens til, at klassetrivslen ligger højest i efterårsperioderne. Det ses både i det samlede gennemsnit; og særligt tydeligt for Kontor, handel og forretningsservice samt Omsorg, sundhed og pædagogik. Dette mønster ses på trods af, at

elever på GF1-forløbet, som kun finder sted i efterår, scorer generelt lavere end elever på GF2

Teknologi, byggeri og transport ligger stabilt højt gennem hele perioden med kun mindre udsving. Fødevarer, jordbrug og oplevelser stiger markant fra første til andet halvår 2023 og falder derefter gradvist frem mod andet halvår 2025, hvor der ses en mindre stigning igen.

Samlet viser resultaterne, at klassetrivslen generelt er høj på tværs af alle hovedområder, men der er tydelige forskelle i niveau og udvikling. Teknologi, byggeri og transport ligger stabilt højest, mens Kontor, handel og forretningsservice ligger lavest. Derudover er der en tendens til, at klassetrivslen typisk topper i efterårs- perioderne.

Figur 19. Den gennemsnitlige klassetrivsel pr. halvår fordelt på de fire hovedområder, 2023-2025

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg er glad for min klasse.* Skalaen går fra 0 til 10, hvor 0-6 angiver "skeptiske", 7-8 "tilfredse" og 9-10 "begejstrede" elever.
Kilde: *Egen tilvirkning*

Betydningen af holdkarakteristika for elevernes glæde ved klassen

Tabel 16. Tilfredshedsfordeling for elevernes glæde ved klassen på baggrund af studieadministrative data.

Glæde ved klassen	Begeistrede (%)	Tilfredse (%)	Skeptiske (%)	Tilfredshedsfordeling (ratio)
Aldersgennemsnit***				
Under 18 år	51	33	16	35
18 - 24 år	49	33	18	31
25 år eller derover	56	31	12	44
Kønsfordelingen i klassen***				
Overvægt af kvinder	42	34	14	28
Ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder	52	33	15	37
Overvægt af mænd	56	31	13	43
Holdets størrelse***				
Lille hold (0-16 elever)	55	30	15	40
Mellem hold (17-35 elever)	40	34	17	23
Stort hold (36+ elever)	48	34	18	30
Løbende frafald***				
Laveste tredjedel (0 %)	51	33	16	33
Midterste tredjedel (2 %)	49	34	18	31
Øverste tredjedel (16 %)	52	32	16	34

Anm.: n = 35.409 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.

Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 16 viser, hvordan forskellige holdkarakteristika hænger sammen med elevernes glæde ved klassen. Samlet set tegner der sig de tydeligste forskelle i relation til alder, køn og holdstørrelse.

Alderssammensætningen har betydning, idet klasser med en gennemsnitsalder på 25 år eller derover har den højeste andel begejstrede og den laveste andel skeptiske. Derudover har de en markant højere tilfredshedsfordeling. Det tyder på, at elever i klasser med en ældre aldersprofil samlet set vurderer klassefællesskabet mere positivt.

Kønsfordelingen hænger også sammen med glæde ved klassen. Klasser med overvægt af mænd har den højeste andel begejstrede og en relativt lav andel skeptiske, mens klasser med overvægt af kvinder har en lavere andel begejstrede og en lavere samlet tilfredshedsfordeling.

Holdstørrelse viser ligeledes et tydeligt mønster. Små hold har den højeste andel begejstrede, 55 %, og en relativt lav andel skeptiske på 15 %. Mellemstore hold har den laveste tilfredshedsfordeling og den højeste andel skeptiske, mens store hold ligger mellem de to. Samlet peger det på, at mindre hold oftere er forbundet med højere klasseglæde.

For frafaldsniveauet i klassen ses kun små forskelle. Fordelingen mellem begejstrede, tilfredse og skeptiske elever er næsten ens i de tre grupper. Dog er tilfredshedsfordelingen højest (34) i klasser i den øverste tredjedel af løbende frafald, men for de klasser i den laveste tredjedel af løbende frafald ligger denne tilfredshedsfordeling på 33. Derfor ser det ikke ud til i sig selv at være en stærk indikator for den oplevede glæde ved klassen.

Glæde ved klassen fordelt på de fire udvalgte uddannelser

Figur 20. Andel af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ift. glæde ved klassen på fire udvalgte uddannelser.

Figur 20 viser svarfordelingen på spørgsmålet om glæde ved klassen for de fire udvalgte uddannelser: Detailhandel, Tømrer, Gastronom og Frisør. Hvis fordelingen for den enkelte uddannelse er signifikant forskellig fra resten af hovedområdet, er det angivet under uddannelsen.

Detailhandel skiller sig tydeligt negativt ud. Kun 17 % af eleverne er begejstrede for klassen, mens 44 % er skeptiske. Det giver en tilfredshedsfordeling (ratio) på -27, hvilket betyder, at andelen af skeptiske overstiger andelen af begejstrede med 27 procentpoint. Sammenlignet med hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice samlet set, hvor tilfredshedsfordelingen er 9, fremstår klassefællesskabet på Detailhandel markant svagere. Forskellen er samtidig statistisk signifikant

For Tømrer ses et klart mere positivt billede. Her er 53 % begejstrede og kun 14 % skeptiske, hvilket giver en tilfredshedsfordeling på 39. Der er dog ingen signifikant forskel i forhold til det samlede hovedområde Teknologi, byggeri og transport. Det betyder, at et højt niveau af klasseglæde også kendetegner hovedområdet samlet set.

Gastronom viser ligeledes en tydelig positiv balance. Her er 51 % er begejstrede, og 19 % er skeptiske, svarende til en tilfredshedsfordeling på 32. Her er forskellen statistisk

signifikant i forhold til resten af hovedområdet. Det indikerer, at klassefællesskabet blandt gastronomer ligger højere end hovedområdet samlet set, hvor tilfredshedsfordelingen er 28.

Frisør ligger mere moderat positivt. Her er 41 % begejstrede og 25 % skeptiske, hvilket giver en tilfredshedsfordeling på 16. Det er en positiv balance, men mere moderat end hos Tømrer og Gastronom. Der ses ikke en signifikant forskel i forhold til hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik, hvilket tyder på, at Frisør ligger på niveau med hovedområdets generelle mønster.

Samlet viser figuren, at glæde ved klassen varierer betydeligt mellem konkrete uddannelser, også inden for samme hovedområde. Detailhandel skiller sig tydeligt og signifikant negativt ud med en høj andel skeptiske, mens Gastronom skiller sig signifikant positivt ud inden for sit hovedområde. Tømrer har den stærkeste positive balance i figuren, men uden at adskille sig statistisk fra sit hovedområde, og Frisør ligger moderat positivt på niveau med øvrige uddannelser i omsorgsområdet.

Opsummering af glad for klassen

Variabel: Glad for klassen

Gennemsnitlig score: 8,1

Tilfredshedsfordeling: 33

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske tilkendegivelser** - klassemiljø, tryghed og fællesskab, alderssammensætning, støj, struktur, støtte

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har betydning. Hold med højere aldersgennemsnit er mere glade for deres klasse.
- **Kønsfordeling:** Har betydning. Hold med overvægt af mænd er mere glade for deres klasse.
- **Holdstørrelse:** Har betydning. Elever på mindre hold er mere glade for deres klasse.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning.

Udvikling: Tilfredsheden for klassen er overordnet set stabil over tid og generelt højere på GF2 end GF1.

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport (8,3)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,4)

Positive relationer til lærere og vejledere

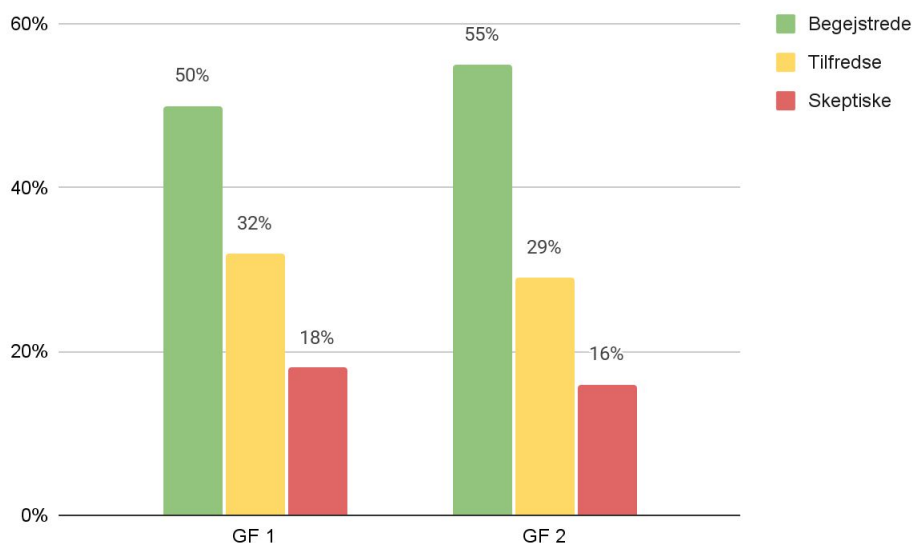
Parameteret bruges som indikator for elevernes oplevelse af adgang til støtte og vejledning fra lærere og vejledere. Det handler både om, hvorvidt eleverne oplever, at der er personale, som de føler, at de kan gå til, og om relationen er præget af tillid og oplevet hjælp, når der opstår faglige eller personlige udfordringer.

Det samlede gennemsnit på tværs af målingerne, som er foretaget i de seks halvår af projektet, ligger på 8,2. Samlet set svarer 54 % af eleverne enten 9 eller 10 på spørgsmålet, mens 29 % af eleverne svarer 7 eller 8 og 17 % ligger i den skeptiske kategori med svar mellem 0 og 6.

Samlet peger fordelingen dermed på, at relationen til lærere og vejledere vurderes positivt af langt de fleste elever.

Det betyder, at størstedelen oplever at kunne få støtte og vejledning, når der er behov. Figur 21 viser, at mønsteret er positivt på både GF1 og GF2, med en svagt højere andel begejstrede på GF2, 55 %, mod 50 % på GF1. Samtidig viser resultaterne, at en mindre gruppe elever ikke oplever samme adgang til støtte. Det peger på, at det fortsat er relevant at have fokus på læreres og vejlederes tilgængelighed og kontakt til de elever, der i mindre grad føler sig mødt eller hjulpet.

Figur 21. Fordelingen af elevernes relation til lærere og vejledere på GF1 og GF2, pct.

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg føler, at jeg kan gå til en lærer, hvis jeg har brug for hjælp eller støtte*. Andelen af begejstrede, tilfredse og skeptiske på henholdsvis GF1 og GF2 er ud fra den samlede score over de tre halvår.
Kilde: Egen tilvirkning

Positive relationer til lærere og vejledere

Variablen er dannet ud fra spørgsmålet *“Jeg føler, at jeg kan gå til en lærer, hvis jeg har brug for hjælp eller støtte”*. Fra andet halvår af 2023 og frem er det dog blevet udvidet en smule til at lyde *“Jeg føler, at jeg kan gå til en lærer eller vejleder, hvis jeg har brug for hjælp eller støtte”*. Med begge formuleringer er 0 defineret som *“Slet ikke”* og 10 som *“Fuldt ud”*.

Elever, der har svaret mellem 0 og 6, har haft mulighed for at knytte en kommentar til deres svar.

Variablen fungerer som en af flere forklarende variable, som kan påvirke elevernes generelle trivsel på skolen og deres forventning om at fortsætte uddannelsen.

Kommentaranalyse: Positive relationer til lærere og vejledere

Elever, der svarer mellem 0 og 6 i deres vurdering af, om de kan gå til en lærer eller vejleder, hvis de har behov for det, stilles det uddybende spørgsmål: "Hvad er grunden til dette?" I deres begrundelser ses mange variationer af, hvorfor de har denne følelse. Der kan ikke identificeres en forandring i svarene efter justeringen af spørgsmålet, som fandt sted før andet halvår af 2023.

Skeptiske elever (0-6): 7 %

"Hvad er grunden til dette?"

Antal kommentarer: 3.973

Tidspres og fravær gør hjælpen utilgængelig

Mange elever beskriver, at lærere ofte har travlt, er svære at få fat på eller ikke er til stede, særligt i værksteds- og praksissituationer. Flere nævner, at de må vente længe på hjælp, bliver sprunget over eller kun får korte, overfladiske svar. Når hjælpen opleves som forhastet eller fraværende, mister nogle lysten til at spørge igen. Det forstærker oplevelsen af, at man må klare sig selv eller søge hjælp hos klassekammerater.

Manglende tryghed og tillid bremser kontakten

En del af kommentarerne peger på, at elever ikke føler sig trygge ved at henvende sig. De frygter at blive gjort til grin, virke dumme, ikke respekteret eller ikke taget seriøst. Flere peger på tidligere dårlige erfaringer, både på nuværende og tidligere uddannelser, som har svækket deres tillid til lærere og skoler generelt. Denne manglende tillid gør, at de er tilbageholdende, særligt når det handler om personlige eller sociale udfordringer.

Ønske om at holde det privat

Nogle elever forklarer, at de generelt ikke ønsker at dele private forhold med ansatte på skolen. Flere udtrykker usikkerhed om fortrolighed og er bekymrede for, om det, de fortæller, kan blive delt videre. For disse elever handler svaret derfor mindre om utilfredshed med skolens støtte og hjælp og mere om et principielt ønske om at holde personlige problemer i deres private netværk.

Relation og personafhængighed er afgørende

Kommentarer viser, at oplevelsen af støtte er stærkt afhængig af den enkelte lærer eller vejleder. Nogle beskrives som imødekommende, lyttende og trygge, mens andre opleves som sure, dømmende, fraværende eller direkte nedladende. Flere elever skriver, at de kun vil gå til bestemte personer og undgår andre. Det betyder, at elevernes mulighed for hjælp i høj grad bliver tilfældig og personafhængig frem for et stabilt tilbud, som alle har lige adgang til.

Uklarhed om hvem man kan gå til og med hvad

Kommentarerne viser, at nogle elever er i tvivl om, hvad de kan spørge lærere og vejledere om. De er usikre på, hvilke regler der er for at tage kontakt, og hvornår det er i orden. I dette ligger også, at de ikke kender forskellen på, hvad de forskellige lærere og vejledere kan hjælpe med. Det kan gøre, at de lader være med at henvende sig, selv når de har brug for støtte.

Positive kommentarer blandt negative scores

Selv blandt de skeptiske elever, der har svaret 0-6, findes der flere positive beskrivelser. Det viser, at en lav score ikke nødvendigvis betyder, at eleverne aldrig får hjælp, men at de ikke oplever adgangen til støtte som stabil eller sikker. Flere fortæller, at de kan gå til lærere eller vejledere i nogle situationer, og at enkelte voksne opleves som imødekommende og hjælpsomme. Det fungerer især, når der er tid og ro, og når eleven har en kendt person, man føler sig tryk ved, for eksempel en mentor eller en bestemt lærer. Nogle nævner også, at voksne tager initiativ til en samtale om trivsel eller undervisning. Det tyder på, at støtten kan fungere godt, men at den for disse elever ofte opleves som afhængig af bestemte personer eller bestemte omstændigheder.

Oplevet støtte varierer mellem hovedområder, men nærmer sig hinanden over tid

Tabel 17. Gennemsnitlig score og tilfredshedsfordeling for elevernes relation til lærere og vejledere fordelt på hovedområder

Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
gns. 7,6 tilfredshedsfordeling 14	gns. 8,4 tilfredshedsfordeling 42	gns. 8,3 tilfredshedsfordeling 39	gns. 8,3 tilfredshedsfordeling 40

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg føler, at jeg kan gå til en lærer, hvis jeg har brug for hjælp eller støtte.*
Kilde: Egen tilvirkning

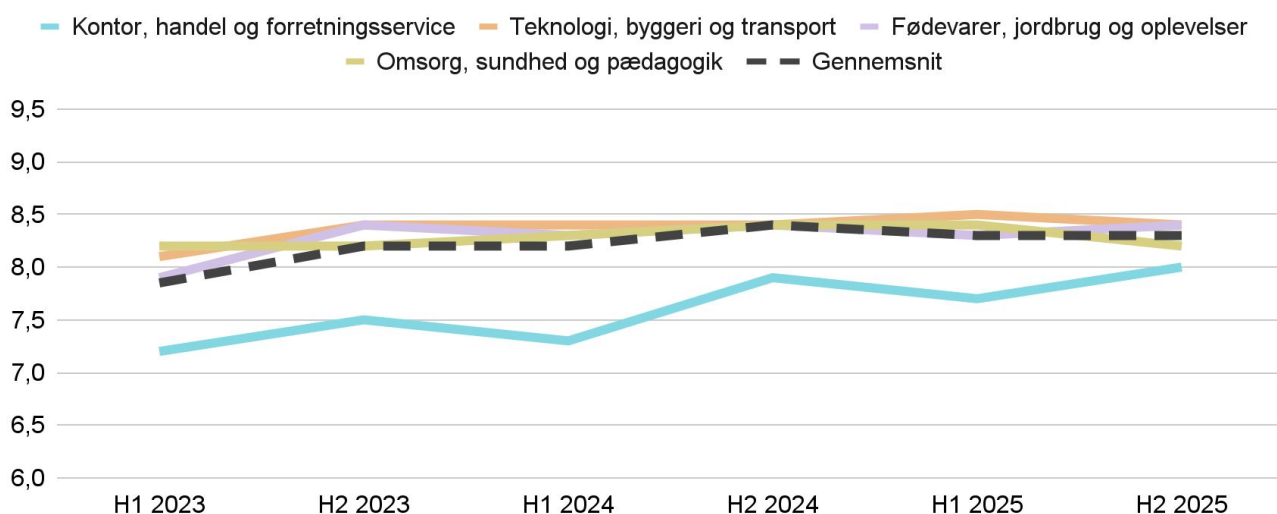
Når oplevelsen af relationen til lærere og vejledere undersøges, ses der igen forskelle på tværs af hovedområder. Tabel 17 viser de gennemsnitlige scores for hvert hovedområde, og her ses, at eleverne inden for Kontor, handel og forretningsservice scorer lavest på oplevelsen af at kunne få hjælp og støtte, mens den er størst inden for Teknologi, byggeri og transport. Fødevarer, jordbrug og oplevelser samt Omsorg, sundhed og pædagogik ligger tæt på Teknologi, byggeri og transport med næsten samme gennemsnit og tilfredshedsfordeling.

Figur 22 viser udviklingen for parameteret over tid. Her ses det, at det samlede gennemsnit stiger fra første halvår af 2023 til andet halvår af 2024, hvorefter det ligger stabilt i de sidste to målingsperioder. For Teknologi, byggeri og transport, Fødevarer, jordbrug og oplevelser samt Omsorg, sundhed og pædagogik er udviklingen gennemgående stabil med mindre udsving.

Kontor, handel og forretningsservice ligger lavere end de øvrige hovedområder i alle perioder, men viser samtidig den største fremgang. Gennemsnittet stiger fra 7,2 i første måleperiode til 8,0 i sjette måleperiode, og området nærmer sig dermed de øvrige hovedområder mod slutningen af perioden. Inden for Kontor, handel og forretningsservice ses desuden større udsving mellem perioderne, herunder en tendens til højere gennemsnit i forårsperioder end i efterårsperioder.

Set i lyset af kommentaranalysen kan udsvingene pege på, at oplevelsen af at kunne få hjælp og støtte er følsom over for kontekst og konkrete erfaringer i perioden. Elevernes beskrivelser viser, at vurderingen kan påvirkes af både faglige forhold fx undervisningsform og tilgængelighed, samt personlige forhold, fx tidligere erfaringer og individuelle behov. Det kan bidrage til, at udviklingen varierer mere over tid i nogle hovedområder end i andre.

Figur 22. Den gennemsnitlige relation til lærere og vejledere pr. halvår fordelt på de fire hovedområder, 2023-2025

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg føler, at jeg kan gå til en lærer, hvis jeg har brug for hjælp eller støtte.* Skalaen går fra 0 til 10, hvor 0-6 angiver "skeptiske", 7-8 "tilfredse" og 9-10 "begejstrede" elever.
Kilde: Egen tilvirkning

Betydningen af holdkarakteristika for relationer til lærere og vejledere

Tabel 18. Tilfredshedsfordelingen for relationer til lærere og vejledere på baggrund af studieadministrative data.

Relationer til lærere og vejledere	Begeistrede (%)	Tilfredse (%)	Skeptiske (%)	Tilfredshedsfordeling (ratio)
Aldersgennemsnit***				
Under 18 år	51	32	18	33
18 - 24 år	52	30	18	34
25 år eller derover	61	26	13	48
Kønsfordelingen i klassen***				
Overvægt af kvinder	48	31	21	27
Ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder	55	29	16	39
Overvægt af mænd	54	30	16	38
Holdets størrelse***				
Lille hold (0-16 elever)	58	27	15	43
Mellem hold (17-35 elever)	51	31	18	33
Stort hold (36+ elever)	50	31	19	31
Løbende frafald*				
Laveste tredjedel (0 %)	54	29	17	37
Midterste tredjedel (2 %)	52	31	17	35
Øverste tredjedel (16 %)	53	29	18	35

Anm.: n = 35.409 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.

Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 18 viser, hvordan forskellige holdkarakteristika hænger sammen med elevernes oplevelse af relationen til lærere og vejledere. Her har alder, køn og holdstørrelse størst betydning.

Aldersgennemsnittet i klassen hænger tydeligt sammen med vurderingen af relationen til lærere og vejledere. I klasser med en gennemsnitsalder på 25 år eller derover er tilfredshedsfordelingen højest med 48. Her er 61 % begejstrede, mens kun 13 % er skeptiske. I de yngre aldersgrupper ligger ratioen lavere, og andelen af skeptiske er højere. Klasser med et ældre aldersgennemsnit oplever altså relationen til lærere og vejledere mere positivt.

Kønsfordelingen i klassen har også betydning idet overvægt af kvinder er forbundet med den laveste

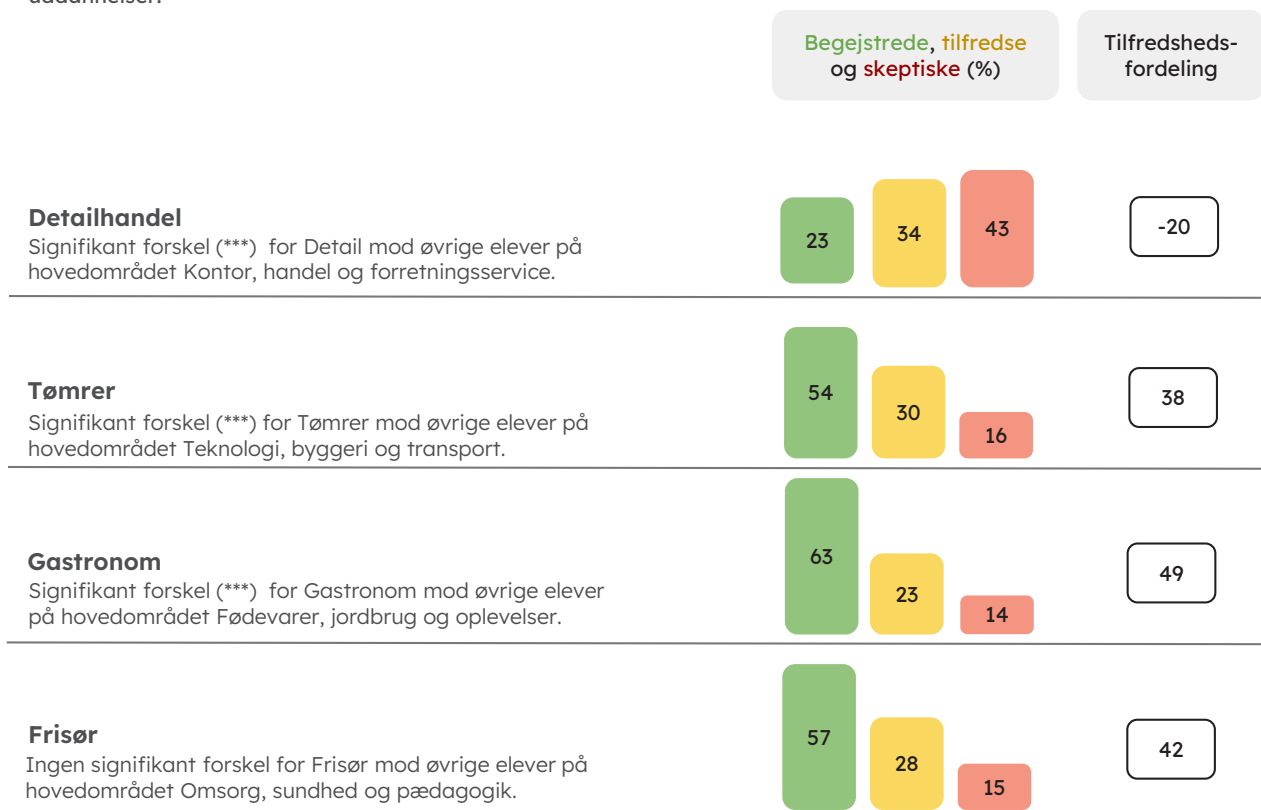
tilfredshedsfordeling på 27 og den højeste andel skeptiske. For klasser med ligevægt eller overvægt af mænd opleves relationen til lærere og vejledere mere positivt.

Holdstørrelse hænger ligeledes sammen med forskelle i vurderingen. Små hold har den højeste tilfredshedsfordeling og den laveste andel skeptiske. For mellemstore og store hold ligger ratioen lavere, og andelen af skeptiske er en smule højere. Samlet kan det indikere, at mindre hold oftere er forbundet med mere positive relationer mellem elever og undervisere.

Frafaldsniveauet viser derimod kun små forskelle. Fordelingen mellem begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ligger tæt på hinanden på tværs af grupperne. Fordelingen er lidt højere i klasser i den laveste tredjedel af løbende frafald med 37, sammenlignet med 35 i de øvrige grupper, men forskellen er begrænset.

Gode relationer til lærere og vejledere fordelt på de fire udvalgte uddannelser

Figur 23. Andel af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ift. gode relationer til lærere og vejledere på fire udvalgte uddannelser.

Figur 23 viser svarfordelingen på spørgsmålet om gode relationer til lærere og vejledere for de fire udvalgte uddannelser: Detailhandel, Tømrer, Gastronom og Frisør. Hvis fordelingen for den enkelte uddannelse er signifikant forskellig fra resten af hovedområdet, er det angivet under uddannelsen.

Overordnet tegner figuren et positivt billede for tre af de fire uddannelser. Gastronom og Frisør ligger højest med henholdsvis 63 % og 57 % begejstrede elever og relativt få skeptiske med 14 % og 15 %. Det giver tilfredshedsfordelinger på 49 og 42, hvilket viser en tydelig overvægt af meget positive vurderinger.

Tømrer ligger også højt med 54 % begejstrede og 16 % skeptiske, svarende til en tilfredshedsfordeling på 38. For både Tømrer og Gastronom er fordelingen statistisk signifikant sammenlignet med deres hovedområder. For Tømrer ligger tilfredshedsfordelingen lavere end

hovedområdet samlet set, hvor den er 42, mens Gastronom ligger højere end sit hovedområde, hvor fordelingen er 39.

Detailhandel skiller sig negativt ud. Her er kun 23 % begejstrede, mens hele 43 % er skeptiske. Det giver en negativ tilfredshedsfordeling på -20, hvilket betyder, at der er væsentligt flere skeptiske end begejstrede elever. Forskellen er signifikant i forhold til hovedområdet, hvor tilfredshedsfordelingen er positiv med en score på 14. Dette peger på en reel udfordring i relationen mellem elever og undervisere som noget, der er særligt for Detailhandel.

Samlet viser figuren, at relationen til lærere og vejledere vurderes positivt på Tømrer, Gastronom og Frisør, mens Detailhandel skiller sig ud med et lavere niveau på dette parameter.

Opsummering af relationer til lærere og vejledere

Variabel: Positive relationer til lærere og vejledere

Gennemsnitlig score: 8,2

Tilfredshedsfordeling: 37

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske tilkendegivelser** - manglende tryghed, travlhed, ønsker ikke relationstypen, manglende information
- **Begejstrede tilkendegivelser** - opmærksomhed og hjælp fra lærere

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har betydning. Hold med højere aldersgennemsnit oplever bedre relation til lærere og vejledere.
- **Kønsfordeling:** Har betydning. Hold med ligevægt mellem kønnene eller overvægt af mænd oplever bedre relation til lærere og vejledere.
- **Holdstørrelse:** Har betydning. Små hold oplever bedre relation til lærere og vejledere.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning.

Udvikling: Udviklingen er generelt stabil. Der ses en nedadgående tendens fra første til sidste måling inden for hvert halvår.

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport (8,4)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,6)

Undervisningsformen

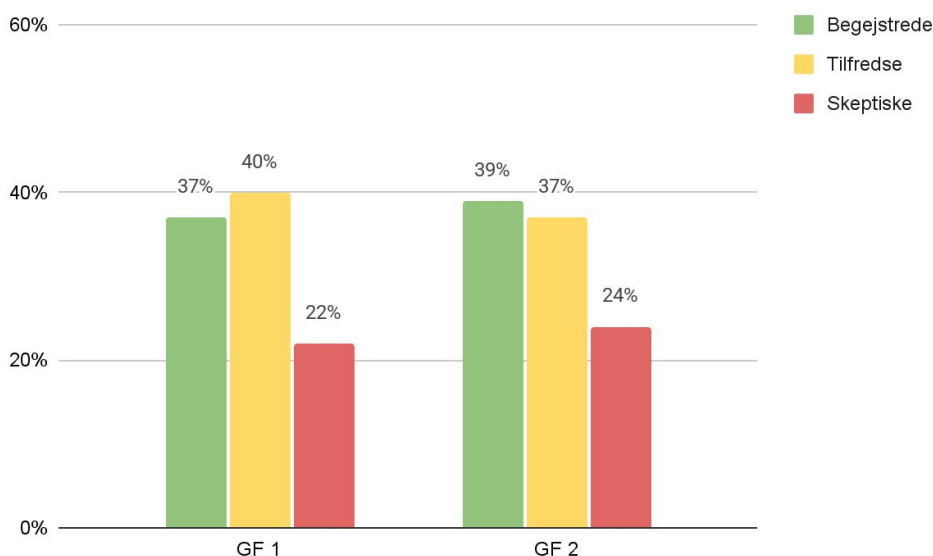
Parameteret om undervisningsformen bruges til at belyse, om eleverne oplever, at den måde, undervisningen foregår på passer til dem og understøtter deres læring. Spørgsmålet var i første halvår 2023 formuleret som "Måden undervisningen foregår på, gør det nemt for mig at lære og forstå de ting, vi gennemgår". Efter første halvår 2023 blev det forenklet til "Den måde undervisningen foregår på passer godt til mig" for at gøre spørgsmålet mere enkelt. Eleverne svarer fortsat på en skala fra 0 til 10, hvor 0 betyder "Slet ikke" og 10 betyder "Fuldt ud".

På tværs af de første tre halvår ligger gennemsnittet for parameteret på 7,6, hvilket placerer det blandt de lavere vurderede trivselsparametre. Fordelingen viser samtidig en

større spredning end for flere af de øvrige parametre. Her svarer 38 % af eleverne 9 eller 10, mens 24 % ligger i den skeptiske kategori med svar mellem 0 og 6. Resultaterne peger dermed på, at undervisningsformen opleves meget forskelligt, og at en relativt stor gruppe elever ikke oplever, at undervisningen passer godt til dem.

Figur 24 sammenligner GF1 og GF2 og viser, at andelen af begejstrede elever er højere på GF2 end på GF1. Forskellen skyldes især, at flere elever på GF1 placerer sig i den tilfredse kategori, hvor andelen af tilfredse overstiger andelen af begejstrede. Dette tyder på, at undervisningsformen på GF1 oftere vurderes som tilfredsstillende frem for meget velfungerende, sammenlignet med GF2.

Figur 24. Fordelingen af elevernes oplevelse af undervisningsformen på GF1 og GF2, pct.

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål (Forår 2023): Måden undervisningen foregår på, gør det nemt for mig at lære og forstå de ting, vi gennemgår. Spørgsmål (Efterår 2023 til efterår 2025): Den måde undervisningen foregår på passer godt til mig. Andelen af begejstrede, tilfredse og skeptiske på henholdsvis GF1 og GF2 er ud fra den samlede score over de tre halvår.
Kilde: Egen tilvirkning

Undervisningsform

Variablen er dannet ud fra spørgsmålet "Måden undervisningen foregår på, gør det nemt for mig at lære og forstå de ting vi gennemgår". Fra andet halvår af 2023 og frem er det dog blevet simplificeret en smule til at lyde "Den måde undervisningen foregår på passer godt til mig". Med begge formuleringer er 0 defineret som "Slet ikke" og 10 som "Fuldt ud".

Elever, som har svaret mellem 0 og 6, har haft mulighed for at knytte en kommentar til deres svar.

Variablen fungerer som en af flere forklarende variable, som kan påvirke elevernes generelle trivsel på skolen og deres forventning om at fortsætte uddannelsen.

Kommentaranalyse: Undervisningsform

Elever, der har svaret 0-8 på spørgsmålet om undervisningsformen, er blevet bedt om at uddybe, hvad der kunne gøre undervisningen bedre for dem, mens elever, der har svaret 9-10, er blevet bedt om at beskrive, hvad der særligt fungerer godt. Kommentarerne tyder på, at omformuleringen af spørgsmålet ikke har ændret elevernes fortolkning. De samme temaer går igen på tværs af perioden og uanset formulering.

Skeptiske og tilfredse elever (0-8): 56 %

"Hvad kunne gøre undervisningen endnu bedre?"

Antal kommentarer: 14.973

Mere praksisnær undervisning

En gennemgående tendens i kommentarerne er ønsket om mere praktisk undervisning og mindre stillesiddende teori. Mange elever oplever, at lange teoretiske gennemgange dræner energien og gør det svært at holde koncentrationen. Flere efterspørger en undervisningsform, hvor teori i højere grad kobles direkte til praksis, fx ved, at man afprøver det, som man har lært i teori i praksis. Eleverne peger på, at praksisnær undervisning giver bedre forståelse og gør det lettere at huske stoffet. Der er også et ønske om flere små, overskuelige praktiske opgaver frem for store, langtrukne projekter.

Bedre balance mellem teori og praksis

Flere elever oplever undervisningen som ujævnt sammensat, hvor hele dage kan være enten ren teori eller ren praksis. Dette skaber udfordringer for både motivation og læring. Eleverne efterlyser derfor en mere jævn vekslen, gerne inden for samme dag, hvor teori introduceres i mindre bidder og omsættes i praksis kort efter. Det fremhæves som en måde at styrke forståelsen og mindske frustration.

Tydligere struktur og planlægning

Mange kommentarer peger på manglende struktur i undervisningen. Eleverne oplever, at opgaver og forløb til tider er uklare, ændrer sig undervejs eller ikke bliver forklaret grundigt nok. Det skaber usikkerhed om, hvad der forventes, og hvordan opgaverne hænger sammen. De efterspørger en tydelig plan, en rød tråd i forløbene og mere klare instruktioner fra start, samt at der følges op med opsamling, så de kan se og følge med i, hvad de har lært.

Relevante og opdaterede materialer

Nogle elever peger på, at undervisningsmaterialer kan opleves forældede og mindre relevante i forhold til udviklingen i faget. De efterlyser mere opdateret indhold og undervisning, der afspejler aktuelle metoder og krav. Enkelte fremhæver også, at praktisk erfaring fra underviseren kan gøre undervisningen mere konkret og anvendelig.

Mere variation, aktivitet og bevægelse

Et gennemgående tema er ønsket om mere variation i undervisningen. Eleverne beskriver undervisningen som ensformig og til tider kedelig, især når den primært består af tavleundervisning, PowerPoints eller lange oplæg. Flere foreslår mere bevægelse, aktive øvelser, variation i arbejdsformer og kortere gennemgange. Små, hyppige pauser eller afbræk nævnes som tiltag, der kan øge koncentrationen og engagementet på lange undervisningsdage.

Bedre forklaringer og mere individuel hjælp

Mange peger på, at tempo og forklaringer ikke altid rammer alles niveau. Der efterlyses mere tydelige forklaringer, gentagelser og bedre mulighed for at stille spørgsmål. Flere nævner også behov for hurtigere adgang til hjælp, så man ikke går i stå for længe, og for bedre hensyn til forskellige faglige niveauer og sproglige forudsætninger.

Mere ro og bedre rammer for undervisningen

Mange kommentarer peger på, at støj, uro og manglende klasseledelse gør det svært at lære. Eleverne efterlyser mere ro, tydeligere rammer og konsekvent håndtering af forstyrrelser. Uro gør det svært at følge med og skaber frustration hos dem, der gerne vil lære. Nogle nævner også fysiske rammer som store hold, flere klasser i samme lokale og lange undervisningsdage som forhold, der kan gøre det sværere at holde fokus.

Begejstrede elever (9-10): 44 %

“Hvad fungerer særligt godt i undervisningen?”

Antal kommentarer: 11.945

Tæt kobling mellem teori og praksis

Den mest markante tendens i kommentarerne er begejstringen for den klare sammenhæng mellem teori og praksis. Eleverne beskriver konkret, at de først får en teoretisk gennemgang og derefter hurtigt afprøver det i praksis gennem konkrete opgaver. Det gør stoffet mere forståeligt og lettere at huske, fordi læringen bliver konkret og meningsfuld. Mange beskriver, at det netop er, når de står med det i hænderne, at forståelsen sætter sig fast.

Praktisk og aktiv undervisning

Eleverne fremhæver, at undervisningen er aktiv og varieret, frem for stillesiddende og boglig. De sætter stor pris på at bruge kroppen, bevæge sig, arbejde fysisk og være i gang med noget konkret. For mange gør det undervisningen mere overskuelig, motiverende og mindre trættende end traditionel boglig undervisning. Den praktiske tilgang hjælper især elever, der har svært ved at koncentrere sig i længere tid ad gangen, og bidrager til en oplevelse af, at skoledagen giver energi.

Dygtige og engagerede lærere

Kommentarerne vidner om stor anerkendelse af lærernes faglighed og pædagogiske tilgang. Eleverne oplever lærerne som dygtige til at forklare stoffet på flere måder, tålmodige og villige til at gentage og uddybe, indtil alle er med. Det fremhæves som særligt positivt, at lærerne er opsøgende, hjælpsomme og skaber trykthed omkring det at stille spørgsmål. Mange nævner desuden lærernes engagement, humor og passion for faget som noget, der smitter og gør undervisningen levende.

Ingen dumme spørgsmål

Eleverne roser en undervisningskultur, hvor de har oplevelsen af, at det er trygt at stille spørgsmål. Flere skriver, at de bliver mødt respektfuldt, og at der er plads til at være i tvivl. Det gør det lettere at række hånden op og få hjælp undervejs.

Frihed under ansvar

En gennemgående pointe er tilfredsheden med den grad af selvstændighed, undervisningsformen giver. Eleverne oplever, at de får ansvar for egen læring, kan arbejde i eget tempo og selv tilrettelægge dele af deres arbejdsproces. Samtidig er der altid hjælp at hente, når behovet opstår. Denne balance mellem frihed og støtte bliver beskrevet som motiverende og som et udtryk for, at eleverne bliver taget alvorligt.

Stærk klassekultur

Flere elever nævner kulturen og stemningen i klassen som afgørende. De beskriver ofte en klassekultur, hvor man hjælper og støtter hinanden. Flere oplever det som en stor succes at være en del af et fællesskab, hvor man ønsker at lære, og hvor man kan føle sig tryk ved at spørge både lærere og andre elever om hjælp eller råd.

Struktur, variation og overblik

Mange elever fremhæver, at undervisningen er velstruktureret og varieret. Skiftet mellem oplæg, selvstændigt arbejde, gruppearbejde og praktiske øvelser skaber en god dynamik og forhindrer ensformighed. Tydelig planlægning og passende pauser nævnes som noget, der hjælper eleverne med at holde fokus. Samlet set giver det et godt overblik over dagen og gør det lettere at holde fokus.

Relevans og mening

Kommentarerne peger på, at eleverne er glade for, at undervisningen opleves som relevant og anvendelig i forhold til deres kommende fag og arbejdsliv. Når de kan se, at det de lærer, kan bruges i praksis og på en arbejdsplads, styrker det både motivationen og oplevelsen af, at uddannelsen giver mening.

Forskelle mellem hovedområder i undervisningsform bliver mindre over tid

Tabel 19. Gennemsnitlig score og tilfredshedsfordeling for elevernes oplevelse af undervisningsformen fordelt på hovedområder

Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
gns. 6,9 tilfredshedsfordeling -13	gns. 7,8 tilfredshedsfordeling 19	gns. 7,8 tilfredshedsfordeling 22	gns. 7,9 tilfredshedsfordeling 22

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: Den måde undervisningen foregår passer godt til mig.
Kilde: Egen tilvirkning

Der ses tydelige og statistisk signifikante forskelle mellem hovedområderne i elevernes vurdering af undervisningsformen. Tabel 19 viser de gennemsnitlige scores for hvert hovedområde, og her ses det, at Omsorg, sundhed og pædagogik samlet set har det højeste gennemsnit efterfulgt af Teknologi, byggeri og transport og Fødevarer, jordbrug og oplevelser. Kontor, handel og forretningsservice ligger lavest og skiller sig ud ved både et lavere gennemsnit og en negativ tilfredshedsfordeling. Her er 38 % skeptiske, mens 24 % er begejstrede, hvilket peger på en større andel elever, der ikke oplever, at undervisningsformen passer særligt godt til dem.

Figur 25 viser udviklingen i gennemsnittet for hvert halvår fordelt på hovedområder. På tværs af hovedområder ses en overordnet stabil udvikling med en stigning i de første fire halvår. Samtidig fremgår det, at niveauet varierer mellem hovedområderne.

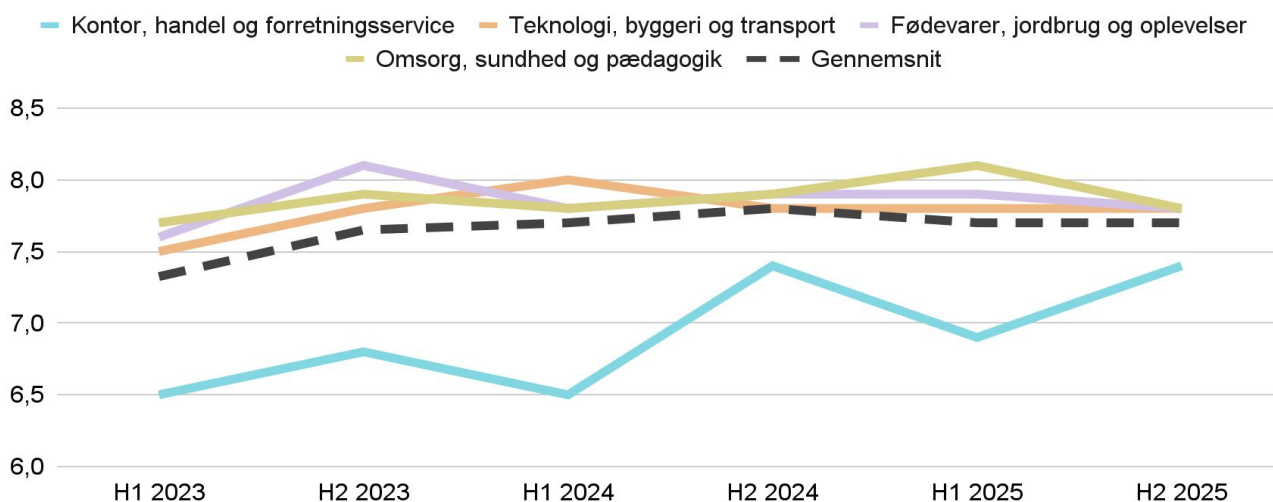
Kontor, handel og forretningsservice ligger gennemgå-

ende lavere end de øvrige hovedområder, særligt i de første tre halvår. I de sidste tre halvår ses en stigning, og i andet halvår 2025 ligger gennemsnittet på 7,4, hvilket ligger tættere på det samlede gennemsnit på 7,7.

For Omsorg, sundhed og pædagogik ses en mindre stigning over tid. Resultaterne for dette hovedområde bør dog tolkes med forbehold, da stikprøvestørrelsen er relativt lav. Udviklingen er derfor forbundet med større usikkerhed, og ændringerne fremstår ikke som statistisk signifikante. På trods af dette kan udviklingen indikere retningen over tid, og niveauet ligger samlet set på linje med de øvrige hovedområder, hvor mange elever oplever, at undervisningsformen passer godt til dem.

Samlet set viser resultaterne, at elevernes oplevelse af undervisningsformen varierer tydeligt mellem hovedområderne. Udviklingen er overordnet stabil og svagt stigende over tid, og forskellene mellem hovedområder bliver mindre i de seneste perioder.

Figur 25. Den gennemsnitlige oplevelse af undervisningsformen pr. halvår fordelt på de fire hovedområder, 2023-2025

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: Den måde undervisningen foregår passer godt til mig. Skalaen går fra 0 til 10, hvor 0-6 angiver "skeptiske", 7-8 "tilfredse" og 9-10 "begejstrede" elever.
Kilde: Egen tilvirkning

Betydningen af holdkarakteristika for oplevelsen af undervisningsformen

Tabel 20. Tilfredshedsfordeling for oplevelsen af undervisningsformen på baggrund af studieadministrative data data.

Undervisningsformen	Begeistrede (%)	Tilfredse (%)	Skeptiske (%)	Tilfredshedsfordeling (ratio)
Aldersgennemsnit**				
Under 18 år	37	40	23	14
18 - 24 år	38	38	24	14
25 år eller derover	38	38	24	14
Kønsfordelingen i klassen***				
Overvægt af kvinder	32	40	28	4
Ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder	39	38	23	16
Overvægt af mænd	42	37	21	21
Holdets størrelse***				
Lille hold (0-16 elever)	43	36	21	22
Mellem hold (17-35 elever)	36	39	25	11
Stort hold (36+ elever)	36	40	24	12
Løbende frafald***				
Laveste tredjedel (0 %)	39	38	23	16
Midterste tredjedel (2 %)	36	40	25	11
Øverste tredjedel (16 %)	39	37	24	15

Anm.: n = 35.409 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 20 viser, hvordan forskellige holdkarakteristika hænger sammen med elevernes oplevelse af undervisningsformen. Overordnet ligger tilfredshedsfordelingen relativt lavt mellem 11 og 22. Det indikerer, at vurderingen af undervisningsformen samlet set er mere moderat end for flere af de øvrige trivselsparametre, og at der samtidig er en større andel elever, som ikke oplever, at den ikke passer til dem.

I forhold til kønsfordelingen ses der tydelige forskelle. Klasser med overvægt af mænd har den højeste tilfredshedsfordeling og den laveste andel skeptiske, mens klasser med overvægt af kvinder har den laveste andel begejstrede og lavere tilfredshed. Det peger på, at kønssammensætningen på holdniveau hænger sammen med, hvordan undervisningsformen vurderes.

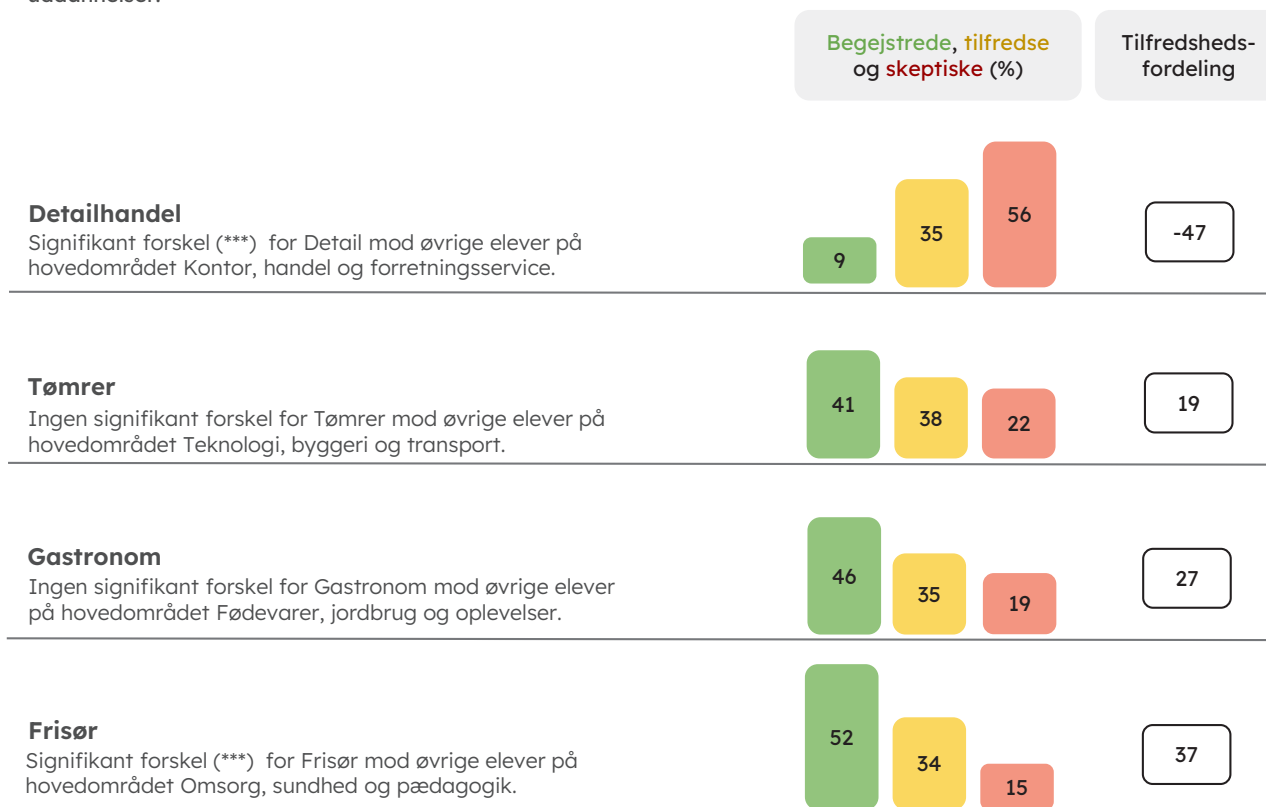
Holdets størrelse viser også variation. Små hold har den højeste tilfredshedsfordeling på 22 og den højeste andel begejstrede. Mellemstore og store hold har lavere scorer på 11 og 12 og har samtidig en højere andel skeptiske elever. Resultatet peger på, at undervisningsformen oftere opleves som passende på mindre hold end på større.

Aldersgennemsnit og løbende frafald varierer derimod mindre. Forskellene mellem grupperne er små, og der ses ikke et tydeligt mønster på tværs af kategorierne.

Samlet set peger tabellen på, at variation i elevernes oplevelse af undervisningsformen især hænger sammen med holdstørrelse og kønsfordeling, mens alder og løbende frafald kun i begrænset omfang ser ud til at være forbundet med forskelle i vurderingen.

Oplevelsen af undervisningsformen fordelt på de fire udvalgte uddannelser

Figur 26. Andel af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ift. oplevelsen af undervisningsformen på fire udvalgte uddannelser.

Figur 26 viser svarfordelingen på spørgsmålet om oplevelsen af undervisningsformen for de fire udvalgte uddannelser: Detailhandel, Tømrer, Gastronom og Frisør. Hvis fordelingen for den enkelte uddannelse er signifikant forskellig fra resten af hovedområdet, er det angivet under uddannelsen.

Også på dette parameter skiller Detailhandel sig markant negativt ud. Kun 9 % af eleverne er begejstrede, mens 56 % er skeptiske. Det giver en tilfredshedsfordeling på -47, hvilket betyder en tydelig overvægt af negative vurderinger. Forskellen er statistisk signifikant i forhold til hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice samlet set, hvor ratioen er -13. Resultatet peger dermed på, at udfordringen med undervisningsformen er særligt udtalt på Detailhandel.

De tre øvrige uddannelser tegner et væsentligt mere positivt billede. Frisør ligger højest med 52 % begejstrede og 15 % skeptiske, svarende til en tilfredshedsfordeling på 37. Forskellen er signifikant sammenlignet med hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik, hvor fordelingen er 22. Det indikerer, at undervisningsformen på Frisør vurderes mere positivt end hovedområdet samlet set.

Gastronom og Tømrer ligger også positivt. På Gastronom er 46 % begejstrede og 19 % skeptiske, og på Tømrer er 41 % begejstrede og 22 % skeptiske. For begge uddannelser er forskellen ikke signifikant i forhold til deres hovedområder, hvilket tyder på, at vurderingen ligger på linje med hovedområdernes generelle niveau.

Opsummering af undervisningsformen

Variabel: Undervisningsform

Gennemsnitlig score: 7,6

Tilfredshedsfordeling: 14

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske og tilfredse tilkendegivelser** - mangler praksisnær undervisning, mere variation, mere struktur, mere ro og støtte til eleverne, forældet materiale
- **Begeistrede tilkendegivelser** - god kobling mellem teori og praksis, engagerede lærere, god klassekultur, relevant undervisning,

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har ikke betydning.
- **Kønsfordeling:** Har betydning. Hold med overvægt af mænd er mere tilfredse med undervisningsformen.
- **Holdstørrelse:** Har betydning. Små hold er mere tilfredse med undervisningsformen.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning.

Udvikling: Positiv udvikling fra 1. halvår til 2. halvår. Undervisningsformen vurderes i gennemsnit højere på GF2 end GF1.

Hovedområdet med højeste vurdering: Omsorg, sundhed og pædagogik (7,8)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (6,9)

Virkelighedsnær undervisning

Parameteret om virkelighedsnær undervisning bruges til at belyse, om eleverne oplever, at undervisningen er relevant i forhold til det arbejde, de skal ud i på læreplads og senere i arbejdslivet. I første halvår 2023 var spørgsmålet formuleret som "Det, jeg lærer i undervisningen, kan jeg bruge i mit kommende arbejdsliv". Fra andet halvår 2023 blev formuleringen justeret til "Det, jeg lærer i undervisningen, kan jeg bruge på en kommende læreplads" for at gøre koblingen til den næste del af uddannelsen mere konkret. Eleverne svarer fortsat på en skala fra 0 til 10. Spørgsmålet stilles kun til elever på GF2.

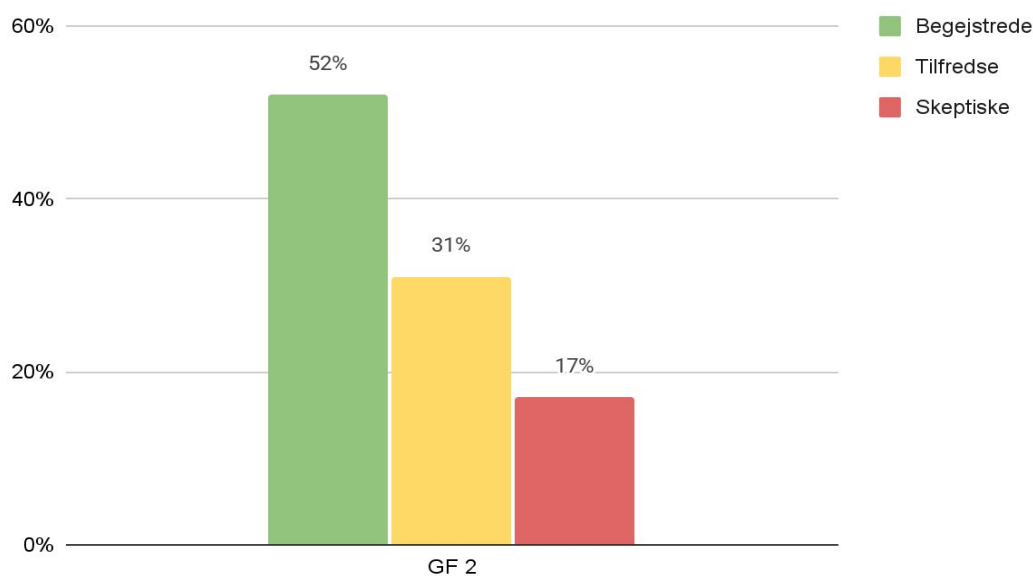
På tværs af de seks halvår ligger gennemsnittet på 8,2. Niveaulet er dermed på linje med flere af de øvrige

centrale trivselsparametre, herunder positive relationer til lærere og vejledere og glæde ved klassen.

Figur 27 viser fordelingen af begejstrede, tilfredse og skeptiske besvarelser på parameteret. Her ligger 52 % af eleverne i den begejstrede kategori og svarer 9 eller 10. Samtidig placerer 31 % sig i den tilfredse med svar 7 eller 8, mens 17 % er skeptiske med svar mellem 0 og 6.

Samlet peger fordelingen på, at de fleste elever oplever undervisningen som relevant og anvendelig i forhold til en kommende læreplads, men at der også er en del elever, der i mindre grad oplever denne kobling.

Figur 27. Fordelingen af elevernes oplevelse af, om undervisningen er virkelighedsnær på GF2, pct.

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: *Det jeg lærer i undervisningen, kan jeg bruge på en kommende læreplads.*
Kilde: Egen tilvirkning

Virkelighedsnær undervisning

Variablen er dannet ud fra det oprindelige spørgsmål "Det jeg lærer i undervisningen kan jeg bruge i mit kommende arbejdsliv", hvor 0 er defineret som "Helt uenig" og 10 som "Helt enig". Fra andet halvår af 2023 og frem er det dog blevet justeret, så spørgsmålet lyder: "Det, jeg lærer i undervisningen, kan jeg bruge på en kommende læreplads", hvor 0 defineret som "Slet ikke" og 10 som "Fuldt ud".

Elever har haft mulighed for at knytte en kommentar til deres svar uanset score.

Variablen fungerer som en af flere forklarende variable, der kan påvirke elevernes generelle trivsel på skolen og deres forventning om at fortsætte uddannelsen.

Kommentaranalyse: Virkelighedsnær undervisning

Selvom spørgsmålet i perioden er omformuleret fra at handle om arbejdsmarkedet til at handle om brugbare kompetencer til lærepladsen, ses der ikke variationer i elevernes uddybende svar. Kommentarerne tyder dermed på, at eleverne i praksis vurderer virkelighedsnær undervisning som det samme, uanset om de tænker på en oplæringsstilling eller et fast job.

Skeptiske og tilfredse elever (0-8): 48 %

“Hvad kunne gøre undervisningen endnu bedre?”

Antal kommentarer: 4.032

Praksis og konkret anvendelse

Et gennemgående tema er, at eleverne lettere kan se relevansen i de praktiske fag end i de mere teoretiske dele af undervisningen. Derfor ønsker eleverne mere tid i den praktiske del af faget, fordi de her oplever at udvikle relevante kompetencer, der er virkelighedsnære i forhold til arbejdsmarkedet. Eleverne efterspørger derfor flere øvelser og mere praktisk træning. For eleverne er virkelighedsnær undervisning i høj grad forbundet med at afprøve og træne konkrete arbejdsgange frem for primært at høre om dem.

Tempo og tid til fordybelse

Mange oplever, at undervisningen til tider går for hurtigt, eller at der er for mange opgaver på for kort tid. Det gør det svært både at nå at tage noter, forstå indholdet og følge med i gennemgangen. Der efterlyses mere tid til opgaver, bedre mulighed for fordybelse og en rytme, hvor man kan nå at lære det grundigt.

Bredde og relevans for egen retning

Nogle elever oplever, at undervisningen er for bred i forhold til deres egen retning. Når de allerede har et klart billede af, hvilket fag de vil ind i, kan dele af den brede introduktion på grundforløbet føles mindre virkelighedsnær, fordi indholdet ikke opleves direkte relevant for deres kommende læreplads. Dette kan også være en forklaring på, at vi ser langt flere skeptiske svar på, om undervisningen er virkelighedsnær blandt GF1-elever, hvor undervisningen typisk er mere grundlæggende og dækker flere beslægtede fagområder.

Struktur og koordinering

Flere kommentarer peger på, at undervisningen kan virke rodet. Flere beskriver skiftende beskeder, uklare forløb og manglende sammenhæng mellem fag eller aktiviteter. Eleverne efterspørger en mere struktureret hverdag, tydelig plan og bedre sammenhæng, så man ikke går i stå.

Fagrelevans

Mange kommentarer peger på et ønske om, at undervisningen i højere grad målrettes de kompetencer og arbejdsgange, eleverne møder i branchen. Det gælder både de uddannelsesspecifikke fag og grundfagene, som nogle elever mener, bør gøres mere erhvervsrettede og tydeligere koblet til konkrete situationer fra faget.

Forældede metoder og udstyr

Flere elever peger på, at metoder, maskiner og udstyr kan opleves som forældede. Når de arbejder med værktøj eller teknikker, der ikke længere anvendes bredt i branchen, mindskes oplevelsen af virkelighedsnær undervisning. Det giver en følelse af, at man træner kompetencer, som senere skal erstattes, når man kommer ud på arbejdsmarkedet. Her udtrykker nogle elever bekymring for, om skolen følger den teknologiske udvikling tilstrækkeligt tæt. Enkelte nuancerer dog dette ved at pege på, at det kan være værdifuldt at kende ældre metoder, hvis det suppleres med nyere praksis.

Uafklaret karrierevej

Kommentarerne viser også, at nogle elever har svært ved at vurdere relevansen, fordi de endnu ikke har en klar retning eller et tydeligt billede af arbejdslivet i faget. Når referencerammen er begrænset, kan det være sværere at se forbindelsen mellem undervisningen og fremtidige arbejdsopgaver, selv når undervisningen i sig selv fungerer.

Begeistrede elever (9-10): 52 %

"Hvad fungerer særligt godt i undervisningen?"

Antal kommentarer: 7.574

Tæt kobling mellem teori og praksis

Den mest gennemgående tendens blandt elevernes kommentarer er oplevelsen af en stærk sammenhæng mellem teori og praksis. Eleverne fremhæver igen og igen, at det, de gennemgår i undervisningen, hurtigt bliver omsat til praktiske opgaver på værkstedet, i køkkenet, i klinikken eller i digitale programmer. Denne umiddelbare anvendelse gør stoffet lettere at forstå og huske, fordi eleverne kan se meningen med det, de lærer. Mange beskriver, at de lærer bedst, når teorien "kommer i hænderne", og at undervisningen derfor opleves som relevant for både læreplads og fremtidigt arbejde.

Learning by doing og aktiv deltagelse

En anden central tendens er, at undervisningen er handlingsorienteret og bygger på "learning by doing". Eleverne sætter pris på, at de ikke sidder stille hele dagen, men er aktive, prøver selv, laver fejl og lærer af dem. Det skaber engagement og motivation, når man selv får ansvar for opgaverne og bliver kastet ud i arbejdet. Flere peger på, at denne undervisningsform adskiller sig positivt fra mere boglig undervisning og gør det nemmere at holde fokus.

Målettet

I mange svar giver eleverne udtryk for, at undervisningen opleves som relevant, målettet og direkte knyttet til deres uddannelse og kommende arbejdsliv. De fremhæver gentagne gange, at det de lærer, kan bruges – enten på værkstedet, i praktikken, på en læreplads eller senere i jobbet. Netop den oplevelse står i kontrast til deres erfaringer fra folkeskolen, som flere indirekte beskriver som præget af "udenadslære", meget bogligt arbejde eller fag, hvor formålet var uklart.

Dygtige og engagerede undervisere

Lærerne spiller en afgørende rolle i elevernes positive oplevelse. Mange kommentarer fremhæver underviserne som fagligt stærke, engagerede og gode til at forklare tingene på flere måder. Eleverne oplever, at lærerne tager sig tid, gentager forklaringer og bruger konkrete eksempler fra virkeligheden og deres egne erhvervs erfaringer. Det skaber tryghed og gør det lettere at stille spørgsmål, også hvis man ikke forstår stoffet første gang.

Frihed under ansvar og individuelt tempo

Eleverne fremhæver også den fleksibilitet, der er i undervisningen. Der er plads til at arbejde i eget tempo, hvor de hurtige kan gå videre, og andre kan bruge mere tid uden at føle sig presset. Frihed under ansvar – fx selvstændigt arbejde, valgmuligheder i opgaver og mulighed for pauser – giver en oplevelse af tillid og voksenbehandling, som mange reagerer positivt på.

Samarbejde og trygt læringsmiljø

Endelig peger mange kommentarer på betydningen af samarbejde og god stemning i klassen. Eleverne oplever, at de hjælper hinanden, sparrer om opgaver og lærer af både lærere og klassekammerater. Den uformelle tone, humor og gensidig respekt bidrager til et trygt læringsmiljø, hvor det er okay at lave fejl og stille spørgsmål. Det styrker både fagligheden og trivselen i undervisningen.

Hovedområder

Tabel 21. Gennemsnitlig score og tilfredshedsfordeling for elevernes oplevelse af, om undervisningen er virkelighedsnær fordelt på hovedområder

Kontor, handel og forretningservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
gns. 7,1 tilfredshedsfordeling -2	gns. 8,3 tilfredshedsfordeling 40	gns. 8,3 tilfredshedsfordeling 41	gns. 9,0 tilfredshedsfordeling 66

Anm.: n = 55.526 besvarelser. Spørgsmål: *Det jeg lærer i undervisningen, kan jeg bruge på en kommende læreplads.*
Kilde: Egen tilvirkning

Der er signifikant forskel på gennemsnittet i den vurderede virkelighedsnærhed af undervisningen, alt efter hvilket hovedområde der er tale om. I forhold til, om undervisningen er virkelighedsnær, ser vi, at hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik scorer højest på både gennemsnit og tilfredshedsfordeling. Herefter optræder Fødevarer, jordbrug og oplevelser og Teknologi, byggeri og transport, der også har stor overvægt af elever, som er positivt stemt over for, om undervisningen er virkelighedsnær. Dermed lægger disse tre hovedområder stor afstand til Kontor, handel og forretningservice, som med en negativ tilfredshedsfordeling er mest udfordret på elevernes oplevelse af virkelighedsnær undervisning.

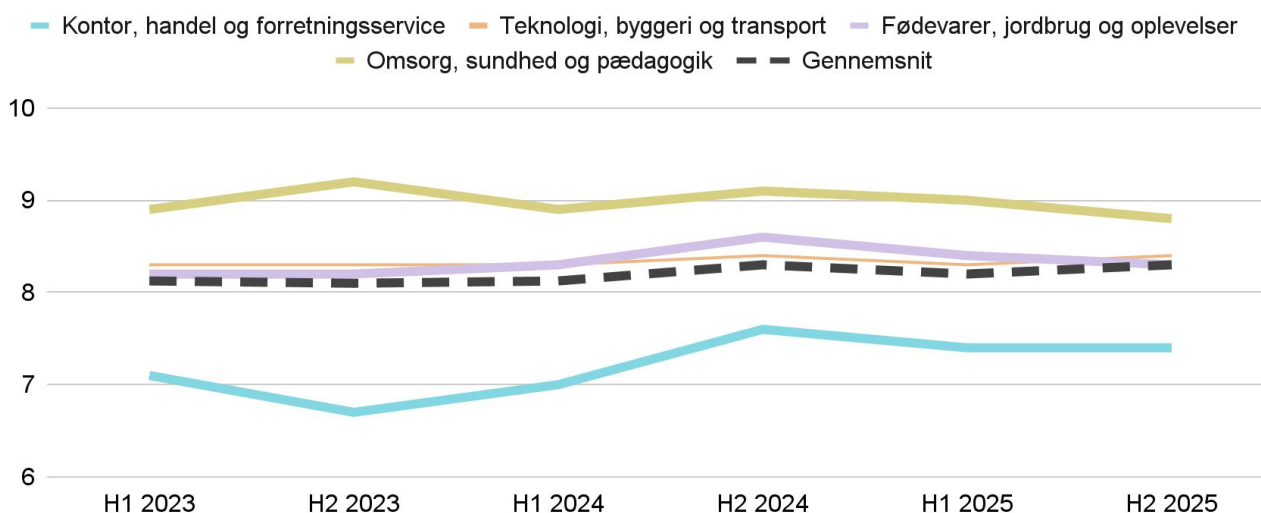
Som det også sås i den overordnede udvikling i dette parameter i løbet af de seks halvår, er oplevelsen af, om

undervisningen er virkelighedsnær, forholdsvis stabil over tid, når der ses på det generelle gennemsnit.

Omsorg, sundhed og pædagogik er det hovedområde, som generelt har den højeste gennemsnitlige score. Der er mindre udsving i gennemsnittets udvikling men det holder sig mellem 8,9 og 9,2. Inden for hovedområderne Teknologi, byggeri og transport og Fødevarer, jordbrug og oplevelser er udviklingen i gennemsnittene meget ens med mindre udsving.

Hos hovedområdet Kontor, handel og forretningservice, som gennemsnitligt ligger lavere end de øvrige hovedområder, ses et fald mellem første og andet halvår af 2023, hvorefter gennemsnittet har en opadgående tendens indtil andet halvår af 2024. Derefter ligger gennemsnittet stabilt på 7,4.

Figur 28. Den gennemsnitlige oplevelse af, om undervisningen er virkelighedsnær pr. halvår fordelt på de fire hovedområder, 2023-2025

Anm.: n = 22.432 besvarelser. Spørgsmål: *Det jeg lærer i undervisningen kan jeg bruge på en kommende læreplads.* Skalaen går fra 0 til 10, hvor 0-6 angiver "skeptiske", 7-8 "tilfredse" og 9-10 "begejstrede" elever.
Kilde: Egen tilvirkning

Betydningen af holdkarakteristika for oplevelsen virkelighedsnær undervisning

Tabel 22. Tilfredshedsfordeling for oplevelsen af virkelighedsnær undervisning på baggrund af studieadministrative data.

Virkelighedsnær undervisning	Begeistrede (%)	Tilfredse (%)	Skeptiske (%)	Tilfredshedsfordeling (ratio)
Aldersgennemsnit				
Under 18 år	53	31	16	37
18 - 24 år	51	31	18	33
25 år eller derover	50	31	19	31
Kønsfordelingen i klassen***				
Overvægt af kvinder	47	32	22	25
Ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder	52	31	17	35
Overvægt af mænd	55	30	15	40
Holdets størrelse***				
Lille hold (0-16 elever)	56	29	16	40
Mellem hold (17-35 elever)	49	32	19	30
Stort hold (36+ elever)	50	32	18	32
Løbende frafald***				
Laveste tredjedel (0 %)	52	31	17	35
Midterste tredjedel (2 %)	48	32	19	29
Øverste tredjedel (16 %)	53	30	17	36

Anm.: n = 35.409 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 22 viser, hvordan holdkarakteristika hænger sammen med elevernes oplevelse af virkelighedsnær undervisning.

Kønsfordelingen i klassen har betydning idet klasser med overvægt af mænd har den højeste tilfredshedsfordeling på 40 og den laveste andel skeptiske 15 %, mens klasser med overvægt af kvinder har den laveste score på 25 og den højeste andel skeptiske med 22 %.

Holdets størrelse viser også forskelle. Små hold har den højeste tilfredshedsfordeling (40) og den højeste andel begejstrede (56 %). Mellemstore hold har den laveste score (30) og den højeste andel skeptiske (19 %), mens store hold ligger midt imellem (32). Resultaterne peger på, at mindre hold i højere grad understøtter oplevelsen af virkelighedsnær undervisning.

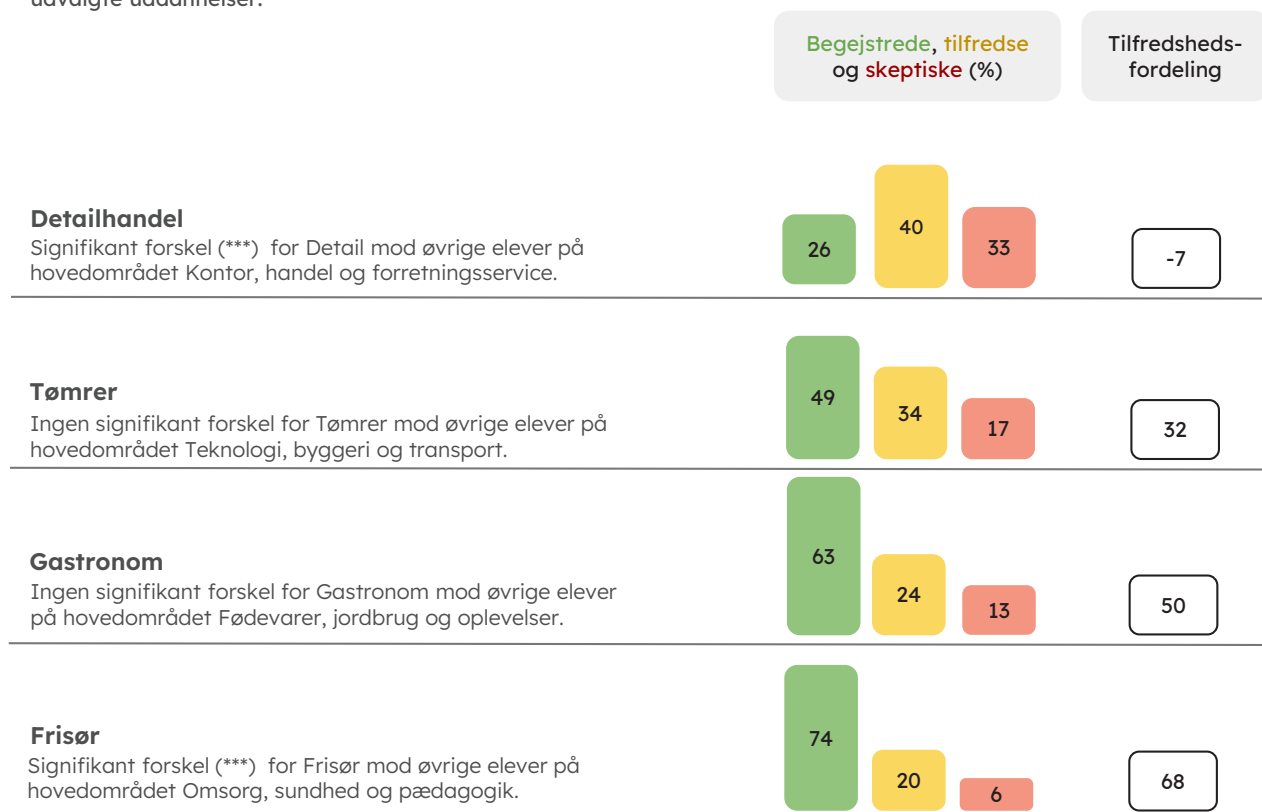
I forhold til løbende frafald ses der en mindre variation. Klasser som ligger i kategorierne laveste og øverste tredjedel af løbende frafald har de højeste tilfredshedsfordelinger på hhv. 35 og 36 sammenlignet med den midterste tredjedel på 29. Det er også den midterste tredjedel, som har færrest begejstrede (48 %).

Aldersgennemsnittet viser en svag faldende tendens i tilfredshedsfordelingen med stigende alder. Det peger på, at de yngste elever i lidt højere grad oplever undervisningen som virkelighedsnær.

Samlet set viser analysen, at særligt køn og holdstørrelse hænger sammen med variationer i elevernes oplevelse af virkelighedsnær undervisning, mens alder og løbende frafald spiller en mindre rolle.

Oplevelsen af virkelighedsnær undervisning fordelt på de fire udvalgte uddannelser

Figur 29. Andel af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ift. oplevelsen af virkelighedsnær undervisning på fire udvalgte uddannelser.

Figur 29 viser svarfordelingen på spørgsmålet om oplevelsen af virkelighedsnær undervisning for de fire udvalgte uddannelser: Detailhandel, Tømrer, Gastronom og Frisør. Hvis fordelingen for den enkelte uddannelse er signifikant forskellig fra resten af hovedområdet, er det angivet under uddannelsen.

Overordnet vurderes virkelighedsnær undervisning meget positivt på tre af de fire uddannelser. Frisør skiller sig mest markant ud med hele 74 % begejstrede og kun 6 % skeptiske. Det giver en meget høj tilfredshedsfordeling på 68, hvilket indikerer en stærk overvægt af meget positive vurderinger. Forskellen er statistisk signifikant sammenlignet med det samlede hovedområde Omsorg, sundhed og pædagogik, hvilket peger på, at Frisør i særlig grad lykkes med at koble undervisningen til praksis.

Gastronom ligger også meget højt med 63 % begejstrede og 13 % skeptiske og dermed en tilfredshedsfordeling på 50. Tømreruddannelsen følger samme positive mønster med 49 % begejstrede og 17 % skeptiske, svarende til en tilfredshedsfordeling på 32. Uddannelserne er ikke signifikant forskellige fra deres hovedområder, hvilket betyder, at de ligger på niveau med den samlede vurdering for deres hovedområder.

Detailhandel adskiller sig igen fra de øvrige uddannelser. Her er 26 % begejstrede, mens 33 % er skeptiske, hvilket giver en negativ tilfredshedsfordeling på -7. Forskellen er statistisk signifikant i forhold til hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice. Den samlede tilfredshedsfordeling for hovedområdet er en smule højere med en værdi på -2. Selvom 40 % angiver at være tilfredse, peger den negative tilfredshedsfordeling på, at der samlet set er flere stærkt negative end stærkt positive vurderinger.

Opsummering af den virkelighedsnære undervisning

Variabel: Virkelighedsnær undervisning

Gennemsnitlig score: 8,2

Tilfredshedsfordeling: 35

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske og tilfredse tilkendegiver** - mere praksis, for højt tempo, mere struktur, forældede metoder og udstyr, uddannelsens bredde, uafklaret karrierevej
- **Begejstrede tilkendegivelser** - virkelighedsnære eksempler, målrettet uddannelse, tydeligt formål, kobling mellem teori og praksis, trygt læringsmiljø

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har lille betydning. Hold med højt aldersgennemsnit er mere begejstrede for undervisningens virkelighedsnærhed.
- **Kønsfordeling:** Har markant betydning. Hold med overvægt af mænd er mere begejstrede for undervisningens virkelighedsnærhed.
- **Holdstørrelse:** Har betydning. Små hold er mere begejstrede for undervisningens virkelighedsnærhed.
- **Løbende frafald:** Ikke betydning, kun lille variation.

Udvikling: Udviklingen er generelt stabil. Der ses en nedadgående tendens fra første til sidste måling inden for hvert halvår.

Hovedområdet med højeste vurdering: Omsorg, sundhed og pædagogik (9,0)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,1)

Ro i maven til prøver

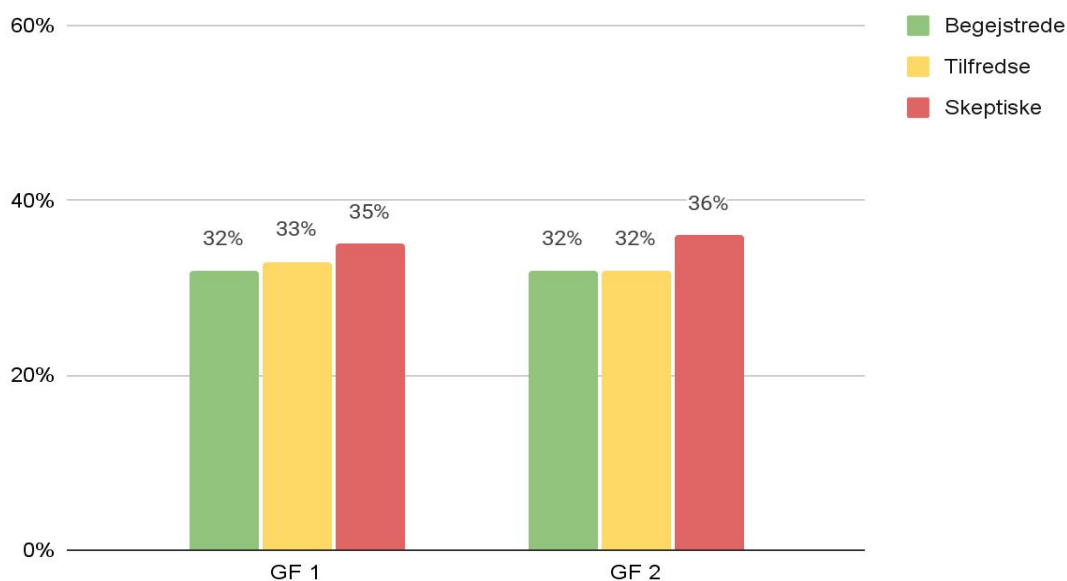
For at måle på, hvorvidt eleverne føler sig klar til de prøver, der kommer på uddannelsen, svarer eleverne på spørgsmålet "Jeg har ro i maven ift. de kommende prøver", hvor 0 betyder "Slet ikke", og 10 betyder "Fuldt ud". For eleverne på GF 1 er dette spørgsmål kun stillet i den sidste måling for det pågældende halvår. Eleverne på grundforløbets anden del har svaret på det både i den 4. og den 5. måling.

Samlet over de tre halvår opnår denne variabel et gennemsnit på 6,9 og er således den variabel, som opnår det laveste gennemsnit. Blandt alle eleverne svarer 32 % mellem 9 og 10, 32 % svarer mellem 0-6, og 36 % placerer

sig i den passive kategori. Eleverne er således forholdsvis jævnt fordelt i de tre kategorier med en lille overvægt til skeptiske svar. Sorteres svarene ud på de enkelte svarmuligheder, ses det, at 5 % af eleverne svarer 0 eller 1 og derfor er dem, der befinder sig i den mest kritiske situation i forhold til tanker om fremtidige prøver. Derudover er der 20 %, som svarer 5 eller 6, hvilket indikerer, at en god del af eleverne ligger i den højere ende af den passive tilkendegivelse.

I Figur 30 ses det, at der ikke store forskelle mellem GF1 og GF2 i forhold til ro i maven til prøver.

Figur 30. Fordelingen af elevernes oplevelse af ro i maven til prøver på GF1 og GF2, pct.

Anm.: n = 16.471 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg har ro i maven ift. de kommende prøver.*
Kilde: *Egen tilvirkning*

Ro i maven til prøver

Variablen er dannet ud fra spørgsmålet "Jeg har ro i maven ift. de kommende prøver", hvor 0 er defineret som "Slet ikke" og 10 som "Fuldt ud".

Elever, som har svaret mellem 0 og 6, har haft mulighed for at knytte en kommentar til deres svar.

Variablen fungerer som supplement til de øvrige variable. Den inddrages ikke i de grundlæggende sammenhængsmodeller, da spørgsmålet kun er besvaret på et udsnit af målingerne og derfor ville reducere modellerne unødigt.

Kommentaranalyse: Ro i maven til prøver

De elever, som har svaret mellem 0 og 6 på spørgsmålet, har haft mulighed for at uddybe, hvorfor de har denne oplevelse. Da spørgsmålet kun er stillet i måling 4 og 5 til elever på GF2 og i sidste måling til eleverne på GF1, er det derfor et spørgsmål, som tidsmæssigt er relevant, da de går eksamenstiden i møde på besvarestidspunktet.

Svar mellem 0 og 6: 24 %

"Kan du uddybe, hvorfor du ikke har ro i maven?"

Antal kommentarer: 5.109

Eksamensangst og præstationspres

En anden meget markant tendens er eksamensrelateret uro. En stor del af kommentarerne handler direkte om nervøsitet, angst og stress forbundet med prøver og eksamener. Eleverne beskriver frygt for at dumpe, for ikke at være god nok eller for at gå i sort under pres. For nogle er eksamensangst noget, de har oplevet gennem hele deres skolegang, og som automatisk aktiveres, når der er prøver. Flere giver også udtryk for, at de har svært ved at blive bedømt på præstationer udført under tidspres, hvilket forstærker følelsen af uretfærdighed og manglende ro.

Usikkerhed på bedømmelseskriterier

Mange elever oplever, at det er uklart, hvad de konkret skal kunne til prøverne. Kommentarerne peger på manglende information om pensum, prøveformer og vurderingskriterier. Flere beskriver, at lærere ikke altid er enige, eller at beskeder ændrer sig tæt på eksamen, hvilket skaber forvirring og usikkerhed. Når elever ikke ved, hvad de skal forberede sig på, eller føler, at varslingen er for kort, øges oplevelsen af stress og manglende kontrol betydeligt.

Følelse af ikke at være fagligt klar

En gennemgående forklaring på manglende ro i maven er oplevelsen af ikke at have lært nok. Elever nævner, at de føler sig fagligt bagefter, ikke har forstået undervisningen tilstrækkeligt eller mangler grundlæggende kompetencer – især i boglige fag som matematik, dansk og fysik. For nogle hænger dette sammen med tidligere skoleoplevelser, diagnoser eller sproglige udfordringer. Når elever tvivler på egne evner og faglige niveau, bliver kommende prøver og uddannelsesvalg en stor mental belastning.

Stressende situation

En stor del af eleverne lægger også vægt på, at de finder det meget stressende at skulle bevise sit værd på relativt kort tid. Det vækker en præstationsangst i dem at vide, at deres formuleringer, fremtoning eller dialogen til eksamen kan blive meget afgørende for, hvordan de bliver bedømt og dermed hvilken karakter, de står med til sidst. Flere frygter for deres egen reaktion, hvor de er bange for at gå i stå eller fejle, fordi de er under pres. Flere af disse elever forklarer også, at det er en generel tendens, de har, at præstere dårligere under pres, end de gør til dagligt i undervisningen. Heri ligger også pointen om, at det kan virke meget tilfældigt, om man er "heldig" på dagen, og hvordan stemningen og forløbet er til eksamen, hvor der er meget begrænset fejlmargen.

Usikkerhed om læreplads og fremtid

En anden tydelig tendens i kommentarerne er usikkerheden omkring læreplads. Mange elever giver udtryk for, at de har sendt mange ansøgninger uden at få svar eller kun modtaget afslag. Manglen på konkrete aftaler skaber en følelse af at stå "uden noget", når grundforløbet slutter. For flere forstærkes uroen af oplevelsen af hård konkurrence, geografiske begrænsninger eller oplevet forskelsbehandling. Når fremtiden opleves som uafklaret og afhængig af faktorer, de ikke selv har kontrol over, bliver det svært for eleverne at finde ro i maven.

Uro skabt af undervisningsform og rammer

Flere kommentarer peger på, at undervisningen og organiseringen bidrager til uroen. Elever nævner manglende forberedelse hos lærere, mange vikarer, spildtid i undervisningen og utilstrækkelig hjælp til opgaver. Nogle oplever også, at der er for mange store opgaver på én gang, hvilket gør det svært at overskue kravene. Denne oplevelse af manglende struktur og støtte forstærker følelsen af at stå alene med ansvaret.

Hovedområder

Tabel 23. Gennemsnitlig score og tilfredshedsfordeling for elevernes oplevelse af ro i maven til prøver fordelt på hovedområder

Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
gns. 6,1 tilfredshedsfordeling -27	gns. 7,1 tilfredshedsfordeling 1	gns. 6,7 tilfredshedsfordeling -11	gns. 6,6 tilfredshedsfordeling -16

Anm.: n = 16.471 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg har ro i maven ift. de kommende prøver.*
Kilde: Egen tilvirkning

Der er signifikant forskel både i forhold til den gennemsnitlige oplevelse af ro i maven til prøver og i fordelingen mellem begejstrede og skeptiske, alt efter hvilket hovedområde der er tale om. Generelt er den laveste grad af ro i maven inden for Kontor, handel og forretningsservice, mens elever inden for Teknologi, byggeri og transport i højeste grad oplever en ro omkring prøverne. For tre ud af fire hovedområder gælder det, at der er flere skeptiske besvarelser end begejstrede. Samlet set ses det i besvarelserne, at 9 % af eleverne svarer mellem 0 og 2 på, at de har ro i maven. Det er således en relativt stor andel af eleverne, som oplever stor nervøsitet omkring de prøver, de står overfor.

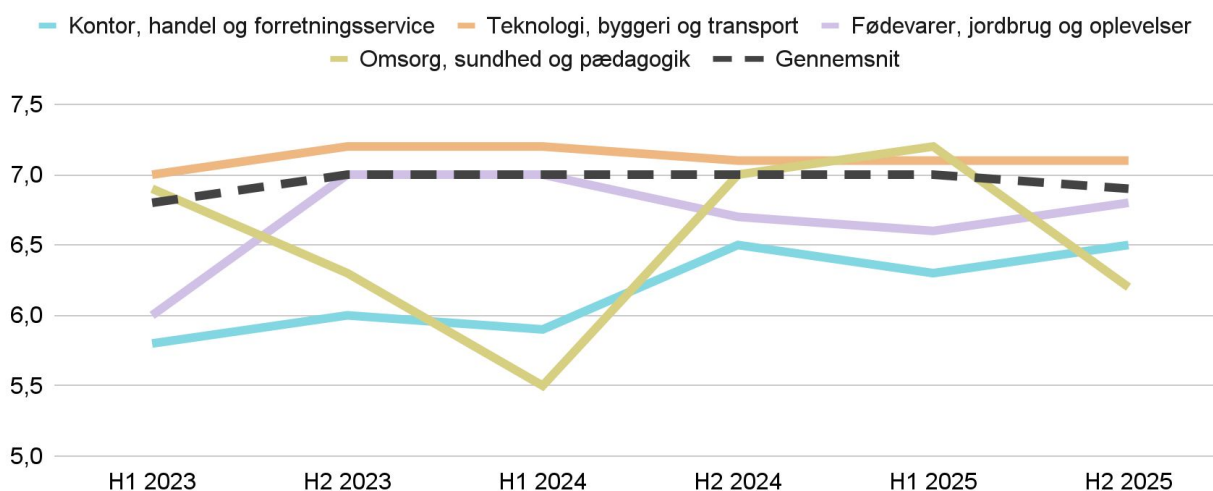
Når der ses nærmere på udviklingen i det samlede gennemsnit på tværs af hovedområder, ses der en en forholdsvis stabil udvikling på parameteret.

Kontor, handel og forretningsservice ligger generelt lavest i gennemsnit, mens gennemsnittet for Omsorg, sundhed og pædagogik udvikler sig med store udsving. Fra at have et gennemsnit på 6,9 i første halvår af 2023 falder gennemsnittet ned til 5,5 i 2024, hvorefter det stiger igen til 7,2 og igen falder i det sidste halvår.

Hovedområdet Teknologi, byggeri og transport har i alle målinger, bortset fra første halvår af 2025, haft det højeste gennemsnit i forhold til elevernes ro i maven omkring prøverne.

Ses der derimod på gennemsnittet inden for Fødevarer, jordbrug og oplevelser, skete der en noget større stigning fra 6,1 til 7,1 mellem de to halvår af 2023. Derefter er gennemsnittet faldet en smule og ligget forholdsvis stabil på værdier mellem 6,6 og 7,0.

Figur 31. Den gennemsnitlige oplevelse af ro i maven til prøver pr. halvår fordelt på de fire hovedområder, 2023-2025

Anm.: n = 16.471 besvarelser. Spørgsmål: *Jeg har ro i maven ift. de kommende prøver.*
Kilde: Egen tilvirkning

Hvad påvirker ro i maven til prøver?

Tabel 24 viser resultaterne fra logistiske regressionsanalyser, der måler sandsynligheden for at have ro i maven til prøver for hvert hovedområde. Resultaterne viser tydeligt, at sandsynligheden for at have ro i maven til prøver er forskellig for hvert hovedområde. Sandsynligheden for at svare mellem mellem 9 og 10 på,

om man har ro i maven til prøver, er 49 % mindre, hvis man går på hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice sammenlignet med de øvrige. Derimod er sandsynligheden 66 % højere, hvis man går på hovedområdet Teknologi, byggeri og transport.

Tabel 24. Sandsynligheden for at svare højt på at have ro i maven til prøver fordelt på hovedområder, pct.

	Andel der svarer 9-10	Kontor	Fødevarer	Teknologi	Omsorg
Påvirkning af sandsynlighed for "ro i maven til prøver" (svar mellem 9-10)	32 %	↓ 49 %***	↓ 11 %	↑ 66 %***	↓ 32 %***

Anm.: n = 16.471 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Hvad giver ro i maven?

I Tabel 25 ses de forklarende variables påvirkning på, hvorvidt eleverne oplever ro i maven til prøver. Resultaterne stammer fra en multipel lineær regression og fra en multipel logistisk regression. Trivsels- og forventningsvariablerne indgår ikke i disse modeller, da disse betragtes som afhængige variable.

Den lineære regression er foretaget med variabelen "ro i maven" som afhængig variabel med den oprindelige varians med svarmuligheder fra 0-10. Her ses ændringen i scoren på "ro i maven" for hver gang, pågældende variabel stiger med 1, forudsat at alle øvrige faktorer er konstante. I den logistiske model er "ro i maven" opdelt i to kategorier, hvor svar mellem 0-8 ses i forhold til svar

mellem 9-10. I denne model er det derfor forandringen i sandsynligheden for, at en elev i høj grad har ro i maven, for hver gang pågældende variabel stiger med 1, forudsat at alle øvrige faktorer er konstante.

Begge modeller viser, at der er positiv sammenhæng mellem de forklarende variable og at have ro i maven til prøver. I begge modeller ses det, at særligt undervisningsformen har stor påvirkning. Forklaringsgraden afspejler, hvor meget af variationen i variabelen "ro i maven" parametrene tilsammen forklarer. Med forklaringsgrader på 25 % og 13 % tyder det således på, at der er flere faktorer på spil, som kan give eleverne ro i maven, end de målte parametre.

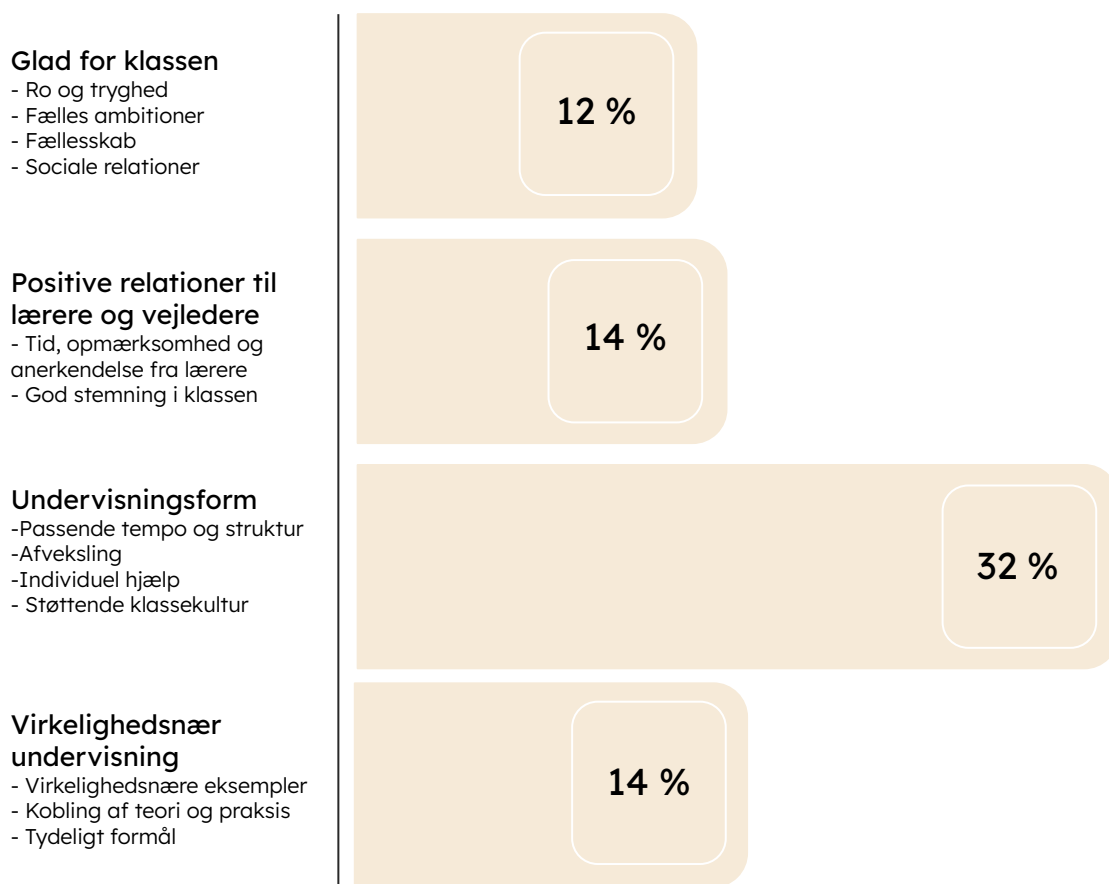
Tabel 25. Effekten af trivselsparametre på elevernes oplevelse af ro i maven til prøver

Ro i maven til prøver	Lineær regression: Hældningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
		Reference (svar mellem 0-8)
Glad for klassen	0.13***	↑ 12 %***
Relation til lærer	0.16***	↑ 14 %***
Undervisningsform	0.33***	↑ 32 %***
Virkelighedsnær undervisning	0.13***	↑ 14 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	25 %	13 %

Anm.: n = 16.471 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Hvad giver ro i maven?

Figur 32. Effekten af trivselsparametre på elevernes ro i maven op til prøver, pct.

Anm.: n = 16.471 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning

Figur 32 er en visualisering af resultaterne fra den multiple logistiske regressionsanalyse af de forklarende variables påvirkning på, hvorvidt eleverne oplever ro i maven til prøver. Når scoren stiger på en af de fire variable, bliver sandsynligheden for at have ro i maven til prøver højere. Mest tydeligt ses dette ved variabelen Undervisningsform, hvor sandsynligheden for ro i maven stiger 32 %, hver gang scoren stiger med en på denne variabel.

Modellen viser dermed, at det med fordel kan være undervisningsformen, der fokuseres på i arbejdet med at skabe mest muligt ro i maven til prøver. At være glad for sin klasse, have positive relationer til lærere og vejledere og opleve undervisningen som virkelighedsnær er også understøttende, men viser sig ikke at have samme effekt som undervisningsformen. For hver af de forklarende parametre er der indsat fokusområder fra kommentaranalysen på elevernes udsagn.

Da spørgsmålet om ro i maven kun stilles til eleverne i de målinger, som tidsmæssigt ligger nær prøveperioder, inddrages den ikke som variabel i forklaringsmodellerne på trivsel og tilknytning sammen med de øvrige forklarende variable. Det skyldes, at inddragelsen ville reducere datagrundlaget væsentligt.

Betydningen af denne variabel er derfor evalueret for sig selv i to enkeltstående logistiske regressionsanalyser, som evaluerer på sammenhængen mellem at have ro i maven (svar mellem 0 og 10) og henholdsvis glæden ved skolen og forventning om at fortsætte. Det tyder på, at det at have ro i maven til prøver er værd at arbejde med, da det ses at have en positiv afsmitning på både glæden for skolen (generel trivsel) og forventning om at fortsætte (tilknytning).

Glad for skolen

31 % større sandsynlighed

Udregnet ved hjælp af logistisk regressionsanalyse.

Motivation for at fortsætte

20 % større sandsynlighed

Udregnet ved hjælp af logistisk regressionsanalyse.

Betydningen af holdkarakteristika for ro i maven til prøver

Tabel 26. Tilfredshedsfordeling for oplevelsen af at have ro i maven op til prøver på baggrund af studieadministrative data.

Trivsel (glæde ved skolen)	Begejstrede (%)	Tilfredse (%)	Skeptiske (%)	Tilfredshedsfordeling (ratio)
Aldersgennemsnit				
Under 18 år	32	34	34	-2
18 - 24 år	32	32	36	-4
25 år eller derover	31	32	37	-6
Kønsfordelingen i klassen***				
Overvægt af kvinder	24	32	44	-20
Ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder	34	32	35	-1
Overvægt af mænd	37	34	29	8
Holdets størrelse*				
Lille hold (0-16 elever)	34	32	34	0
Mellem hold (17-35 elever)	32	33	36	-4
Stort hold (36+ elever)	31	33	36	-5
Løbende frafald				
Laveste tredjedel (0 %)	35	31	35	0
Midterste tredjedel (2 %)	31	32	37	-6
Øverste tredjedel (16 %)	35	33	32	3

Anm.: n = 35.409 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 26 viser, hvordan holdkarakteristika hænger sammen med elevernes oplevelse af at have ro i maven op til prøver. Overordnet ligger tilfredshedsfordelingen (ratio) omkring nul eller negativt i de fleste grupper, hvilket indikerer, at andelen af skeptiske elever generelt er lige så stor som eller større end andelen af begejstrede.

Kønsfordelingen i klassen viser de mest markante forskelle. Klasser med flest kvinder har en tydeligt negativ tilfredshedsfordeling på -20 og den højeste andel skeptiske elever med 44 %. Klasser med ligelig fordeling af mænd og kvinder ligger tæt på balance med en tilfredshedsfordeling på -1, mens klasser med overvægt af mænd har en positiv tilfredshedsfordeling på 8 og den laveste andel skeptiske med 29 %. Særligt kvinderne udviser bekymringer omkring prøver, hvilket kan være årsagen til denne variation.

Aldersgennemsnittet viser en svag negativ tendens med stigende alder.

Derudover viser holdets størrelse mindre, men synlige forskelle, hvor små hold ligger i balance med en tilfredshedsfordeling 0, mens mellemstore og store hold har negative scorere.

Frafaldsniveauet viser en tilfredshedsfordeling, som er størst hos de klasser med lavest eller mest løbende frafald, hvor det er den midterste gruppe som har den laveste tilfredshedsfordeling. Dette afspejles også i, at den midterste tredjedel af løbende frafald har færrest begejstrede.

Ro i maven op til prøver fordelt på de fire udvalgte uddannelser

Figur 33. Andel af begejstrede, tilfredse og skeptiske elever ift. ro i maven op til prøver på fire udvalgte uddannelser.

Figur 33 viser svarfordelingen på spørgsmålet om ro i maven op til prøver for de fire udvalgte uddannelser: Detailhandel, Tømrer, Gastronom og Frisør. Hvis fordelingen for den enkelte uddannelse er signifikant forskellig fra resten af hovedområdet, er det angivet under uddannelsen.

Detailhandel skiller sig også markant negativt ud på dette parameter. Kun 14 % angiver, at de i høj grad oplever ro i maven, mens hele 61 % er skeptiske. Med en tilfredshedsfordeling på -47 er der en meget stor overvægt af negative vurderinger. Forskellen er statistisk signifikant i forhold til hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice. Den samlede tilfredshedsfordeling for hovedområdet er -27. At tilfredshedsfordelingen for Detailhandel er endnu lavere, understreger, at udfordringen er særlig udtalt på denne uddannelse. Tallene peger på en betydelig usikkerhed omkring prøver blandt eleverne.

Tømrer fremstår som den mest robuste uddannelse på dette parameter. 38 % er begejstrede, og 30 % er skeptiske, hvilket giver en positiv tilfredshedsfordeling på 8. Dermed er det den eneste uddannelse med en samlet positiv overvægt af begejstrede.

Gastronom ligger tættere på balancepunktet med 30 % begejstrede og 35 % skeptiske og dermed en tilfredshedsfordeling på -5. Frisør har 28 % begejstrede og 38 % skeptiske, svarende til en tilfredshedsfordeling på -10. For begge uddannelser er der ingen signifikant forskel fra deres hovedområder. Der er en svag overvægt af negative vurderinger hvilket indikerer, at en betydelig del af eleverne oplever usikkerhed eller pres i forbindelse med prøver.

Samlet viser figuren, at oplevelsen af ro op til prøver generelt er mere udfordret end de øvrige temaer. Selv på uddannelser med stærke resultater på undervisning og virkelighedsnærhed er der relativt mange skeptiske. Særligt Detailhandel fremstår som et indsatsområde, men også på de øvrige uddannelser er der potentiale for at styrke elevernes oplevelse af ro i maven op til prøver.

Opsummering af ro i maven til prøver

Variabel: Ro i maven til prøver

Gennemsnitlig score: 6,9

Tilfredshedsfordeling: -4

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske tilkendegivelser** - ikke fagligt klar, usikkerhed om bedømmelseskriterier, uro, stressende situation

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har ikke betydning.
- **Kønsfordeling:** Stor betydning. Hold med overvægt af kvinder har markant mindre ro i maven til prøver.
- **Holdstørrelse:** Mindre betydning. Elever på små hold har mere ro i maven til prøver.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning.

Udvikling: Stabil udvikling.

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport (7,1)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (6,1)

Effekter af udvalgte aktiviteter

Hvilke konkrete aktiviteter kan øge elevers trivsel og gennemførelse?

Introduktion til aktiviteterne

I løbet af PSB-projektet har de deltagende skoler udviklet og afprøvet en række forskellige aktiviteter. Aktiviteterne har typisk haft til formål at øge den faglige, sociale og/eller personlige trivsel for eleverne. Flere af aktiviteterne er igangsat på baggrund af de tendenser der løbende er identificeret i mikromålingerne og har været afviklet på tværs af flere skoler og uddannelsesretninger.

Vi har nu en unik mulighed for at koble tre datakilder for at se, om aktiviteterne faktisk har virket. Der er ført log over alle hold og tidspunkter for afvikling af aktiviteterne. Dermed kan vi isolere de hold, som har deltaget en aktivitet fra det øvrige datasæt og sammenligne udviklingen i elevernes score i mikromålingerne og frafaldet på det enkelte hold.

Der er udvalgt i alt 8 aktiviteter og Tabel 27 viser antallet af elever, der har deltaget i de udvalgte aktiviteter i perioden 2023–2025. Kun aktiviteter, som har kunne kobles til et hold med tilgængelige mikromålingsdata, er inkluderet i opgørelsen. Aktiviteter, hvor det ikke har været muligt at foretage denne kobling, indgår derfor ikke i undersøgelsen og udgør omkring en femtedel af de afholdte aktiviteter i perioden.

Aktiviteterne er listet i rækkefølgen, hvor der ses den største effekt på de tre trivselsparametre: glad for klassen, glad for skolen og forventer at fortsætte.

Deltagelsen varierer betydeligt mellem aktiviteterne. De største elevtal ses i Godt i gang på GF2 (5.236 elever), Udvikling af lærerroller og metoder (3.715 elever) og Godt i gang på GF1 (2.320 elever). Preboarding har ligeledes haft relativt mange deltagere (1.560 elever). De øvrige aktiviteter omfatter færre elever, herunder Elevdrevne fællesskaber på GF1 (553 elever), Inklusion gennem metodevariation (152 elever), Digital trivsel på GF1 (80 elever) og Trivselspiloter (36 elever).

I de følgende afsnit analyseres effekterne af de enkelte aktiviteter særskilt. Analysen fokuserer særligt på aktiviteterens betydning for elevernes skoleglæde og deres forventning om at fortsætte på uddannelsen. Derudover undersøges det, hvilke skoler der har haft størst succes med aktiviteterne, samt hvilke elevgrupper der i særlig grad ser ud til at have gavn af indsatserne.

Tabel 27. Antal elever deltaget på aktiviteter

	Antal elever som har deltaget på aktiviteter i perioden 2023-2025	Effekten af aktiviteterne på centrale trivselsparametre
Trivselspiloter	36	3,1
Preboarding	1.560	1,4
Udvikling af lærerroller og metoder	3.715	0,8
Godt i gang på GF2	5.236	0,6
Elevdrevne fællesskaber på GF1	553	0,1
Inklusion i gennem metodevariation	152	0,1
Godt i gang på GF1	2.320	0,0
Digital trivsel på GF1	80	-0,6

Anm.: n = 13.652 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning.

Aktivitetsbeskrivelse: Trivselspiloter

Målgruppe: Elever i overgangen fra GF1 til GF2

Tidspunkt: I slutningen af GF1 og ved opstart på GF2

Kort: Aktiviteten handler om at etablere et ung-til-ung-korps, hvor ældre elever fungerer som trivselspiloter for yngre elever i overgangen fra GF1 til GF2. Indsatsen kombinerer adgang til støttepersoner, sociale trivselsaktiviteter og en mere tilgængelig vej ind til hjælp og vejledning.

Formål

Formålet er at mindske frafald i overgangen fra GF1 til GF2 ved at styrke elevernes faglige og sociale trivsel. Aktiviteten skal gøre det lettere for eleverne at søge hjælp, føle sig støttet og opleve større tilknytning til skolen i en sårbar overgang.

Trivselsarenaer

- ✓ Generel trivsel
- ✓ Social trivsel
- ✓ Personlig trivsel

Aktiviteter og ressourcer

- Udvælgelse og oplæring af ældre elever som trivselspiloter
- Træningsforløb for trivselspiloter i den gode samtale, mental sundhed og kommunikation
- Tid til sociale fælles aktiviteter i pauser og op til ferier
- Adgang til en digital løsning, hvor elever kan finde trivselspiloter, vejledere og støtteligheder
- Koordinering mellem undervisere, vejledere og trivselspiloter om støtte til elever i overgangen

Udførelse

Aktiviteten gennemføres ved, at skolen etablerer et korps af trivselspiloter blandt ældre elever, som kan tilbyde støtte og sparring til yngre elever. Samtidig afholdes sociale aktiviteter, der kan styrke fællesskab og relationer i overgangsperioden. Derudover udvikles en digital adgangsvej, hvor eleverne nemt kan få overblik over, hvem de kan kontakte, og hvilke trivselsaktiviteter og støtteligheder der findes. Trivselspiloterne forberedes gennem et træningsforløb, så de er rustet til at møde andre elever på en tryk og relevant måde.

Hvem hjælper aktiviteten?

Aktiviteten er relevant for alle elever i overgangen fra GF1 til GF2, men kan især være en hjælp for elever, der er usikre på det nye forløb, har svært ved at række ud til voksne, eller har brug for stærkere social tilknytning i opstartsfasen. Den kan også være særlig relevant for elever, der profiterer af støtte fra jævnaldrende frem for traditionelle støtteligheder.

Opmærksomhedspunkter

Aktiviteten kræver, at trivselspiloterne bliver tydeligt introduceret og opleves som en reel og tryk støtte for eleverne. Det er vigtigt, at de får ordentlig oplæring og løbende støtte, og at der er klare rammer for, hvornår de selv hjælper, og hvornår en elev skal videre til en vejleder eller anden fagperson. Det er også vigtigt, at de sociale aktiviteter og den digitale adgang til støtte er enkle og lette at bruge i praksis.

Samlet effektvurdering

Trivselspiloter er en relevant aktivitet, der kan styrke elevernes trivsel og tilknytning i overgangen fra GF1 til GF2. Aktiviteten kombinerer ung-til-ung-støtte, sociale fællesskaber og lettere adgang til hjælp og kan dermed bidrage til at mindske usikkerhed og frafald i en vigtig overgang.

Effekttopgørelse: Trivselspiloter

Tabel 28. Antal elever deltaget på Trivselspiloter fordelt på hovedområde

Antal deltagende elever	Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
36	36	0	0	0

Anm.: n = 36 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning.

Antallet af elever, der har deltaget i aktiviteten Trivselspiloter ses i Tabel 28. 36 elever deltaget i aktiviteten. Alle deltagende elever kommer fra hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice. Selvom dette ikke er mange elever, tegner der sig nogle spændende tendenser i forbindelse med deltagelsen i Trivselspiloter.

Figur 34 viser den gennemsnitlige værdi for tre trivelspørgsmål blandt elever, der har deltaget i aktiviteten Trivselspiloter, sammenlignet med elever, der ikke har deltaget. Overordnet set ligger gennemsnittene højere blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, hvilket indikerer en generelt højere trivsel blandt denne gruppe.

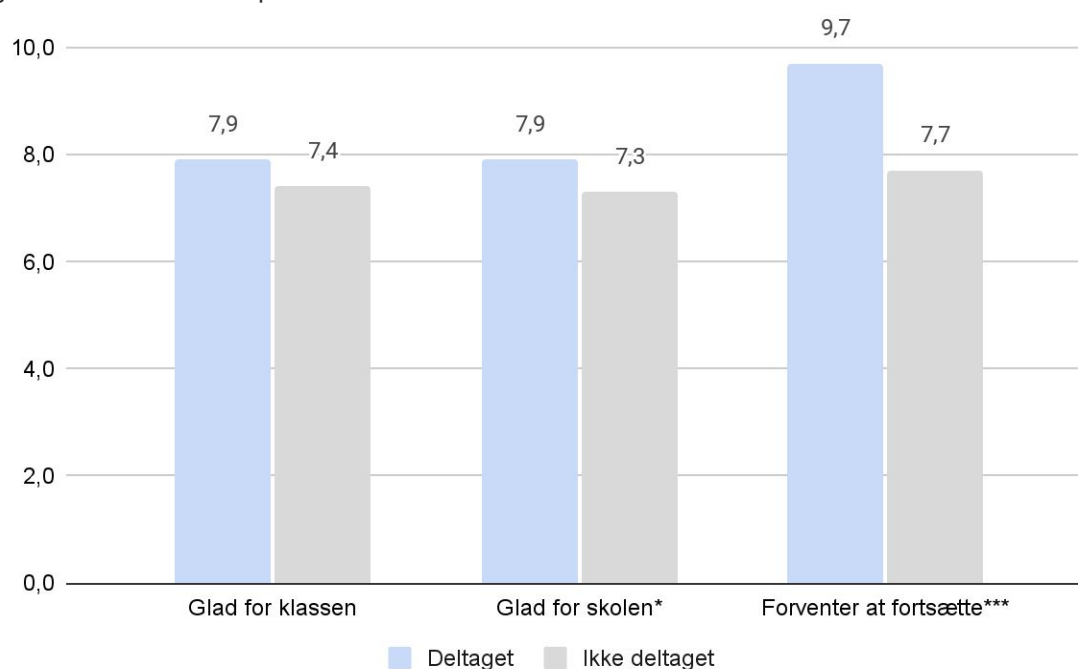
For indikatoren glad for klassen ligger gennemsnittet på 7,9 blandt elever, der har deltaget i Trivselspiloter, mens gennemsnittet er 7,4 blandt elever, der ikke har deltaget. Deltagere i aktiviteten rapporterer således en lidt højere trivsel i klassen, selvom forskellen er relativt moderat.

For glad for skolen er gennemsnittet 7,9 på for elever, som har deltaget og 7,3 for elever, der ikke har deltaget. Her ses en statistisk signifikant forskel mellem grupperne, hvilket peger på, at deltagelse i Trivselspiloter er forbundet med en højere tilfredshed med skolen.

Den største forskel ses ved indikatoren Forventer at fortsætte, hvor gennemsnittet er 9,7 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 7,7 blandt elever, der ikke har deltaget. Også her er forskellen statistisk signifikant, hvilket indikerer, at elever, der har deltaget i Trivselspiloter, i langt højere grad forventer at fortsætte på uddannelsen.

Samlet set peger figuren på, at elever, der har deltaget i Trivselspiloter, generelt rapporterer en større glæde ved både klasse og skole, samt en stærkere forventning om at fortsætte på uddannelsen end elever, der ikke har deltaget. Det skal dog bemærkes, at resultaterne for Trivselspiloter tager udgangspunkt i relativt få elever, hvilket kan gøre datagrundlaget mere usikkert og bør tages i betragtning ved fortolkningen af resultaterne.

Figur 34. Den gennemsnitlige værdi på glad for klassen, glad for skolen og forventning om at fortsætte fordelt på deltagelse i aktiviteten Trivselspiloter.

Anm.: n = 9.017 besvarelser I grafen indgår kun elever på hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Aktivitetsbeskrivelse: Preboarding

Målgruppe: Kommende GF1-elever

Tidspunkt: Omkring marts/april og maj/juni inden deres start på GF1

Kort: Det er preboarding i det første halvår af elever inden at de starter på en erhvervsuddannelse. Her bliver elever introduceret til uddannelsen, koblingen mellem uddannelsen og arbejdslivet samt praktiske informationer om uddannelsesstedet (lokaler, undervisere, hvad skal med på første skoledag osv.).

Formål

Formålet er at sikre en tryk og velinformeret start på erhvervsuddannelsen ved at kommunikere centrale informationer til elever og forældre inden første skoledag. Dermed reduceres forvirring og uro i overgangen fra folkeskole til erhvervsuddannelse. I lyset af mikromålingerne, hvor mange elever efterspørger mere information om koblingen til arbejdsmarkedet og afklaring af retning, adresserer preboarding-aktiviteten et centralt usikkerhedspunkt.

Trivselsarenaer

- ✓ Generel trivsel
- ✓ Personlig trivsel

Aktiviteter og ressourcer

- To aktivitetsaftener af 2,5-3 timer
- Forberedelse af aktivitetsaftener
- Rystesammenaktiviteter, som kan være uddannelsesrelevante (eks. Gokart til automekanikere)

Udførelse

Aktiviteten gennemføres, som to arrangementer om eftermiddagen/aftenen. Første arrangement er omkring slut marts for både elever og forældre, og så efterfølgende endnu et i slutningen af maj, kun for eleverne. Her inviteres der til preboarding på skolen, hvor eleverne kan møde hinanden til ryste sammen aktiviteter (Eks. gokart, aftensmad), snakke med underviserne og virksomhedskonsulenter samt møde uddannelsesrelevante virksomheder. Her starter også en dialog mellem elever/forældre og skolen om særlige hensyn, der skal tages højde for. Efterfølgende laver underviserne en video, som sendes ud til eleverne inden sommerferien, hvor de samler relevant information om den første tid på GF1.

Erfaringer

Interview med en underviser peger på, at denne preboarding er god til at forventningsafstemme og afdramatiserer overgangen fra folkeskolen til erhvervsuddannelsen. Dette giver eleverne i en ro i, at de har fået de vigtigste informationer for at kunne starte og komme godt i gang på GF1.

Hvem hjælper aktiviteten?

Aktiviteten er relevant for alle elever, men en underviser fremhæver at det især kan være en stor hjælp for SPS-elever, da dette giver nogle klare rammer, som de kan forholde sig til inden start. Derudover giver det også en tryk, at man inden opstarten på sin uddannelse, kan starte en dialog om udfordringer, som man går med.

Opmærksomhedspunkter

Der skal rettes en opmærkthed på, at planlægge orienteringsmøderne uden om eksaminer, da dette kan være en begrænsning for elevernes deltagelse, og erfaring viser, at viderefremidling af informationen skal være letforståelig, da dette gør det nemmest for elever at huske og forholde sig til.

” Vi lavede også et spørgeskema, som eleverne skulle svare på til et preboarding arrangement, om hvad der skulle til for at det ville blive et godt år på GF1.

Samlet effektvurdering

Preboarding af elever inden deres opstart på GF1 fremstår som en god aktivitet, til at skabe tryk og forventningsafstemme inden, at de starter, som gør det nemmere for elever, at forholde sig til deres uddannelse.

Effekttopgørelse: Preboarding

Tabel 29. Antal elever deltaget på Preboarding fordelt på hovedområde

Antal deltagende elever	Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
1.560	83	1.430	0	47

Anm.: n = 1.560 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 29 viser antallet af elever, der har deltaget i aktiviteten Preboarding fordelt på de fire hovedområder. Samlet set har 1.560 elever deltaget i aktiviteten.

Figur 35 viser den gennemsnitlige værdi for tre trivelssspørgsmål blandt elever fordelt på, om de har deltaget i aktiviteten Preboarding. På alle tre indikatorer ligger gennemsnittet højere blandt elever, der har deltaget, end blandt elever, der ikke har deltaget.

For glad for klassen er gennemsnittet 8,3 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 7,9 blandt elever, der ikke har deltaget. Dette indikerer en højere trivsel i klassen blandt deltagere i aktiviteten, og forskellen er statistisk signifikant.

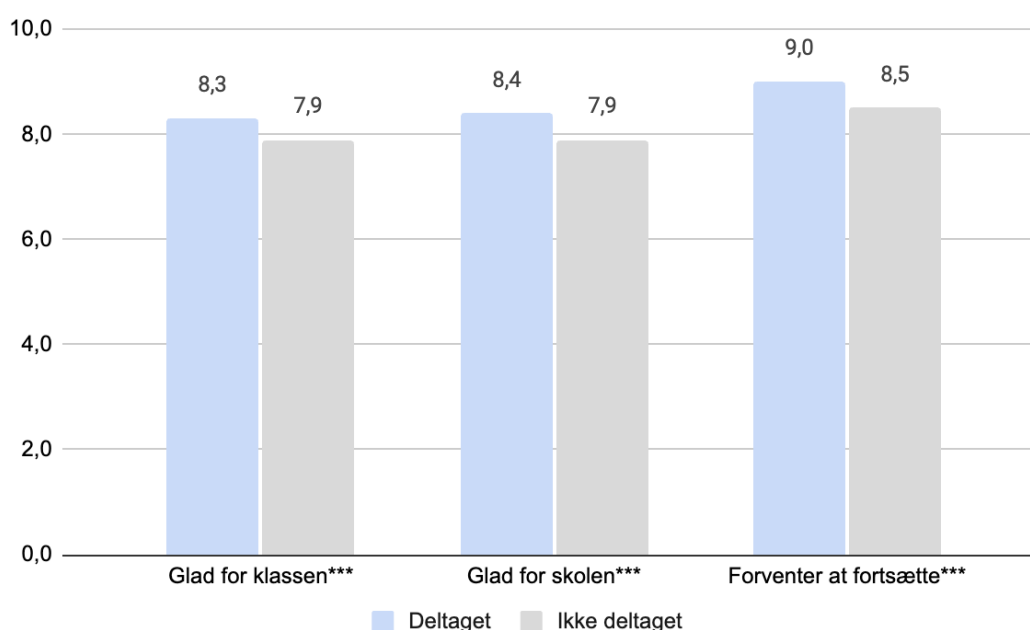
For glad for skolen ligger gennemsnittet på 8,4 blandt elever, der har deltaget i Preboarding, mens gennemsnittet er 7,9 blandt elever, der ikke har deltaget. Deltagere i aktiviteten rapporterer således en højere

tilfredshed med skolen, og også denne forskel er statistisk signifikant.

Den største forskel ses ved indikatoren forventer at fortsætte, hvor gennemsnittet er 9,0 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, sammenlignet med 8,5 blandt elever, der ikke har deltaget. Elever, der har deltaget i Preboarding, har dermed en højere forventning om at fortsætte på uddannelsen, og forskellen er ligeledes statistisk signifikant.

Samlet set viser figuren, at Preboarding er en af de aktiviteter, hvor der ses de tydeligste forskelle mellem deltagere og ikke-deltagere. På alle tre indikatorer ligger elever, der har deltaget i aktiviteten, højere end elever, der ikke har deltaget, og forskellene er statistisk signifikante. Dette peger på en tydelig sammenhæng mellem deltagelse i Preboarding og elevernes glæde ved klasse og skole samt deres forventning om at fortsætte på uddannelsen.

Figur 35. Den gennemsnitlige værdi på glad for klassen, glad for skolen og forventning om at fortsætte fordelt på deltagelse i aktiviteten Preboarding.

Anm.: n = 53.613 besvarelser I grafen indgår kun elever på hovedområderne Kontor, handel og forretningsservice, Teknologi, byggeri og transport og Omsorg, sundhed og pædagogik. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Aktivitetsbeskrivelse: Udvikling af lærerroller og metoder

Målgruppe: Undervisere

Tidspunkt: Sideløbende med mikromålinger

Kort: Aktiviteten går på at styrke lærerrollen og arbejdsmetoderne omkring elevtrivsel på skolen. Her er der afholdt workshops til at klæde underviserne på, så de har et stærkt fundament af metoder til at arbejde med elevernes besvarelser fra mikromålingerne.

Formål

Formålet er at sikre, at underviserne har de nødvendige kompetencer til at analysere og arbejde med elevdata fra mikromålinger, og at udvikle på underviserens samlede kompetencer og metoder i trivselsarbejdet.

Trivselsarenaer

- ✓ Generel trivsel
- ✓ Social trivsel
- ✓ Faglig trivsel

Aktiviteter og ressourcer

- En tovholder/projektleder
- Forberedelse og afholdelse af workshops
- Tid til underviserne til at gennemgå elevdata

Udførsel

Aktiviteten har kørt sideløbende med mikromålinger, hvor der er afholdt workshops og kursus med fokus på at forbedre underviserens forudsætninger for at arbejde med mikromålingerne og feedback. Undervisere har under aktiviteten indsamlet, analyseret og arbejdet handlings- og feedbackorienteret med trivselsdata. Derudover gav data fra mikromålingerne løbende indsigt i, hvilke andre emner gruppen kunne mødes om i workshops og udvikle metoder samt blive dygtigere til, f.eks. emner som feedback og nervøsitet hos elever frem mod prøver.

Der har været en projektleder med ansvar for at sikre et stabilt fundament gennem planlægning og koordinering af indsatsen, som har distribueret nødvendig information for indsamling af mikromålinger. Projektlederen var ansvarlig for indsamlingen af tværgående viden gennem uddannelseslederne, og på den baggrund planlægge workshops.

Erfaringer

Interview med en projektleder peger på, at denne måde at arbejde på er vigtig for at opnå langvarig succes med mikromålinger og arbejdet omkring gennem vedligeholdelse og udvikling af relevante kompetencer hos underviserne. Det har blandt andet medvirket til udvikling af lokal metode omkring indsamling, analyse og feedback, der sikrer at feedback leveres indenfor en fastsat tidsramme efter indsamling.

Hvem hjælper aktiviteten?

Aktiviteten er målrettet underviserne, der sammen arbejder datadrevet med elevtrivsel, og derigennem udvikler egne kompetencer og metoder. Denne aktivitet kommer eleverne til gavn, da de kan se, at skolen tager handling på de tendenser, der fremhæves i mikromålingerne.

Opmærksomhedspunkter

Ledelsesopbakning og prioritering af tid til denne aktivitet er essentiel for resultatet. Dertil er en tværgående tovholder/projektleder også en vigtig ressource i opsamling på tværs, tilrettelæggelse af workshops og emner - og ikke mindst at være intern fanebærer for aktiviteten. Derudover er det også relevant at have opsamlinger lokalt i afdelingerne. Det fremhæves, at succes med aktiviteten også kan tilskrives den struktu, der lægges omkring aktiviteten, og at eleverne tydeligt mærker en forskel, når de besvarer mikromålingerne. Sørg derfor f.eks. for at have tydelige retningslinjer for, hvor hurtigt underviserne skal samle op på mikromålingerne, efter at eleverne har besvaret mikromålingen.

” Eleverne er blevet bedre og bedre til at lave kommentarer, fordi de har oplevet at være blevet hørt og forstået ”

Samlet effektvurdering

Udvikling på lærerrollen og metoder giver både undervisere og elever bedre fundament for at skabe trygge relationer med plads til dynamisk feedback og samarbejde om den sociale, personlige og faglige trivsel i klasserummet. Vedligeholdelse og opkvalificering af kompetencer hos underviserne styrker den enkelte og bidrager til styrket PLF-kultur på tværs. Det rum, som aktiviteten har skabt for eksplorativ dialog og læring underviserne imellem, bidrager til skolens udvikling af metoder og virker i praksis.

Effekttopgørelse: Udvikling af lærerroller og metoder

Tabel 30. Antal elever deltaget på Udvikling af lærerroller og metoder fordelt på hovedområde

Antal deltagende elever	Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
3.715	469	3.111	8	0

Anm.: n = 3.715 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 30 viser antallet af elever, der har deltaget i aktiviteten Udvikling af lærerroller og metoder fordelt på hovedområder. I alt har 3.715 elever deltaget i aktiviteten.

Figur 36 viser den gennemsnitlige værdi for tre trivselsspørgsmål blandt elever, der har deltaget i aktiviteten Udvikling af lærerroller og metoder, sammenlignet med elever, der ikke har deltaget i aktiviteten. Overordnet set ligger gennemsnittene lidt højere blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, hvilket indikerer en generelt bedre trivsel blandt denne gruppe.

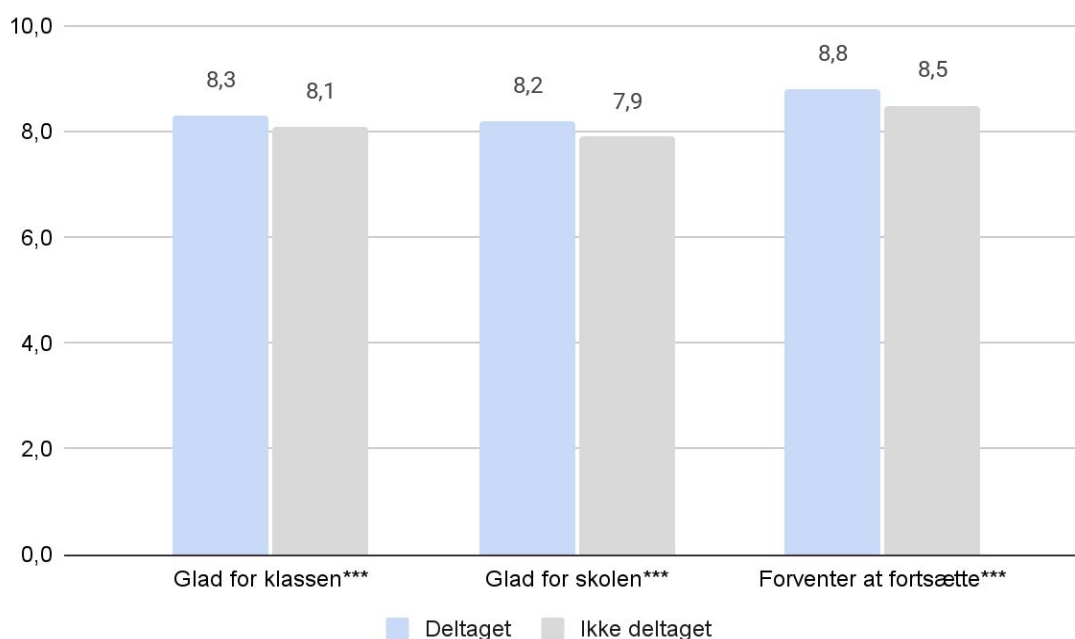
For indikatoren glad for klassen ligger gennemsnittet på 8,3 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 8,1 blandt elever, der ikke har deltaget. Forskellen er relativt lille, men peger i retning af en lidt højere trivsel i klassen blandt elever, der har deltaget.

For glad for skolen er gennemsnittet 8,2 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mod 7,9 blandt elever, der ikke har deltaget. Forskellen er statistisk signifikant og indikerer, at deltagere i gennemsnit oplever en højere tilfredshed med skolen.

For indikatoren forventer at fortsætte er gennemsnittet 8,8 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens det er 8,5 blandt elever, der ikke har deltaget. Også her er forskellen statistisk signifikant og peger på, at deltagere i højere grad forventer at fortsætte på uddannelsen.

Samlet set rapporterer elever, der har deltaget i Udvikling af lærerroller og metoder, en højere glæde ved både klasse og skole samt en større forventning om at fortsætte på uddannelsen sammenlignet med elever, der ikke har deltaget. Resultaterne peger dermed på en tydelig positiv sammenhæng mellem deltagelse i aktiviteten og elevernes trivsel samt forventning om at gennemføre uddannelsen.

Figur 36. Den gennemsnitlige værdi på glad for klassen, glad for skolen og forventning om at fortsætte fordelt på deltagelse i aktiviteten Udvikling af lærerroller og metoder.

Anm.: n = 53.613 besvarelser I grafen indgår kun elever på hovedområderne Kontor, handel og forretningsservice, Teknologi, byggeri og transport og Omsorg, sundhed og pædagogik. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Aktivitetsbeskrivelse: Godt i gang på GF2

Målgruppe: GF2 elever

Tidspunkt: Opstart i august

Kort: Det er et opstartsforløb i de første uger, der skal give eleverne en tydelig og tryk start på uddannelsen. Det kombinerer fælles opstartsaktiviteter med forventningsafstemning og arbejde med klassekultur, så eleverne hurtigere føler sig trygge i klassen.

Formål

Formålet er at styrke trivsel og tilknytning i en fase, hvor opstarten kan være sårbar. Aktiviteten adresserer, at elever i begyndelsen kan mangle netværk og være usikre på rammer, krav og forventninger, hvilket kan påvirke både fællesskab og deltagelse i undervisningen.

Trivselsarenaer

- ✓ Generel trivsel
- ✓ Personlig trivsel
- ✓ Social trivsel
- ✓ Faglig trivsel

Aktiviteter og ressourcer

- Planlægning og afholdelse af ryste-sammen-aktiviteter og forældreaften
- To undervisere pr. hold de første to uger

Udførsel

Der planlægges aktiviteter for holdet, som skal bidrage til at ryste holdet sammen på tværs af bl.a. køn og interesser. Her kan der planlægges aktiviteter, hvor de bl.a. kan besøge relevante værksteder i området, eller en ryste-sammen-tur, hvor der planlægges teambuilding aktiviteter.

Udover rystesammenaktiviteterne bliver der også afholdt en 'Forældreaften', hvor forældre og elever kan deltage for at få mere information om deres uddannelse og hvordan man kan få støtte på uddannelsen.

Erfaringer

En underviser fortæller, at det fungerer super godt, at få eleverne rystet sammen hurtigst muligt. Det har vist positive resultater, hvor klassen får et bedre socialt fællesskab og ikke bliver opdelt i små grupper. Dertil har det været med til at nedbryde barrierer mellem kvinder og mænd på uddannelserne.

Hvem hjælper aktiviteten?

Aktiviteten hjælper alle elever som starter på GF2, men kan især være en hjælp til de mere reservede elever, som kan have svært ved at blive en del af det sociale fællesskab. Dertil giver besøget af og på relevante arbejdspladser/værksteder en god faglig trivsel, hvor eleverne kan se i praksis, hvad deres uddannelse kan bruges til.

Opmærksomhedspunkter

Ideelt er der to undervisere på de første to uger af forløbet, da dette giver eleverne en tryghed, hvor de kan snakke 1:1 med en underviser, samtidig med, at resten af holdet stadig har en underviser. Og der opleves mindre opbakning fra forældrene til at deltage i informationsaften for forældrene, hvor kun en fjerdedel er tilmeldt, hvilket truer tilknytningen til uddannelsen og muligheden for at støtte elever, som har brug for ekstra hjælp.

” Tidligere har de fundet sammen i små klier, som har været svære at skille ad - og efter 'Godt i gang på GF2' bliver de spredt mere og det giver et bedre fundament for et bredt sammenhold ”

Samlet effektvurdering

Dette opstartsforløb for GF2-elever har til formål at styrke trivslen og det sociale fællesskab gennem ryste-sammen-aktiviteter og en forældreaften i de første uger. Gennem denne aktivitet skabes der trygge rammer og et godt socialt fællesskab, som nedbryder barrierer og modvirker dannelsen af lukkede klier, hvilket sikrer en bedre tilknytning til uddannelsen.

Effekttopgørelse: Godt i gang på GF2

Tabel 31. Antal elever deltaget på Godt i gang på GF2 fordelt på hovedområde

Antal deltagende elever	Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
5.236	169	4.902	0	34

Anm.: n = 5.236 besvarelser.

Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 31 viser antallet af elever, der har deltaget i aktiviteten Godt i gang på GF1. I alt har 5.236 elever deltaget i aktiviteten.

Figur 37 viser den gennemsnitlige værdi for parametrene glad for klassen, glad for skolen og forventer at fortsætte blandt GF2-elever, der har deltaget i aktiviteten Godt i gang på GF2 sammenlignet med GF2-elever, der ikke har deltaget.

I modsætning til resultaterne for Godt i gang på GF1 begynder der her at tegne sig forskelle mellem elever, der har deltaget i aktiviteten, og elever, der ikke har deltaget. For glad for klassen ligger gennemsnittet på 8,3 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 8,1 blandt elever, der ikke har deltaget. Dette indikerer en svagt højere trivsel i klassen blandt de elever, der har deltaget, og forskellen er statistisk signifikant.

For glad for skolen ligger gennemsnittet på 8,1 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 7,9 blandt elever, der ikke har deltaget. Elever, der har deltaget i aktiviteten, rapporterer således en lidt højere tilfredshed med skolen, og også denne forskel er statistisk signifikant.

For indikatoren forventer at fortsætte er gennemsnittet 8,5 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 8,4 blandt elever, der ikke har deltaget. Forskellen er relativt lille, men peger også her i retning af en lidt højere forventning om at fortsætte blandt elever, der har deltaget i aktiviteten.

Samlet set viser figuren, at der er forskelle mellem grupperne på GF2. På alle tre indikatorer ligger elever, der har deltaget i Godt i gang på GF2, højere end elever, der ikke har deltaget. Forskellene er statistisk signifikante på alle tre parametre, hvilket viser en klar positiv sammenhæng mellem deltagelse i aktiviteten og elevernes trivsel.

Figur 37. Den gennemsnitlige værdi på glad for klassen, glad for skolen og forventning om at fortsætte fordelt på deltagelse i aktiviteten Godt i gang på GF2.

Anm.: n = 42.213 besvarelser. I grafen indgår kun GF2-elever på hovedområderne Kontor, handel og forretningsservice, Teknologi, byggeri og transport og Omsorg, sundhed og pædagogik. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.

Kilde: Egen tilvirkning

Aktivitetsbeskrivelse: Elevdrevne fællesskaber på GF1

Målgruppe: GF1-elever

Tidspunkt: Gennemføres løbende i løbet af GF1.

Kort: Aktiviteten har fokus på at styrke studiemiljøet gennem elevinddragelse. Eleverne involveres i at udvikle og drive aktiviteter, der kan styrke fællesskab, engagement og trivsel på skolen. Det kan fx være brugergruppemøder, åbne værksteder, sociale aktiviteter, oplæg eller elevrådslignende initiativer.

Formål

Formålet er at styrke elevernes ejerskab til deres studiemiljø og skabe mere attraktive og inkluderende fællesskaber på skolen. Ved at inddrage eleverne aktivt i udvikling og gennemførelse af aktiviteter skal indsatsen understøtte både trivsel, deltagelse og tilknytning til uddannelsen.

Trivselsarenaer

- ✓ Generel trivsel
- ✓ Social trivsel

Aktiviteter og ressourcer

- Undervisertid til planlægning og koordinering
- Tid i skemaet til elevmøder og fælles aktiviteter
- Lokaler og rammer til værksteder, oplæg og sociale arrangementer
- Støtte til elevgrupper, der driver aktiviteter
- Løbende opsamling på erfaringer og udfordringer

Udførelse

Aktiviteten gennemføres ved, at skolerne afprøver forskellige elevdrevne initiativer med fokus på at skabe attraktive studiemiljøer. Det kan være fx mødefora, åbne værksteder, sociale arrangementer eller andre aktiviteter, hvor eleverne får en aktiv rolle i planlægning og udvikling. Projektledere samler løbende op på erfaringerne med fokus på indhold, rammer, udfordringer og ressourcebehov. Initiativerne systematiseres og samles halvårligt i en fælles idébog, som kan bruges til videndeling og videre afprøvning.

Hvem hjælper aktiviteten?

Aktiviteten er relevant for alle elever i de klasser eller uddannelser, der deltager, men kan især være en fordel for elever, som har brug for stærkere tilknytning til klassefællesskabet og større oplevelse af medindflydelse i deres skolehverdag. Den kan også styrke engagementet hos elever, der motiveres af at få ansvar og indflydelse på deres studiemiljø.

Opmærksomhedspunkter

Aktiviteten kræver tydelige rammer og voksenunderstøttelse, hvis elevinddragelsen skal blive reelt bæredygtig. Det er vigtigt, at aktiviteterne opleves som meningsfulde for eleverne, og at der er tid og ressourcer til både planlægning, gennemførelse og opsamling. Det er også væsentligt at være opmærksom på, at ikke alle elever tager ordet af sig selv, så der skal arbejdes aktivt med at sikre bred deltagelse.

Samlet effektvurdering

Elevdrevne fællesskaber på GF1 er en relevant aktivitet, der kan styrke trivsel og engagement ved at give eleverne større ejerskab til studiemiljøet. Aktiviteten kan bidrage til mere inkluderende fællesskaber og en stærkere tilknytning til skolen.

Effektoplevelse: Elevdrevne fællesskaber på GF1

Tabel 32. Antal elever deltaget på Elevdrevne fællesskaber på GF1 fordelt på hovedområde

Antal deltagende elever	Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
553	232	321	0	0

Anm.: n = 553 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning.

I Tabel 32 ses antallet af elever, der har deltaget i Elevdrevne fællesskaber på GF1. I alt har 553 elever deltaget i aktiviteten. Blandt disse kommer 232 elever fra hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice, mens de resterende 321 elever kommer fra Teknologi, byggeri og transport.

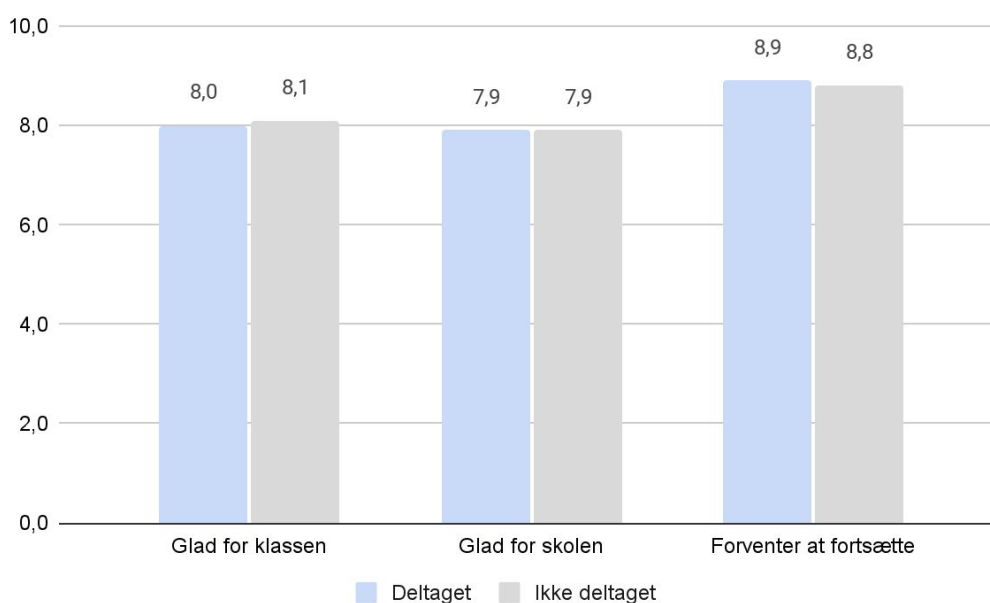
Figur 38 viser de gennemsnitlige værdier for tre trivselsspørgsmål blandt elever, der har deltaget i aktiviteten Elevdrevne fællesskaber på GF1, sammenlignet med elever, der ikke har deltaget i aktiviteten. Samlet set ligger gennemsnittene meget tæt mellem de to grupper. For indikatoren glad for klassen er gennemsnittet 8,0 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 8,1 blandt elever, der ikke har deltaget. Det tyder på, at elevernes oplevelse af trivsel i klassen er stort set den samme uanset deltagelse i aktiviteten.

For glad for skolen er gennemsnittet 7,9 i begge grupper. Resultatet peger dermed på, at deltagelse i aktiviteten ikke er forbundet med en forskel i elevernes generelle tilfredshed med skolen.

Når det gælder forventning om at fortsætte, ligger gennemsnittet på 8,9 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, og 8,8 blandt elever, der ikke har deltaget. Elever, der har deltaget i aktiviteten, ligger således en anelse højere på denne indikator, men forskellen er meget begrænset.

Overordnet viser figuren, at der kun er marginale forskelle mellem elever, der har deltaget i Elevdrevne fællesskaber på GF1, og elever, der ikke har deltaget. Resultaterne indikerer derfor, at deltagelse i aktiviteten ikke umiddelbart er forbundet med tydelige forskelle i elevernes trivsel eller deres forventning om at fortsætte på uddannelsen.

Figur 38. Den gennemsnitlige værdi på glad for klassen, glad for skolen og forventning om at fortsætte fordelt på deltagelse i aktiviteten Elevdrevne fællesskaber på GF1.

Anm.: n = 13.327 besvarelser. I grafen indgår kun GF1-elever på hovedområderne Kontor, handel og forretningsservice og Teknologi, byggeri og transport. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Aktivitetesbeskrivelse: Inklusion i gennem metodevariation

Målgruppe: GF2-elever

Tidspunkt: Gennemføres løbende i undervisningen over en periode på GF2.

Kort: Aktiviteten handler om at skabe mere varieret undervisning, så flere elever kan lære og deltage på en måde, der passer bedre til deres behov. Her afprøves forskellige didaktiske moduler, som giver variation i arbejdsformer, samarbejde og elevinddragelse.

Formål

Formålet er at styrke elevernes læring, deltagelse og trivsel gennem en mere varieret didaktisk tilgang. Aktiviteten skal gøre undervisningen lettere at forstå og deltage i for flere elever og samtidig give eleverne større oplevelse af medindflydelse og ejerskab i undervisningen.

Trivselsarenaer

- ✓ Generel trivsel
- ✓ Faglig trivsel

Aktiviteter og ressourcer

- Undervisertid til at udvikle og afprøve varierede undervisningsforløb
- Forberedelse af materialer, opgaver og spørgsmål til de valgte metoder
- Tid i undervisningen til gruppearbejde, elevfremlæggelser og fælles refleksion
- Tid til løbende evaluering med eleverne efter hvert forløb

Udførelse

Aktiviteten gennemføres ved, at underviseren vælger 3-4 didaktiske moduler, som hver præger undervisningen i en uge ad gangen. Modulerne kan fx bestå af, at eleverne sender arbejdsspørgsmål inden undervisningen, arbejder med dem i grupper og præsenterer deres svar for klassen, eller at undervisningen organiseres med forskellige gruppeformer, videopræsentationer eller mere klassisk tavleundervisning. Efter hver uge evalueres den valgte metode sammen med eleverne, og erfaringerne bruges til at justere undervisningen videre. Samtidig følges aktiviteten gennem trivselsmålinger med fokus på, om undervisningsformen gør det lettere for eleverne at lære og forstå det faglige indhold.

Hvem hjælper aktiviteten?

Aktiviteten er relevant for alle elever, men kan især være en fordel for elever, der ikke trives med ensidig tavleundervisning, og som har gavn af variation, samarbejde og mere aktiv deltagelse. Den kan også styrke læringen hos elever, der bliver mere motiverede, når de får indflydelse på undervisningsformen og mulighed for at arbejde på forskellige måder.

Opmærksomhedspunkter

Aktiviteten kræver, at underviserne har tid til at planlægge, afprøve og evaluere de forskellige moduler. Det er også vigtigt, at variationen opleves som meningsfuld og ikke blot som skift for skiftets skyld. Derudover skal der være opmærksomhed på, hvordan elevernes feedback bruges aktivt, så evalueringen faktisk fører til justeringer i undervisningen.

Samlet effektvurdering

Inklusion gennem metodevariation er en relevant aktivitet, der kan styrke både læring og trivsel ved at gøre undervisningen mere varieret og tilgængelig for flere elever. Aktiviteten kan bidrage til større elevdeltagelse, bedre forståelse af undervisningen og et stærkere ejerskab til læringsprocessen.

Effekttopgørelse: Inklusion i gennem metodevariation

Tabel 33. Antal elever deltaget på Inklusion i gennem metodevariation fordelt på hovedområde

Antal deltagende elever	Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
152	0	152	0	0

Anm.: n = 152 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 33 viser antallet af elever, der har deltaget i aktiviteten Inklusion gennem metodevariation fordelt på hovedområder. I alt har 152 elever deltaget i aktiviteten. Alle deltagende elever kommer fra hovedområdet Teknologi, byggeri og transport.

Figur 39 viser den gennemsnitlige værdi for parametrene glad for klassen, glad for skolen og forventer at fortsætte blandt GF1-elever, opdelt efter deltagelse i aktiviteten Inklusion gennem metodevariation. Overordnet set er forskellene mellem de to grupper relativt små, men der ses variationer mellem indikatorerne.

For glad for klassen ligger gennemsnittet på 8,0 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 8,3 blandt elever, der ikke har deltaget. Elever, der ikke har deltaget i aktiviteten, ligger således en smule højere på denne indikator, men forskellen er forholdsvis begrænset.

For glad for skolen ligger gennemsnittet på 8,5 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 8,1 blandt elever, der ikke har deltaget. Elever, der har deltaget i aktiviteten, rapporterer dermed en højere

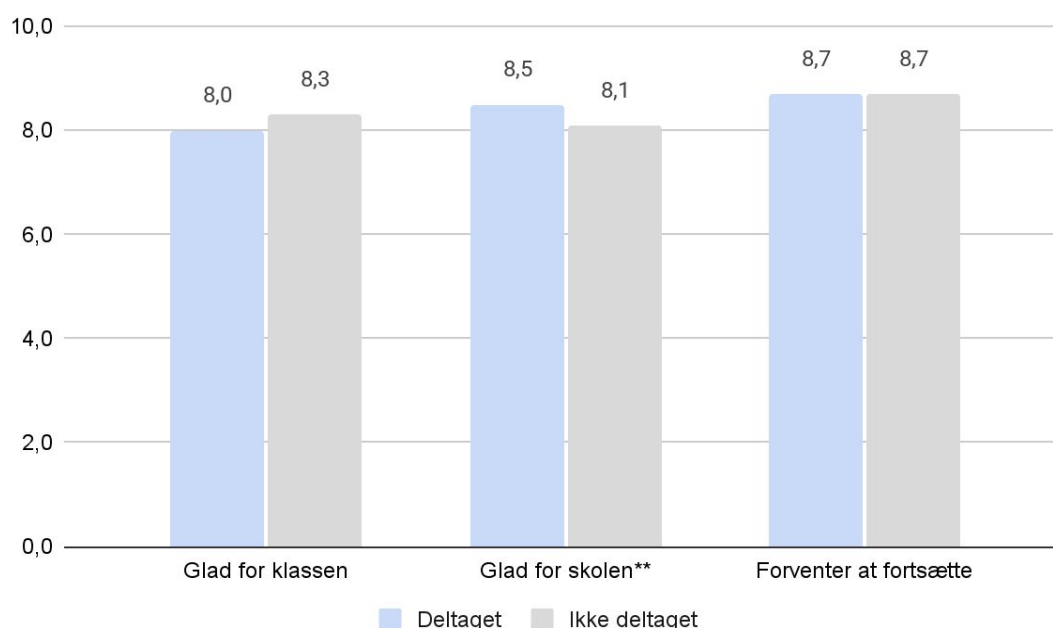
gennemsnitlig tilfredshed med skolen. Denne forskel er statistisk signifikant, hvilket indikerer, at deltagelse i aktiviteten kan være forbundet med en højere grad af skoleglæde blandt eleverne.

For indikatoren forventer at fortsætte ligger gennemsnittet på 8,7 for både elever, der har deltaget i aktiviteten, og elever der ikke har deltaget.

Ud over de tre nævnte parametre inddrages i dette tilfælde også elevernes oplevelse af undervisningsformen. Analysen viser, at elever, der har deltaget i aktiviteten, i gennemsnit vurderer undervisningsformen til 8,2, mens elever, der ikke har deltaget, vurderer den til 7,6. Forskellen mellem de to grupper er statistisk signifikant.

Samlet set viser figuren, at elever, der har deltaget i Inklusion gennem metodevariation, i gennemsnit rapporterer en højere tilfredshed med skolen end elever, der ikke har deltaget, mens forskellene i trivsel i klassen og forventning om at fortsætte på uddannelsen er meget små eller ikke til stede. Den signifikante forskel i glæde ved skolen peger på, at aktiviteten kan have en positiv sammenhæng med elevernes oplevelse af skolen.

Figur 39. Den gennemsnitlige værdi på glad for klassen, glad for skolen og forventning om at fortsætte fordelt på deltagelse i aktiviteten Inklusion i gennem metodevariation.

Anm.: n = 42.695 besvarelser. I grafen indgår kun elever hovedområdet Teknologi, byggeri og transport. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Aktivitetsbeskrivelse: Godt i gang på GF1

Målgruppe: GF1-elever (alle elever på holdet)

Tidspunkt: Opstart / inden for de første uger

Kort: Det er et opstartsforløb i de første uger, der skal give eleverne en tydelig og tryk start på uddannelsen. Det kombinerer fælles opstartsaktiviteter med forventningsafstemning og arbejde med klassekultur, så eleverne hurtigere føler sig trygge i klassen.

Formål

Formålet er at styrke trivsel og tilknytning i en fase, hvor opstarten kan være sårbar. Aktiviteten adresserer, at elever i begyndelsen kan mangle netværk og være usikre på rammer, krav og forventninger, hvilket kan påvirke både fællesskab og deltagelse i undervisningen.

Trivselsarenaer

- ✓ Social trivsel
- ✓ Generel trivsel

Aktiviteter og ressourcer

- Aktiviteter (f.eks. udflugter)
- Ekstra timer SPS-vejleder for dobbeltbemanding på klassen

Udførelse

Aktiviteten gennemføres i starten af GF1 og rammesætter klassens fælles start. Den består typisk af fælles opstartsaktiviteter og tydelig forventningsafstemning, kombineret med et bevidst fokus på relationer mellem elever og underviserteamet samt fælles spilleregler i klassen. Dette er suppleret med forskellige ture og aktiviteter: opleve byen, spille boldspil og den gamle by i Århus.

Erfaringer

Oplevelsen er, at en fælles og tydelig opstart kan styrke tryghed og klassefællesskab tidligt i forløbet. Vejledere beskriver, at klare rammer fra start kan understøtte ro og en mere fælles klassekultur, mens elever fremhæver, at det bliver lettere at finde sin plads og orientere sig i hverdagen. Dertil nævner en underviser og en SPS-vejleder, at eleverne finder det trivselskabende, hvor de danner gode relationer med andre i klassen.

Hvem hjælper aktiviteten?

Aktiviteten fremstår særligt relevant for elever, der er usikre ved opstart eller ikke har et socialt netværk på holdet fra start, og for elever der trives bedst med tydelige rammer. Erfaringer viser, at når eleverne får et bedre kendskab til undervisere og SPS-vejledere, tør de i højere grad at gå til en voksen for at få hjælp.

Opmærksomhedspunkter

Aktiviteten forudsætter, at der afsættes tid i opstartsperioden, og at underviserteamet arbejder ud fra en fælles linje. Hvis opstarten bliver kort eller varierer på tværs af undervisere, kan gevinsten være vanskeligere at fastholde.

” Turene opleves som trivselskabende og eleverne danner gode bånd, samtidig med at det er fagligt relevant. ”

Samlet effektvurdering:

Godt i gang på GF1 fremstår som en grundlæggende opstartsindsats med potentiale til at styrke tryghed og fællesskab tidligt i uddannelsesforløbet, særligt når rammen prioriteres og gennemføres konsistent.

Effekttopgørelse: Godt i gang på GF1

Tabel 34. Antal elever deltaget på Godt i gang på GF1 fordelt på hovedområde

Antal deltagende elever	Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
2.320	265	1540	25	183

Anm.: n = 2.320 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 34 viser fordelingen af elever, der har deltaget i aktiviteten Godt i gang på GF1. Samlet set har 2.320 elever deltaget i aktiviteten, og alle fire hovedområder har deltaget i aktiviteten.

Figur 40 viser den gennemsnitlige værdi for tre trivelssspørgsmål blandt elever, der har deltaget i aktiviteten Godt i gang på GF1, sammenlignet med GF1-elever, der ikke har deltaget i aktiviteten.

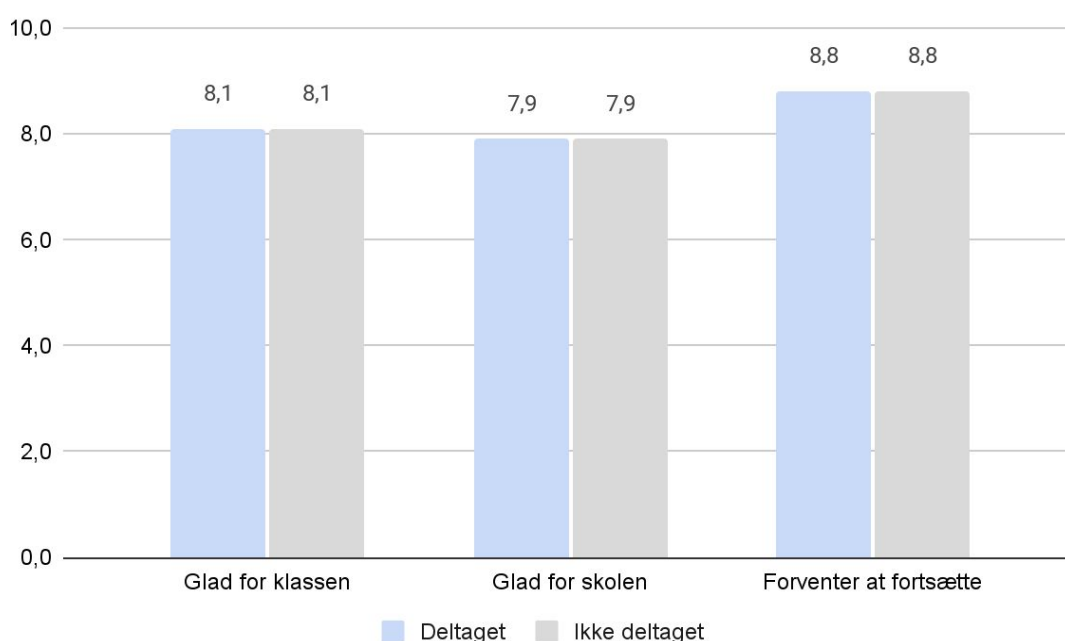
Overordnet set er gennemsnittene identiske for elever, der har deltaget i aktiviteten, og elever, der ikke har deltaget. For glad for klassen ligger gennemsnittet på 8,1 i begge grupper, hvilket indikerer, at deltagelse i aktiviteten ikke er forbundet med en forskel i elevernes oplevelse af trivsel i klassen.

For glad for skolen er gennemsnittet 7,9 blandt både elever, der har deltaget i aktiviteten, og elever, der ikke har deltaget. Resultatet peger dermed på, at elevernes generelle tilfredshed med skolen er den samme uanset deltagelse i aktiviteten.

For indikatoren forventer at fortsætte ligger gennemsnittet på 8,8 for begge grupper. Dette tyder på, at elevernes forventning om at fortsætte på uddannelsen er ens blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, og elever, der ikke har deltaget.

Samlet set indikerer figuren, at deltagelse i aktiviteten Godt i gang på GF1 ikke ser ud til at være forbundet med forskelle i elevernes trivsel eller deres forventning om at fortsætte på uddannelsen, da gennemsnittene er identiske mellem grupperne.

Figur 40. Den gennemsnitlige værdi på glad for klassen, glad for skolen og forventning om at fortsætte fordelt på deltagelse i aktiviteten Godt i gang på GF1.

Anm.: n = 15.435 besvarelser. I grafen indgår kun GF1-elever fra alle fire hovedområder indgår i grafen. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Aktivitetsbeskrivelse: Digital trivsel på GF1

Målgruppe: GF1-elever

Tidspunkt: I løbet af GF1 som en del af undervisningen, enten som et samlet forløb eller som tematiske moduler fordelt over året.

Kort: Det er et undervisningsforløb om digital trivsel, hvor eleverne arbejder med skærmb brug, digital adfærd, sikkerhed på nettet, online gambling og sammenhængen mellem søvn og digitale vaner. Formålet er at give dem viden og redskaber til at bruge teknologi på en sund og ansvarlig måde.

Formål

Formålet er at styrke elevernes evne til at navigere sundt og ansvarligt i det digitale liv. Aktiviteten skal øge deres bevidsthed om, hvordan digitale vaner påvirker trivsel, koncentration, søvn, relationer og sikkerhed. Samtidig skal eleverne udvikle kritisk forståelse for digitale fænomener og opnå konkrete redskaber til at håndtere de udfordringer, de møder online. Dermed understøtter aktiviteten både elevernes personlige trivsel og deres generelle mestring af hverdagen på uddannelsen.

Trivselsarenaer

- ✓ Generel trivsel
- ✓ Personlig trivsel

Aktiviteter og ressourcer

- Underviserressourcer til planlægning og gennemførelse
- Undervisningstid til oplæg, øvelser og klassedrøftelser
- Undervisningsmaterialer, cases og videoer om digital trivsel

Udførelse

Aktiviteten gennemføres som et undervisningsforløb med en række temaer, der tager udgangspunkt i elevernes digitale hverdagsliv. Underviseren introducerer hvert tema gennem korte oplæg og konkrete eksempler, hvorefter eleverne arbejder med øvelser, refleksion og drøftelser i grupper. Forløbet kan blandt andet omfatte registrering af skærmb brug, analyse af phishing-mails, drøftelser af digital grænsesætning, øvelser om gaming og mikrotransaktioner samt arbejde med sammenhængen mellem skærmtid og søvn. Aktiviteten afsluttes løbende med fælles refleksioner og konkrete strategier, som eleverne kan bruge i deres hverdag for at skabe bedre digital balance.

Hvem hjælper aktiviteten?

Aktiviteten er relevant for alle GF1-elever, fordi digitale medier og teknologier er en integreret del af deres hverdag. Den kan især være en hjælp for elever, der oplever udfordringer med koncentration, søvn, skærmb brug, digitalt pres eller usikkerhed i online fællesskaber. Aktiviteten kan også være særlig relevant for elever, der har behov for støtte til at udvikle mere hensigtsmæssige digitale vaner og en større forståelse for konsekvenserne af deres digitale adfærd.

Opmærksomhedspunkter

Det er vigtigt, at forløbet tilrettelægges på en måde, der opleves relevant og genkendelig for eleverne, og at undervisningen tager udgangspunkt i konkrete situationer fra deres hverdag. Emner som deling af billeder, digital mobning og online pres kan være følsomme, og det kræver derfor trygge rammer og en tydelig didaktisk tilgang. Det er også væsentligt, at undervisningen ikke kun fokuserer på risici, men også giver eleverne konkrete handlemuligheder og redskaber, de kan bruge i praksis.

Samlet effektvurdering

Digital trivsel på GF1 er en relevant aktivitet, der styrker elevernes forståelse af digitale udfordringer i hverdagen. Aktiviteten kombinerer viden, refleksion og konkrete redskaber og kan dermed bidrage positivt til elevernes digitale dømmekraft og balance i hverdagen. Den har dog mindre sammenhæng med elevernes trivsel eller forventning om at fortsætte på uddannelsen.

Effekttopgørelse: Digital trivsel på GF1

Tabel 35. Antal elever deltaget på Digital trivsel på GF1 fordelt på hovedområde

Antal deltagende elever	Kontor, handel og forretningsservice	Teknologi, byggeri og transport	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Omsorg, sundhed og pædagogik
80	0	49	0	31

Anm.: n = 80 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning.

I Tabel 35 er antallet af elever, som har deltaget på digital trivsel på GF1, angivet. I alt har 80 elever deltaget i Digital trivsel på GF1. Den største andel af deltagerne kommer fra Teknologi, byggeri og transport, hvor 49 elever har deltaget. Derudover har 31 elever fra Omsorg, sundhed og pædagogik deltaget.

Nedenfor ses Figur 41, som viser den gennemsnitlige værdi for parametrene glad for klassen, glad for skolen og forventer at fortsætte blandt GF1-elever, fordelt på om de har deltaget i aktiviteten Digital trivsel.

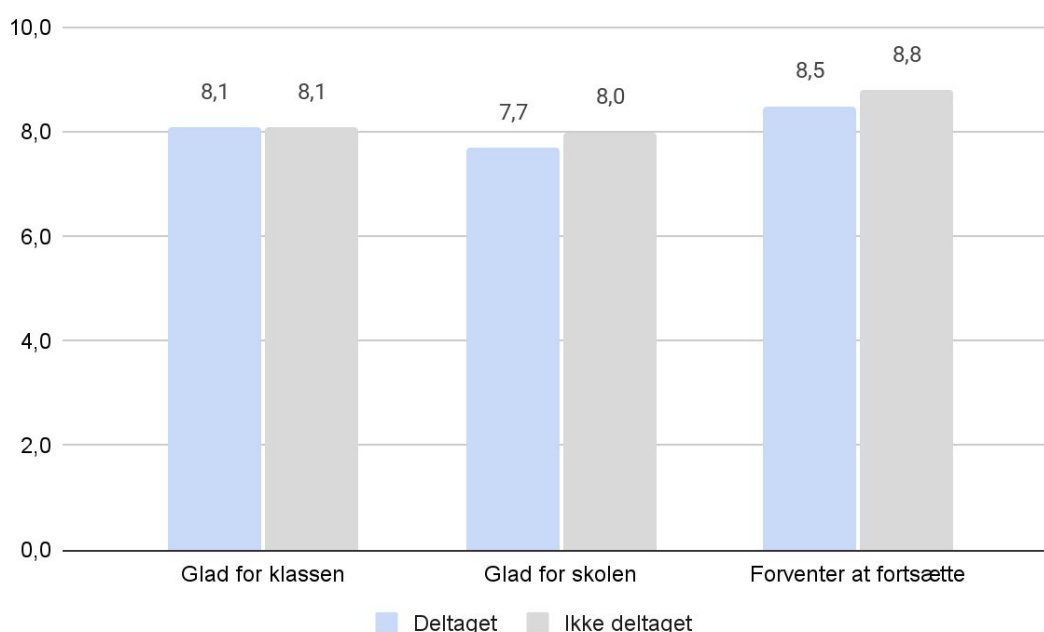
Overordnet set er forskellene mellem de to grupper meget små. For glad for klassen ligger gennemsnittet på 8,1 for både elever, der har deltaget i aktiviteten, og elever der ikke har deltaget. Dette tyder på, at deltagelse i aktiviteten ikke ser ud til at være forbundet med en forskel i elevernes oplevelse af trivsel i klassen.

For glad for skolen er gennemsnittet 7,7 blandt elever, der har deltaget, mens det er 8,0 blandt elever, der ikke har deltaget. Elever, der ikke har deltaget i aktiviteten, rapporterer altså en lidt højere tilfredshed med skolen, men forskellen er relativt lille.

For indikatoren forventer at fortsætte ligger gennemsnittet på 8,5 blandt elever, der har deltaget i aktiviteten, mens gennemsnittet er 8,8 blandt elever, der ikke har deltaget. Også her er forskellen begrænset.

Samlet set indikerer figuren, at deltagelse i aktiviteten Digital trivsel på GF1 ikke ser ud til at være forbundet med tydelige forskelle i elevernes trivsel eller forventning om at fortsætte på uddannelsen, da gennemsnittene er meget ens mellem grupperne.

Figur 41. Den gennemsnitlige værdi på glad for klassen, glad for skolen og forventning om at fortsætte fordelt på deltagelse i aktiviteten Digital trivsel på GF1.

Anm.: n = 11.194 besvarelser. I grafen indgår kun GF1-elever på hovedområderne Teknologi, byggeri og transport og Omsorg, sundhed og pædagogik. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.

Kilde: Egen tilvirkning

Opsummering: Effekt af aktiviteterne på trivsel

Tabel 36. Forskelle mellem deltagende og ikke-deltagende elever i aktiviteterne på centrale trivselsindikatorer

	Antal deltagende elever	Effekt på glæde ved klassen	Effekt på glæde ved skolen	Effekt på forventningen om at fortsætte	Samlet effekt
Trivselspiloter	36	0,5	0,6*	2,0***	3,1
Preboarding	1.560	0,4***	0,5***	0,5***	1,4
Udvikling af lærerroller og metoder	3.715	0,2***	0,3***	0,3***	0,8
Godt i gang på GF2	5.236	0,2***	0,2***	0,2***	0,6
Elevdrevne fællesskaber på GF1	553	-0,1	0,0	0,2	0,1
Inklusion i gennem metodevariation	152	-0,3	0,4**	0,0	0,1
Godt i gang på GF1	2.320	0,0	0,0	0,0	0,0
Digital trivsel på GF1	80	0,0	-0,3	-0,3	-0,6

Anm.: n = 57.522 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 36 viser forskellen i gennemsnit mellem elever, der har deltaget i en aktivitet, og elever, der ikke har deltaget. Positive værdier betyder, at deltagere ligger højere end ikke-deltagere, mens negative værdier betyder det modsatte. Stjernerne angiver statistisk signifikante forskelle.

Overordnet ses flere aktiviteter, hvor deltagelse hænger sammen med højere trivsel og større forventning om at fortsætte, men effekten varierer mellem aktiviteterne.

De tydeligste og mest konsistente resultater findes for Preboarding, Godt i gang på GF2 og Udvikling af lærerroller og metoder. For Preboarding ligger deltagende elever højere på alle tre indikatorer (0,4 for glæde ved klassen, 0,5 for glæde ved skolen og 0,5 for forventning om at fortsætte), og alle forskelle er statistisk signifikante. Det peger på en klar positiv sammenhæng mellem deltagelse i Preboarding og elevernes trivsel samt forventning om at fortsætte på uddannelsen.

Et lignende mønster ses for Godt i gang på GF2, hvor elever, der har deltaget, ligger 0,2 point højere på både glæde ved klassen, glæde ved skolen og forventning om at fortsætte. Alle tre forskelle er statistisk signifikante.

For Udvikling af lærerroller og metoder ses også statistisk signifikante forskelle på alle tre indikatorer. Forskellen er 0,2 for glæde ved klassen og 0,3 for både

glæde ved skolen og forventning om at fortsætte. Resultaterne tyder dermed på, at elever, der har deltaget i denne aktivitet, generelt trives bedre og i højere grad forventer at gennemføre deres uddannelse.

Aktiviteten Trivselspiloter viser også relativt store effekter på de tre parametre. Antallet af deltagende elever er dog meget lavt (36), hvilket gør resultaterne mere usikre. Samtidig peger resultaterne på en stærk positiv sammenhæng, særligt for forventningen om at fortsætte (2,0), som er statistisk signifikant. Der ses også en signifikant forskel i glæde ved skolen (0,6).

For Inklusion gennem metodevariation ses en statistisk signifikant positiv effekt på glæde ved skolen (0,4), mens der ikke er signifikante forskelle på de øvrige indikatorer.

De øvrige aktiviteter viser enten meget små forskelle eller ingen statistisk signifikante effekter. Det gælder Digital trivsel på GF1, Elevdrevne fællesskaber på GF1 og Godt i gang på GF1, hvor deltagende elever generelt ligger tæt på eller på niveau med elever, der ikke har deltaget.

Samlet set peger resultaterne på, at nogle aktiviteter, især Preboarding, Godt i gang på GF2 og Udvikling af lærerroller og metoder, har en tydelig og statistisk signifikant sammenhæng med højere trivsel og en større forventning om at fortsætte på uddannelsen, mens andre aktiviteter viser mere begrænsede eller usikre effekter.

Opsummering: Effekt af aktiviteterne på frafald

Tabel 37. Forskelle i frafald mellem deltagende og ikke-deltagende elever i aktiviteterne

	Antal deltagende elever	Effekt på frafald
Trivselspiloter	36	- 3,4 %
Preboarding	1.560	- 0,2 %
Udvikling af lærerroller og metoder	3.715	- 2,2 %
Godt i gang på GF2	5.236	+ 1,6 %
Elevdrevne fællesskaber på GF1	553	- 2,7 %
Inklusion i gennem metodevariation	152	+ 2,5 %
Godt i gang på GF1	2.320	- 3,6 %
Digital trivsel på GF1	80	- 4,5 %

Anm.: n = 57.522 besvarelser.
Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 37 viser forskelle i frafald mellem elever, der har deltaget i aktiviteterne, og elever, der ikke har deltaget. Negative værdier betyder, at elever, der har deltaget i aktiviteten, har lavere frafald end elever, der ikke har deltaget, mens positive værdier betyder højere frafald blandt deltagerne.

Overordnet viser tabellen, at flere af aktiviteterne er forbundet med lavere frafald blandt de deltagende elever. De største forskelle ses for Digital trivsel på GF1 (-4,5 %), Godt i gang på GF1 (-3,6 %) og Trivselspiloter (-3,4 %). Der ses også lavere frafald blandt deltagere i Elevdrevne fællesskaber på GF1 (-2,7 %) og Udvikling af lærerroller og metoder (-2,2 %). Disse resultater peger på, at deltagelse i flere af aktiviteterne er forbundet med et lavere frafald blandt eleverne.

Sammenholdt med analysen af trivsel tegner der sig delvist et lignende mønster. Aktiviteter som Udvikling af lærerroller og metoder og Trivselspiloter, som i trivselsanalysen er forbundet med højere trivsel og en større forventning om at fortsætte på uddannelsen, er også blandt de aktiviteter, hvor der ses lavere frafald blandt deltagere. Dette kan indikere, at forbedret trivsel og en stærkere forventning om at fortsætte hænger sammen med lavere frafald.

For Preboarding og Godt i gang på GF2 er billedet dog mere nuanceret. I trivselsanalysen er disse aktiviteter blandt dem, der viser de mest tydelige og signifikante positive sammenhænge med elevernes trivsel og forventning om at fortsætte. I frafaldsanalysen er forskellen derimod relativt lille for Preboarding (-0,2 %), mens Godt i gang på GF2 faktisk er forbundet med et lidt højere frafald blandt deltagere (+1,6 %). Det tyder på, at en højere trivsel ikke nødvendigvis altid afspejles direkte i lavere frafald.

En lignende tendens ses for Inklusion gennem metodevariation, hvor der i trivselsanalysen ses en positiv og signifikant sammenhæng med glæde ved skolen, mens frafaldet samtidig er højere blandt deltagere (+2,5 %).

Samlet set viser analyserne, at flere af aktiviteterne hænger sammen med både højere trivsel og lavere frafald, men at sammenhængen ikke er entydig på tværs af alle aktiviteter. Det er samtidig vigtigt at understrege, at forskellene i frafald ikke nødvendigvis kan tilskrives aktiviteterne i sig selv. Aktiviteterne kan være gennemført på hold eller uddannelser, hvor frafaldet i forvejen er højere eller lavere. For at kunne sige mere sikkert, om aktiviteterne har en egentlig effekt på frafald, kræver det derfor en mere kontrolleret analyse, hvor der tages højde for sådanne forskelle mellem elevgrupper og uddannelser.

Effekter fordelt på hovedområde og skole

Tabel 38. Hvilket hovedområde og skole, som har haft den største positive effekt af de pågældende aktiviteter

	Hovedområdet med størst effekt af aktiviteten	Skole med størst effekt af aktiviteten
Trivselspiloter	Kontor, handel og forretningsservice	Skive College
Preboarding	Kontor, handel og forretningsservice	Viden Djurs
Udvikling af lærerroller og metoder	Kontor, handel og forretningsservice	Learnmark
Godt i gang på GF2	Omsorg, sundhed og pædagogik	Viden Djurs
Elevdrevne fællesskaber på GF1	Kontor, handel og forretningsservice	College360
Inklusion i gennem metodevariation	Teknologi, byggeri og transport	UCRS
Godt i gang på GF1	Kontor, handel og forretningsservice	Viden Djurs
Digital trivsel på GF1	Teknologi, byggeri og transport	Tradium

Anm.: n = 57.522 besvarelser

Kilde: Egen tilvirkning.

Tabel 38 viser, hvilket hovedområde og hvilken skole der har haft den største positive effekt af de enkelte aktiviteter på baggrund af et samlet mål for de tre parametre: glad for klassen, glad for skolen og forventning om at fortsætte. Resultaterne peger på, at effekterne af aktiviteterne varierer både mellem hovedområder og mellem skoler.

Overordnet set fremgår det, at hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice oftest er det område, hvor aktiviteterne har haft den største positive effekt. Dette gælder blandt andet for Trivselspiloter, Preboarding, Udvikling af lærerroller og metoder, Elevdrevne fællesskaber på GF1 og Godt i gang på GF1. Det tyder på, at flere af aktiviteterne har haft særlig gennemslagskraft inden for dette hovedområde.

For nogle aktiviteter er det dog andre hovedområder, der skiller sig ud. For Godt i gang på GF2 ses den største positive effekt inden for Omsorg, sundhed og

pædagogik, mens Inklusion gennem metodevariation og Digital trivsel på GF1 har haft den største effekt inden for Teknologi, byggeri og transport.

Når der ses på skolerne, fremgår det, at flere forskellige institutioner har haft den største effekt af aktiviteterne. Viden Djurs optræder flere gange og har haft den største effekt for både Preboarding og Godt i gang på GF2, samt for Godt i gang på GF1. Andre skoler, der fremgår som dem med størst effekt, er blandt andet Skive College, Learnmark, College360, UCRS og Tradium.

Samlet set viser tabellen, at effekten af aktiviteterne ikke er jævnt fordelt, men varierer mellem både hovedområder og skoler. Nogle hovedområder og skoler ser ud til at have haft særligt gode resultater med bestemte aktiviteter, hvilket kan pege på, at lokale forhold eller implementeringen af aktiviteterne kan have betydning for, hvor stor effekt de har haft.

Litteraturliste

Børne- og Undervisningsministeriet. (2024). I 2035 vil cirka halvdelen af landets kommuner opleve et fald i ungdomsårgangene på ti procent eller mere.

<https://uvm.dk/aktuelt/nyheder/2024/juni/240604-i-2035-vil-cirka-halvdelen-af-landets-kommuner-opleve-et-fald/>

Børne- og Undervisningsministeriet. (2025a). Epx – en ny praktisk gymnasieuddannelse.

<https://uvm.dk/uddannelse-til-unge/gymnasiale-uddannelser/love-og-regler/politiske-aftaler/aftale-om-ny-gymnasieuddannelse/epx-en-ny-praktisk-gymnasieuddannelse/>

Børne- og Undervisningsministeriet. (2025b). Uddannelsesstatistik.

<https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Topics/23.aspx?excel=1847>

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA). (2021). Elevtrivsel på erhvervsuddannelserne.

<https://www.eva.dk/Media/638372868139478148/Elevtrivsel%20paa%20erhvervsuddannelserne.pdf>

Dansk Arbejdsgiverforening. (2025). Tilgangen til erhvervsuddannelserne kan ikke følge med de faglærtes afgang fra arbejdsmarkedet.

<https://www.da.dk/politik-og-analyser/uddannelse-og-kompetencer/2025/tilgangen-til-erhvervsuddannelserne-kan-ikke-foelge-med-de-faglaertes-afgang-fra-arbejdsmarkedet/>

Hersom, H., Andersen, O. D., Østergaard, J. T., & Allermann, G. (2019). Stolthed i erhvervsuddannelserne – Resultater af en undersøgelse: Hvad fremmer stolthed hos elever i erhvervsuddannelserne? København: NCE – Nationalt Center for Erhvervspædagogik, Københavns Professionshøjskole.

Mariager-Anderson, K., Gottlieb, S., Wahlgren, B., & Aarkrog, V. (2020). At blive på sporet – Nye perspektiver og bæredygtige løsninger på uddannelsesfrafald for unge voksne. København: DPU, Aarhus Universitet.

Slottved, M., Jakobsen, M. L., Larsen, K. S., Mortensen, N. P., Koudahl, P., Andersen, H. L., & Cuzulan, B. (2020). Grundforløb på erhvervsuddannelserne tre år efter reformen. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Slottved, M., Pedersen, R. T., Andreasen, A. G., & Nicolajsen, J. S. (2022). Uddannelsesbarrierer – En analyse af 25-årige unges syn på barrierer og potentielle tiltag i uddannelsessystemet. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

Appendix

Resultater fra fokusgruppeinterviews

Hvad og hvordan?

Baggrund

For at supplere den kvantitative analyse blev der i oktober 2024 gennemført fem online fokusgruppe-interviews med elever fra de 11 deltagende erhvervsskoler. Deltagerne blev rekrutteret via de deltagende skoler, som inviterede elever fra relevante grundforløb til at deltage frivilligt i fokusgruppeinterviewene. I udvælgelsen blev der lagt vægt på, at eleverne havde lyst til at deltage aktivt i samtalen, og at der så vidt muligt var variation blandt deltagerne, eksempelvis i forhold til køn og alder. Interviewene blev faciliteret af konsulenter fra Compan-Young og havde en varighed på ca. 120 minutter. Fokusgrupperne blev gennemført i skoletiden for at sikre elevernes mulighed for at deltage.

Fokusgrupperne bestod af:

- 1 gruppe med elever fra GF1.
- 4 grupper med elever fra GF2, én fra hver fagretning.
- 2-6 elever pr. gruppe fra samme fagretning, men fra forskellige skoler.

Formål

Formålet med de fem fokusgruppeinterviews var at øge indsigten i erhvervsskoleelevernes trivsel ved at give en mere nuanceret og specifik forståelse af elevernes oplevelser. Indsigterne bidrager til analysen ved at give en kvalitativ uddybning af de tendenser, der fremgår af den kvantitative analyse. Samtalerne havde derfor særligt fokus på at forstå, hvordan eleverne anvender svarskalaen i trivselsmålingen, hvilken betydning de tillægger de forskellige scores, samt hvad der i praksis ligger bag høje og lave vurderinger på de undersøgte parametre.

Hvordan forstår eleverne på EUD begrebet trivsel?

Elevernes definition af trivsel

Som start på fokusgruppeinterviewene blev eleverne spurgt ind til deres umiddelbare tanker om begrebet "trivsel". Denne diskussion blev således taget op, inden trivselsparametrene blev taget op. Denne tilgang havde til formål at sikre, at det var elevernes umiddelbare tanker om trivsel, som dannede grundlag for diskussionen. Herved kan det vurderes, om mikromålingerne har rette fokus i de parametre, som måles.

Ifølge eleverne handler trivsel både om at have det godt i sin klasse, men også at have det godt på skolen generelt. At være i trivsel beskrives som at have det godt socialt såvel som fagligt. For at trives socialt er det vigtigt, at man føler sig tryk og velkommen, og at man har et godt sammenhold og gode venner i klassen. Det har også betydning for trivsel, at der er ro i klassen, og at man respekterer hinanden.

I forhold til det faglige handler trivsel om, at man kan følge med i timerne samtidigt med, at man bliver udfordret. Det handler også om, at læreren møder en, der hvor man er, og dermed ser mennesket bag eleven. Eleverne nævner desuden betydningen af relationen til lærerne og visheden om, at man kan gå til en lærer, hvis man har brug for hjælp, i deres definition af trivsel.

En meget central pointe fra fokusgruppeinterviewene er, at eleverne vurderer, at trivsel er afgørende for deres læring. De mener ikke, at man får samme udbytte af undervisningen eller uddannelsen i sin helhed, hvis fundamentet af god trivsel ikke er der.

Beskrivelserne af trivselsarbejdets centrale betydning og deres forståelse af, hvad der skaber trivsel, understøtter altså de udvalgte trivselsparametre fra EUD analysen.

Trivsel. Parametre som uhjulpet beskrives af eleverne i den kvalitative kortlægning af trivselsbegrebet.

“ Når man trives, så har man en god fornemmelse i maven - ingen ondt i maven over at komme. At der er plads til en. ”

Oplevelsen af mikromålinger

Styrker ved mikromålinger

- Signalværdien
- Kort og overskueligt
- Samtaleværktøj
- Skaber selvrefleksion
- Rette fokus

OBS-punkter ved mikromålinger

- Overfladisk
- Forpligter

Eleverne på erhvervsskolerne har grundlæggende en positiv oplevelse af, at skulle besvare mikromålinger ift. deres trivsel løbende gennem deres grundforløb. Der er en oplevelse af, at det giver et positivt indtryk, at skolen har fokus på deres trivsel og opsøger deres inputs løbende. De identificerer i fokusgrupperne både fordele og farer ved tilgangen.

Signalværdien i, at skolen prioriterer tid til at forholde sig til elevernes trivsel, bekræfter dem i, at skolen vil dem det godt og har et ønske om at være et godt sted. Det gør således noget ved stemningen omkring skolen, at der er fokus på trivsel blandt eleverne.

Noget af det, som fungerer godt i konceptet er, at det er **kort og overskueligt** at svare på. Eleverne oplever, at deres svar er bedre, fordi de ikke bliver trætte af at besvare lange, kringledede spørgeskemaer, men at det er kort, godt og overskueligt.

Flere elever nævner, at noget af det der fungerer rigtig godt er, at de benytter mikromålingerne som **samtaleværktøj** i klassen. De oplever, at der bliver sat tid af til at snakke om spørgsmålene, hvis der er behov for det. De oplever derfor også, at mikromålingerne er mere end blot svar, der afgives, da det også er en samtalestarter og et fælles sprog og anledning til at sætte trivsel på dagsordenen.

Eleverne nævner, at spørgsmålene i mikromålingerne starter en **selvrefleksion** om, hvordan de egentlig har det. De mener det er meget positivt at stoppe op og tænke over, hvordan man har det i ny og næ, hvilket disse målinger sikrer. I evalueringen af spørgsmål er der bred enighed om, at de spørgsmål, som stilles, har det rette fokus, giver mening, og at de alle er relevante for trivsel på skolen. De ved, der også ligger andre ting i trivsel, men ser meningen i, at netop

“Jeg synes det er bedre end de lange. De er rarer i kort version, så bliver man ikke træt af det på side 47. Man er mere seriøst når det kun er 7 spg.” 106

disse parametre er udvalgt, da de rummer bredt i forhold til deres forståelse af trivselsbegrebet.

Nogle elever giver udtryk for, at det at målingerne er så korte også gør, at det opleves som forholdsvis **overfladisk**, hvor de ønsker sig at komme spadestikket dybere en gang imellem. De er bekymrede for, om alle tager det seriøst nok i deres besvarelser, fordi det netop er så kort, og de derfor selv har stillet spørgsmålstejn ved seriositeten. De er dog stadig enige i, at spørgsmålene er relevante og rummer væsentlige dele af deres egen trivsel.

At måle på trivsel løbende **forpligter**, da det er meget vigtigt, at der bliver fulgt op på det. Nogle har oplevelsen af, at de udfylder målingerne løbende uden nogensinde at høre mere om det eller se nogle forandringer. Disse elever finder det meget frustrerende og fremhæver, at hvis man ikke vil handle på det, bør man ikke måle på trivsel. Dette, da det giver indtrykket af, at skolen måler af pligt, men dybest set er ligeglade med deres elevers trivsel. Deres oplevelse er derfor, at målingerne forpligter, da det at foretage målinger vil virke modsat på trivslen, hvis ikke skolen handler på det efterfølgende.

“Vi laver dem, og vi hører ikke rigtigt mere. Det er ikke noget skolen fortæller mere om. Det kunne gøre det federe at der var noget handling, så man ikke bare føler at man svarer på spørgsmål.”

“Det fungerer godt med få spørgsmål. En god måde at samle klassen på. I vores klasser er vi gode til at snakke om det. Det synes jeg er rigtigt fedt. Det er noget, man snakker om.”

Brugen af skalaen

I fokusgrupperne blev det diskuteret, hvordan eleverne bruger skalaen fra 0-10, når de besvarer mikromålingerne. Der var en generel enighed om, hvordan de forskellige scores blev tolket og tildelt.

0 er udtryk for meget stor utilfredshed eller frustration. **5** er udtryk for en oplevelse, som kan indeholde både positive og negative elementer. Her er ikke en oplevelse af, at det positive opvejer det

negative. **7-8** beskrives som en god oplevelse, som ikke udmærker sig på nogle måder, men lever op til de forventninger, man har haft. **9-10** udtryk for en meget imponerende oplevelse, som overgår deres forventninger. Her lægger flere vægt på, at 10 nærmest er uopnåeligt, fordi der altid er noget, der kan blive bedre, så *"man giver jo ikke 10"*.

"5 er usikkerhed. Man elsker det ikke og hader det ikke, men man er ved at finde ud af, hvad man synes."

"For mig betyder det, lidt hverken eller. når man ikke ved om det er godt eller skidt. man er så lidt tja. det er acceptabelt"

"[...] 7 er mere at det er fint nok. 8 er faktisk ret godt"

"0-svar er når, der er dårlige lærere og dårlig undervisning, hvis klassen og uddannelsen ikke er, som man havde håbet."

"Det er helt vildt svært at få en 10'er. 10 er helt perfekt. Når vi er så mange forskellige mennesker, så er det svært."

Glad for klassen

Når man spørger elever på erhvervsskoler ind til, hvad der har betydning for, om man er glad for sin klasse, omhandler deres svar først og fremmest det sociale mellem eleverne. At være glad for klassen handler for flere af eleverne særligt om at have gode venner i klassen. Derudover er det en fællesnævner på tværs af fokusgrupperne, at det er vigtigt, at man har det sjovt sammen i klassen.

Det blev også tydeligt i fokusgruppen, at det for nogle uddannelser og fagretninger har betydning, at der er et stort fagligt engagement i klassen. Den fælles interesse i den uddannelse, man går på, er noget der kan være med til at skabe et godt sammenhold i klassen. Derudover bliver der i fokusgrupperne lagt vægt på, at klassen er et sted, hvor der er plads til at lave fejl og hvor man hjælper hinanden og samarbejder

En ting der fylder for nogle af eleverne i forhold til det sociale miljø samt at være glad for klassen, er forløbets længde. Udsigten til alligevel at skulle splittes igen i hovedforløbet kan gøre, at det sociale prioriteres i mindre grad.

“ Det er alfa omega, at man er tilpas i sin klasse. ”

“ Det kan være demotiverende, at vi bliver splittet igen om lidt, fordi vi skal i lære. Men man vil jo gerne have det godt sammen. ”

Særligt vigtige elementer som eleverne lægger vægt på:

- at klassekammeraterne er glade for en
- at man kan samarbejde
- at der er plads til at stille dumme spørgsmål uden at blive grinet af
- at der er plads til forskelligheder
- at man respekterer hinanden

Aldersforskelle

I fokusgrupperne blev det tydeligt, at det sociale miljø tilskrives forskellig grad af betydning på tværs af aldersgrupper. Denne tendens ses også i kommentaranalysen af “Glad for klassen” blandt GF2-eleverne.

I fokusgrupperne giver særligt de ældre elever udtryk for, at det sociale miljø er af mindre betydning. Dette skyldes, ifølge eleverne selv, at de ældre elever allerede har et etableret socialt liv ved siden af uddannelsen og derfor ikke har et stort behov for at skabe nye relationer på uddannelsen.

Derimod har de yngre elever et større behov for at danne sociale relationer og være en del af et fællesskab, som også kan foregå uden for skoletiden.

Denne forskel kan være en af årsagerne til, at yngre elever kan finde det svært at danne relationer til ældre elever.

Hvad er et godt socialt miljø?

Elevernes beskrivelser af hvad et godt socialt miljø er, handler i høj grad om, at der er plads til alle. I den forbindelse lægger eleverne vægt på vigtigheden af, at man føler sig velkommen.

Det er det vigtigt, at alle accepterer alle, og at der er plads til forskelligheder. Med dette menes der også et klassemiljø, hvor der er ro, og hvor støj ikke er et forstyrrende element.

I fokusgrupperne tyder det på, at eleverne på GF1 i højere grad oplever, at skolen fokuserer på sociale arrangementer, som understøtter sammenholdet i klassen, end eleverne på GF2. Fælles for alle er det dog, at de værdsætter og ønsker sig flere af denne type aktiviteter, da det bidrager til at skabe og vedligeholde et godt socialt miljø i klassen, hvor man kender hinanden personligt.

Positive relationer til lærere og vejledere

I fokusgrupperne blev det undersøgt, hvilken betydning relationen til lærere og vejledere har. Der viser sig flere fællesnævner og forskelle blandt eleverne.

En fællesnævner på tværs af fokusgrupperne er, at eleverne generelt har et positivt forhold til en lærer eller vejleder og at de generelt har en følelse af, at de kan gå til en lærer eller vejleder, hvis de har brug for hjælp eller støtte. Nogle af eleverne oplever dog, at lærerne ikke tager sig god nok tid til at tage en ordentlig snak. Derudover har nogle elever også oplevet, at læreren gerne vil lytte, men at der efterfølgende ikke bliver handlet på problemerne.

En af fællesnævnerne på tværs af fokusgrupperne er, at det er vigtigt, at læreren udover at være fagligt dygtigt, også bidrager til at skabe god stemning i klassen.

“ Det gør en kæmpe forskel, hvis lærerne er engagerede, det smitter af. Så har man også lyst til at bidrage og være med. ”

“ Når vi sagde det til lærerne, følte vi ikke, der skete noget, og så vil der jo blive noget snak i krogene. ”

Særligt vigtige elementer som eleverne lægger vægt på:

- at blive taget seriøst
- at lærerne følger op på de udfordringer, de kommer med
- at man ved hvem man skal gå til
- at læreren både kan være seriøs og sjov
- at læreren tager sig tid til eleverne

Forskellige behov

Fokusgrupperne gav særligt indblik i forskelligheden af de behov eleverne har til karakteren af relationerne med lærere og vejledere.

For nogle elever er det vigtigt, at have en relation til en lærer eller vejleder, som giver mulighed for at snakke om problemer og udfordringer, der både omhandler dagligdagen på skolen og privatlivet.

For andre elever er relationen til læreren vigtig i forbindelse med klassedynamikken. Disse elever opsøger læreren, når der er problemer i klassen, som de har brug for hjælp til at løse.

Slutteligt er der nogle elever, der ikke har behov for at have en relation til deres lærer, som rækker ud over undervisningen og fagligheden. Disse elever lægger vægt på, at de privat søger hjælp eller støtte andre steder.

Erhvervserfaring og fagligt niveau

Lærernes erhvervserfaring har betydning for elevernes indtryk af dem og kvaliteten af deres undervisning på tværs af hovedområder. At læreren kan inddrage fortællinger fra sit eget arbejdsliv, er inspirerende for eleverne og er med til at bygge bro til virkeligheden. De giver udtryk for, at virkelighedsnær undervisning er med til at give dem et større indblik i, hvad der venter dem på hovedforløbet, når de skal i lære. Netop dette har også betydning for oplevelsen af at skulle søge læreplads, da de får mere viden om, hvad der bliver lagt vægt på i arbejdsmarkedet.

Foruden erhvervserfaring lægger eleverne også vægt på lærernes faglige niveau. At læreren har et højt fagligt niveau samtidig med, at de brænder for det, de underviser i og gerne vil lære fra sig, er for flere af eleverne netop det, der er med til at skabe et positivt og engagerende undervisningsmiljø.

Undervisningsform

I fokusgrupperne blev der talt om, hvordan eleverne lærer bedst. Dette for at udbygge forståelsen af besvarelser af spørgsmålet: ”den måde undervisningen foregår på, passer godt til mig”.

Når eleverne beskriver, hvordan de lærer bedst, er det særligt lærernes indstilling og fremgangsmåde i undervisningen, der træder frem som betydningsfuldt. Det har stor betydning for eleverne, at læreren er engageret, og at der er mulighed for at stille spørgsmål og få gode svar tilbage. I den forbindelse er det vigtigt for eleverne, at de oplever tålmodighed, og at læreren kan forklare tingene på flere forskellige måder, så alle kan forstå det.

Derudover er eleverne generelt begejstrede for undervisning, der er afvekslende og som indeholder aktive og visuelle elementer. De er derimod mindre begejstrede for klassisk tavleundervisning. I denne forbindelse nævner flere elever, at de godt kan lide at få lov til at blive kastet ud i opgaver med mere frie rammer, hvor de får mulighed for at være kreative.

“ At læreren forstår, at ikke alle lærer på samme måde - at de kan forklare det på flere måder, så alle kan forstå det. ”

“ At man må arbejde i grupper, men også må arbejde alene, hvis det passer en bedre. ”

Særligt vigtige elementer som eleverne lægger vægt på:

- at læreren forstår, at ikke alle har samme læringsstil
- at læreren formår at forklare stoffet på flere måder
- at der er mindst mulig skærm/tavleundervisning og mere afveksling
- at blive kastet ud i det og få lov at prøve selv
- at undervisningen er virkelighedsnær og trækker tråde til praksis
- at der er ro i klassen, så man kan koncentrere sig

Grupper eller individuelt

Et tema, der viste sig i fokusgrupperne, da eleverne omtaler undervisningsformen, er arbejdsformen. Det er vigtigt for eleverne, at der bliver taget hensyn til, at det er forskelligt, hvordan man arbejder bedst med en opgave. Der er dog bred enighed om, at der er stor værdi i både individuelle opgaver og gruppearbejde. De understreger således vigtigheden af, at der er afveksling i arbejdsformen og at tilgangen tilpasses det konkrete tema og formål.

Fordelene ved gruppearbejdes beskrives typisk ved muligheden for at bruge hinandens styrker og lære af hinanden, mens man får italesat arbejdet løbende.

Nogle oplever derimod, at individuelt arbejde er den måde, de lærer bedst på og får mest ud af i specifikke typer af opgaver. De udtrykker et behov for at trække sig tilbage med musik i ørerne for at undgå forstyrrelser og kunne fordybe sig.

Støj og uro

Det er forskelligt hvor meget støj og uro i klassen fylder for eleverne i de fem fokusgrupper. For nogle af eleverne fylder det meget i deres hverdag. Der er udpræget enighed om, at det oftest er få elever, som ødelægger det for de mange. De situationer, hvor støj og uro er mest generende for eleverne, er, når der skal løses opgaver inde i klassen eller fremlægges.

Konsekvensen af støj og uro er, at eleverne ikke kan koncentrere sig og får en følelse af, at de bliver hægtet af. Samtidigt findes der en frustration over, at de, som skaber uro, ikke har respekt for faget, som de selv har valgt.

Ud over at støjen er forstyrrende, giver de også udtryk for, at det kan skabe en negativ atmosfære i klasserummet og en anstrengt dynamik mellem elever og underviser. Her oplever de ofte, at den negative stemning rammer alle elever i klasserummet.

Virkelighedsnær undervisning

I de fem fokusgrupper viser det sig, at eleverne generelt har en oplevelse af, at det, de lærer i undervisningen på forløbene, er relevant og virkelighedsnært.

I diskussionen af, hvorvidt og hvornår de oplever undervisningen relevant for det kommende hovedforløb, lægger eleverne vægt på, at det særligt er den basisviden, de får, som de finder relevant. Her oplever de, at der bliver lagt en god bund for videre udvikling og viden, som bygges ovenpå senere i forløbet. Særligt oplever eleverne, at relevansen af det, de lærer, er tydelig, når de på den ene eller anden måde bliver præsenteret for eksempler fra det virkelige arbejdsliv.

Den type undervisning, som eleverne finder mest virkelighedsnær og relevant, er praktisk undervisning. Det kan eksempelvis være undervisning, der foregår på et værkstedet, eller når de udvikler deres evner med specifikke værktøjer, udstyr eller programmer.

“ Vi er klædt godt på. Vi lærer grundstenene og det basale. ”

“ Når underviserne har haft deres egen virksomhed og selv har haft elever, så vil man hellere lytte til dem. ”

Særligt vigtige elementer, som eleverne lægger vægt på:

- lærere, der har praktisk erfaring fra arbejdsmarkedet
- grundforløbet giver basisviden, der fungerer som et springbræt til hovedforløbet
- det er svært at vide, hvad man skal forvente på hovedforløbet
- det er svært at vide på forhånd, hvad man kommer til at skulle bruge i lærepladsen
- udvikling af konkrete kompetencer med eksempelvis værktøj, udstyr eller programmer

Forventninger til hovedforløbet

Flere elever giver udtryk for, at de synes det er svært at svare på, om de kan bruge det, de lærer i deres kommende læreplads, da de ikke ved, hvad de skal forvente i lærepladsen. På nogle uddannelser kan der være stor forskel på, hvilken viden der er værdifuld, alt efter hvilken type læreplads, man ender på. Derfor kan det være svært for eleverne at vide præcis, hvad der er relevant for dem på deres kommende læreplads.

Elever, der har en læreplads, har bedre mulighed for at vurdere det, da de har bedre indblik i, hvilke opgaver der venter dem.

“ Vi lærer nogle programmer her og når vi så kommer ud, så bruger de alt muligt andet. Nogle gange kan man godt stå med en følelse af: hvornår kommer jeg til at bruge det her? Men det er selvfølgelig også svært for skolen, når vi ender forskellige steder. ”

Lærerens erfaringer

Eleverne lægger vægt på, at det i høj grad er læreren og lærerens erfaring, som er med til at tydeliggøre det virkelighedsnære i undervisningen og dermed også den oplevede relevans.

Det opleves som meget værdifuldt at høre om lærerens erfaringer fra arbejdsmarkedet, da det giver dem et retvisende indblik i, hvad der venter dem på lærepladsen og i arbejdslivet, samt hvordan det de lærer på grundforløbet senere kan være anvendeligt. Her lægges vægt på, at læreren for mange elever er den primære inspirationskilde og den bedste kilde til viden om arbejdsmarkedet.

“ Vores lærere er rigtig gode til det, de gør. Jeg har lyst til at lære noget af dem. ”

Ro i maven til prøver

I fokusgrupperne er eleverne blevet spurgt ind til, hvordan de har det med de kommende prøver, og om de har ro i maven. Et element, der særligt går igen på tværs af fokusgrupper og fagretninger, er betydningen af at få indblik i, hvad eksamen går ud på.

Prøver og eksamener kan for mange være en kilde til bekymring, og mange bliver pressede af at skulle præstere godt på kort tid. Det står derudover tydeligt, at noget af det som skaber stor usikkerhed i forhold til prøver og eksamener er manglende kendskab til krav, omfang og bedømmelseskriterier. En grundig indflyvning til, hvad eksamen går ud på, at få mulighed for at se en eksamensopgave eller afholde en prøveeksamen, er derfor gode værktøjer for at skabe ro for eleverne. Det er meget vigtigt, at bedømmelseskriterier er tydelige, og processen ikke er uklar.

Kvaliteten af undervisningen har desuden også central betydning, da oplevelsen af høj kvalitet i undervisningen understøtter oplevelsen af at være klar til eksamen.

“ Det er det ukendte, man bekymrer sig om ”

“ At høre fra læreren, at man nok skal komme igennem eksamen, giver ro i maven. ”

Særligt vigtige elementer som eleverne lægger vægt på:

- bekymringen stiger, hvis man ikke er tilfreds med læreren eller kvaliteten i faget
- at læreren "afdramatiserer" eksamen, giver eleverne mere ro
- at få indblik i eksamen og at få forklaret, hvordan den foregår, giver ro
- prøveeksamen med feedback kan være en stor hjælp
- tydelige bedømmelseskriterier
- at lærerne forstår nervøsiteten og bekræfter eleverne i, at de kan bestå

Prøveeksamen

Ønsket om at få mulighed for at komme til prøveeksamen bliver nævnt i flere af fokusgrupperne. En prøveeksamen giver eleverne indblik i, hvad eksamen går ud på og gør dem dermed mere vant i situationen. De mener samtidig, at de på baggrund af feedback fra læreren bliver klogere på, hvorvidt de vil kunne bestå eksamen eller ej, samt hvilke områder de med fordel kan læse op på.

De ønsker også helt klare forskrifter for, hvad der skal til for at kunne bestå, så de har en reference at forstå egne kompetencer i forhold til eksamenskravene.

At omstændighederne omkring den kommende eksamen ikke er ukendte og at blive bekendt med, hvad de kræver at bestå eksamen, er elementer der bidrager til, at eleverne i højere grad har ro i maven i forhold til eksamener.

“ Man kunne lave en miniprøve, ikke med karakterer, men så man lige kan se, hvad det er. Måske endda flere gange. Jeg tror folk ville slappe mere af, hvis man kunne prøve det - uden at der er noget på spil. ”

Aldersforskelle

I samtalen med eleverne om de forskellige trivselsparametre har elevernes alder i flere tilfælde en underliggende betydning. Udfordringer relateret til aldersforskelle italesættes hovedsageligt af de ældre elever. Særligt i forhold til skolens regler, tilgangen til undervisningen og det sociale behov ses aldersmæssige forskelle.

Et af de områder, hvor forskellene ift. alder mærkes tydeligst i fokusgrupperne, er, når der tales om de regler, skolerne sætter for eleverne. Eksempler herpå kan være, at eleverne skal aflevere deres telefoner i timerne, eller at der er regler for indtagelse af mad og drikke i skoletiden. Regler, som har til formål at fastholde elevernes koncentration i undervisningen. I den forbindelse fremhæves det i fokusgrupperne, at der er forskel på, hvilke behov man har, når man er 16 år i forhold til 21 år og ældre. De unge, der kommer direkte fra folkeskolen, er i højere grad vant til at være underlagt denne slags ordensregler. Derimod er ældre elever, som ofte allerede har været på arbejdsmarkedet eller har været på en anden ungdomsuddannelse inden, vant til at være ansvarlige for egen læring. For de ældre elever, der har børn, er det især reglen om at skulle aflevere sin telefon, der skaber udfordringer. Reglerne opfattes af de ældre elever som tiltag, der fungerer godt blandt yngre elever, men ikke passer ind i deres egen livssituation. Derfor er det også frustrerende for de ældre elever at skulle være underlagt disse regler, og de oplever det som en vis grad af umyndiggørelse.

Grundlæggende tyder det på, at de yngste elever går på uddannelsen som en ungdomsuddannelse med de dannelses- og sociale behov, dette medfører, mens ældre elever i højere grad betragter uddannelsen som en videregående uddannelse, hvor skolen tilgås med et mere voksent fundament.

I fokusgrupperne fremhæves det også, at de yngre elever ofte kommer direkte fra folkeskolen og derfor ikke er trænede i at være ansvarlige for egen læring og udbytte. Omvendt har de ældre elever ofte erfaringer fra andre uddannelser eller arbejdslivet og derfor møder undervisningen med andre forventninger og en større grad af interesse og fagligt ansvar.

Der ses også forskelle i forhold til det sociale behov, hvor yngre elever i højere grad har tendens til at søge sociale fællesskaber og venskaber på uddannelsen, hvor ældre elever ofte giver udtryk for, at de udelukkende er på uddannelsen af karrieremæssige grunde og får udfyldt sociale behov i andre sammenhænge.

Dog er der også eksempler på, at aldersforskellen har positiv betydning for elever på tværs af aldersgrupper. I de positive fortællinger lægges der særligt vægt på muligheden for at lære af hinanden og få et bredere spænd af perspektiver i undervisningen.

“Vi har vores vennegrupper i det private. Jeg er ikke desperat efter at få nye venner eller at have nogle at følges med ned i kantinen.”

“Vi kan lære af hinanden. Vi er opvokset på forskellige måder. Løsningen af opgaver varierer alt efter, hvem man er i gruppe med. Jeg oplever, at os der er ældre er mere perfektionistiske og de yngre er mere sjuskede.”

“Når vi snakker om private ting, så er der nogle, der har børn og andre der ikke har kørekort endnu. Vi er i midten og man kan godt mærke, at nogle gange er det svært at relatere til hinanden.”

“Man kan også se, at det er de unge der har svært ved at lægge deres telefon væk og det er træls, at vi skal aflevere vores telefoner, fordi de ikke kan finde ud af det. Der bliver man nødt til at forstå, at det er en uddannelse og at læring er på eget ansvar. Så hvis der er en, der sidder med sin telefon, så er det deres eget ansvar.”

At finde en læreplads

Det er meget tydeligt, at det at finde en læreplads har meget afgørende betydning for eleverne, og det fylder meget i deres bevidsthed. Mange elever oplever et betydeligt pres, når de skal søge en elevplads, og det fylder i deres hverdag og kommer derfor også til at have indflydelse på oplevelsen af at gå på uddannelsen i det hele taget.

Der er en markant forskel på at have en læreplads og ikke have en; elever med en læreplads oplever mere ro, mens de, der ikke er lykkedes med at finde en læreplads, oplever usikkerhed og stress. At have styr på sin læreplads ser dermed ud til at have betydning for elevernes personlige trivsel, da den skaber tryghed og sikkerhed i en ellers travl hverdag på skolen. Når uddannelsesaftalen er underskrevet, har eleverne bedre mulighed for at fokusere på læring og skolegang uden at skulle føle sig pressede over, at en manglende ansættelse kan sætte en stopper for deres drømme.

Samtidigt giver lærepladsen dem mulighed for at forstå undervisningen i forhold til den virkelighed der venter dem, når de kommer i lære.

Eleverne lægger vægt på, at skolerne er opmærksomme på denne udfordring og tilbyder hjælp, men at det alligevel kan være overvældende at navigere i det ukendte arbejdsmarked og samtidig klare skolearbejdet.

Presset er stort for eleverne, da det at få en læreplads er afgørende for, om de overhovedet kan fortsætte på den uddannelse de har valgt. Samtidigt vil de gerne finde en god læreplads, hvor de både trives fagligt og socialt og derfor kan fortsætte udviklingen. De har dog ofte svært ved at gennemskue mulighederne og konsekvenserne af de valg, de træffer. Presset om at få en læreplads gør også ofte, at de vælger læreplads ud fra, hvad de kan få, frem for den retning den konkrete læreplads sætter for dem.

“Jeg er også glad for at have fået en læreplads. Det giver meget ro, at man ved, hvad man skal senere.”

“Det er stressende at skulle søge læreplads ved siden af skolen.”

“Hvis man ikke har fået en plads, kan man ikke fortsætte på hovedforløbet, og for os der bor ude, er det økonomisk ret svært, hvis man ikke finder en elevplads.”

“Jeg har en læreplads. Det har jeg haft siden jeg var 14 år, så jeg har været heldig. Så har man et sted at falde tilbage på.”

Opsummeringer

Variabel: Glad for skolen

Gennemsnitlig score: 8,0

Tilfredshedsfordeling: 26

Udvikling over tid: Generelt positiv udvikling

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske tilkendegivelser** - støj og uro, manglende lærerstøtte og uklare rammer og struktur i hverdagen.
- **Tilfredse tilkendegivelser** - god klassedynamik, ønske om mere variation i undervisningen og bedre koordination mellem lærere.
- **Begejstrede tilkendegivelser** - Stærkt klassefællesskab, varieret undervisning og engagerede lærere.

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har lille betydning for glæde ved skolen.
- **Kønsfordeling:** Har stor betydning for glæde ved skolen. Ligevægt mellem kønnene eller overvægt af mænd øger glæde ved skolen.
- **Holdstørrelse:** Har stor betydning for glæde ved skolen. Jo mindre holdet er, desto højere er glæden ved skolen.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning for glæde ved skolen.

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport samt Omsorg sundhed, og pædagogik (8,1)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,3)

Variabel: Forventning om at fortsætte

Gennemsnitlig score: 8,5

Tilfredshedsfordeling: 52

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske tilkendegivelser** - utilfredshed med undervisningen eller skolen, skifter skole, usikkerhed, problemer med læreplads
- **Tilfredse tilkendegivelser** - Flere praktiske opgaver, støtte, sociale aktiviteter, transport, motivation

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Mindre betydning. Yngre elever forventer i højere grad at fortsætte.
- **Kønsfordeling:** Stor betydning. På hold med overvægt af mænd er der flere elever der forventer at fortsætte.
- **Holdstørrelse:** Ikke markant betydning.
- **Løbende frafald:** Har betydning. Elever på hold med lavere frafald forventer i højere grad at fortsætte.

Udvikling: Overordnet stabilt men med en nedadgående tendens i 3. halvår

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport (8,7)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,6)

Variabel: Glad for klassen*Gennemsnitlig score: 8,1**Tilfredshedsfordeling: 33***Fokuspunkter i kommentaranalyse:**

- **Skeptiske tilkendegivelser** - klassemiljø, tryghed og fællesskab, alderssammensætning, støj, struktur, støtte

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har betydning. Hold med højere aldersgennemsnit er mere glade for deres klasse.
- **Kønsfordeling:** Har betydning. Hold med overvægt af mænd er mere glade for deres klasse.
- **Holdstørrelse:** Har betydning. Elever på mindre hold er mere glade for deres klasse.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning.

Udvikling: Tilfredsheden for klassen er overordnet set stabil over tid og generelt højere på GF2 end GF1.

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport (8,3)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,4)

Variabel: Positive relationer til lærere og vejledere*Gennemsnitlig score: 8,2**Tilfredshedsfordeling: 37***Fokuspunkter i kommentaranalyse:**

- **Skeptiske tilkendegivelser** - manglende tryghed, travlhed, ønsker ikke relationstypen, manglende information
- **Begejstrede tilkendegivelser** - opmærksomhed og hjælp fra lærere

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har betydning. Hold med højere aldersgennemsnit oplever bedre relation til lærere og vejledere.
- **Kønsfordeling:** Har betydning. Hold med ligevægt mellem kønnene eller overvægt af mænd oplever bedre relation til lærere og vejledere.
- **Holdstørrelse:** Har betydning. Små hold oplever bedre relation til lærere og vejledere.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning.

Udvikling: Udviklingen er generelt stabil. Der ses en nedadgående tendens fra første til sidste måling inden for hvert halvår.

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport (8,4)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,6)

Variabel: Undervisningsform*Gennemsnitlig score: 7,6**Tilfredshedsfordeling: 14***Fokuspunkter i kommentaranalyse:**

- **Skeptiske og tilfredse tilkendegivelser** - mangler praksisnær undervisning, mere variation, mere struktur, mere ro og støtte til eleverne, forældet materiale
- **Begejstrede tilkendegivelser** - god kobling mellem teori og praksis, engagerede lærere, god klassekultur, relevant undervisning,

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har ikke betydning.
- **Kønsfordeling:** Har betydning. Hold med overvægt af mænd er mere tilfredse med undervisningsformen.
- **Holdstørrelse:** Har betydning. Små hold er mere tilfredse med undervisningsformen.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning.

Udvikling: Positiv udvikling fra 1. halvår til 2. halvår. Undervisningsformen vurderes i gennemsnit højere på GF2 end GF1.

Hovedområdet med højeste vurdering: Omsorg, sundhed og pædagogik (7,8)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (6,9)

Variabel: Virkelighedsnær undervisning*Gennemsnitlig score: 8,2**Tilfredshedsfordeling: 35***Fokuspunkter i kommentaranalyse:**

- **Skeptiske og tilfredse tilkendegiver** - mere praksis, for højt tempo, mere struktur, forældede metoder og udstyr, uddannelsens bredde, uafklaret karrierevej
- **Begejstrede tilkendegivelser** - virkelighedsnære eksempler, målrettet uddannelse, tydeligt formål, kobling mellem teori og praksis, trygt læringsmiljø

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har lille betydning. Hold med højt aldersgennemsnit er mere begejstrede for undervisningens virkelighedsnærhed.
- **Kønsfordeling:** Har markant betydning. Hold med overvægt af mænd er mere begejstrede for undervisningens virkelighedsnærhed.
- **Holdstørrelse:** Har betydning. Små hold er mere begejstrede for undervisningens virkelighedsnærhed.
- **Løbende frafald:** Ikke betydning, kun lille variation.

Udvikling: Udviklingen er generelt stabil. Der ses en nedadgående tendens fra første til sidste måling inden for hvert halvår.

Hovedområdet med højeste vurdering: Omsorg, sundhed og pædagogik (9,0)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (7,1)

Variabel: Ro i maven til prøver

Gennemsnitlig score: 6,9

Tilfredshedsfordeling: -4

Fokuspunkter i kommentaranalyse:

- **Skeptiske tilkendegivelser** - ikke fagligt klar, usikkerhed om bedømmelseskriterier, uro, stressende situation

Betydning af holdkarakteristika:

- **Aldersgennemsnit:** Har ikke betydning.
- **Kønsfordeling:** Stor betydning. Hold med overvægt af kvinder har markant mindre ro i maven til prøver.
- **Holdstørrelse:** Mindre betydning. Elever på små hold har mere ro i maven til prøver.
- **Løbende frafald:** Har ikke betydning.

Udvikling: Stabil udvikling.

Hovedområdet med højeste vurdering: Teknologi, byggeri og transport (7,1)

Hovedområdet med laveste vurdering: Kontor, handel og forretningsservice (6,1)

Hvad påvirker trivsel?

Kontor, handel og forretningsservice		
Trivsel (glad for skolen)	Lineær regression: Hældningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
		Reference (svar mellem 0-8)
Glad for klassen	0.36***	↑ 57 %***
Relation til lærer	0.18***	↑ 28 %***
Undervisningsform	0.24***	↑ 38 %***
Virkelighedsnær undervisning	0.09***	↑ 12 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	55 %	33 %

Anm.: n = 5.834 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Teknologi, byggeri og transport		
Trivsel (glad for skolen)	Lineær regression: Hældningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
		Reference (svar mellem 0-8)
Glad for klassen	0.29	↑ 55 %
Relation til lærer	0.18***	↑ 29 %***
Undervisningsform	0.21	↑ 37 %***
Virkelighedsnær undervisning	0.15***	↑ 21 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	48 %	33 %

Anm.: n = 30.428 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Hvad påvirker trivsel?

Fødevarer, jordbrug og oplevelser		
Trivsel (glad for skolen)	Lineær regression: Hældningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
		Reference (svar mellem 0-8)
Glad for klassen	0.25***	↑ 41 %***
Relation til lærer	0.22***	↑ 26 %***
Undervisningsform	0.20***	↑ 37 %***
Virkelighedsnær undervisning	0.20***	↑ 35 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	50 %	34 %

Anm.: n = 1.878 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.

Kilde: Egen tilvirkning

Omsorg, sundhed og pædagogik		
Trivsel (glad for skolen)	Lineær regression: Hældningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
		Reference (svar mellem 0-8)
Glad for klassen	0.29***	↑ 48 %***
Relation til lærer	0.20***	↑ 26 %***
Undervisningsform	0.23***	↑ 40 %***
Virkelighedsnær undervisning	0.25***	↑ 65 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	59 %	39 %

Anm.: n = 1034 besvarelser. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.

Kilde: Egen tilvirkning

Hvad påvirker tilknytning?

Kontor, handel og forretningsservice		
Tilknytning (forventer at fortsætte)	Lineær regression: Hædningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
Glad for skolen	0,11 **	↑ 68 %***
Glad for klassen	0,03	↑ 3 %***
Relation til lærer	0,02	↑ 5 %***
Undervisningsform	0,08**	↑ 4 %***
Virkelighedsnær undervisning	0,28***	↑ 14 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	9 %	9 %

Anm.: Starte i læreplads: n = 4.423. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Teknologi, byggeri og transport		
Tilknytning (forventer at fortsætte)	Lineær regression: Hædningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
Glad for skolen	0,17 ***	↑ 67 %***
Glad for klassen	0,05***	↑ 7 %***
Relation til lærer	0,08 ***	↑ 9 %***
Undervisningsform	0,03 **	↑ 3 %***
Virkelighedsnær undervisning	0,14***	↑ 10 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	10 %	7 %

Anm.: Starte i læreplads: n = 23.797. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Hvad påvirker tilknytning?

Fødevarer, jordbrug og oplevelser		
Tilknytning (forventer at fortsætte)	Lineær regression: Hældningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
Glad for skolen	0.34***	↑ 107 % ***
Glad for klassen	-0.12 ***	↓ 9 %*
Relation til lærer	0.02	↑ 13 %***
Undervisningsform	0.03	↑ 3 %
Virkelighedsnær undervisning	0.20***	↑ 18 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	15 %	10 %

Anm.: Starte i læreplads: n = 1.444. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Omsorg, sundhed og pædagogik		
Tilknytning (forventer at fortsætte)	Lineær regression: Hældningskoefficient	Logistisk regression: Odds ratio
Glad for skolen	0.01	↑ 15% ***
Glad for klassen	0.0	↓ 9 % ***
Relation til lærer	0.0	↑ 5% ***
Undervisningsform	0.0	↓ 6 % ***
Virkelighedsnær undervisning	0.57***	↑ 67 %***
Forklaringsgrad/Pseudo R ²	12 %	10 %

Anm.: Starte i læreplads: n = 838. * p<.05, ** p<.01, *** p<.001.
Kilde: Egen tilvirkning

Trivsel og tilknytning blandt erhvervsskoleelever

2. udgave 2026

Copyright Projekt Fastholdelse gennem Social Bæredygtighed på EUD, 2026.
Tryk: Dantryk A/S

Printed in Denmark, 2026

